

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERISTY OF SOCIAL AND POLICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

“ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ”

**Θέμα διπλωματικής εργασίας: Οι πολιτικές αντιμετώπισης και πρόληψης του
trafficking στην Ελλάδα, η μελέτη περίπτωσης των Μ.Κ.Ο..**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Καπερώνη Αλεξάνδρα

Αθήνα, 2019

Τριμελής Επιτροπή

Δέσποινα Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπων)

Γεωργία Πετράκη, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Ελένη Πρόκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Copyright © Καπερώνη Αλεξάνδρα, 2019

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό τη προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τη συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων της συγγραφέα.

Σε όσους δεν τα κατάφεραν!

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Δ.Ο.Μ.: Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΛ.ΑΣ.: Ελληνική Αστυνομία

Ε.Ο.: Εγκληματικές Ομάδες

Ε.Σ.Π.Α.: Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης

Ι.Α.: Ιατρική Παρέμβαση

ΚΕ.ΜΕ.Α.: Κέντρο Μελετών Ασφάλειας

Μ.Κ.Ο.: Μη Κυβερνητική Οργάνωση

Ο.Η.Ε.: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια Δέσποινα Παπαδοπούλου για την αρωγή της με στόχο την ολοκλήρωση αυτής της εργασίας καθώς και για τις γνώσεις που μου μεταλαμπάδευσε. Επιπλέον κρίνω απαραίτητο να ευχαριστήσω την Μαρία Μανεάδη και τον καθηγητή Γρηγόρη Λάζο του τμήματος Κοινωνιολογίας για την ουσιαστική βοήθεια τους στην εύρεση επαγγελματιών καθώς και τις ίδιες τις συνεντευξιαζόμενες για την προθυμία και τη συνεργασία τους.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τη μητέρα μου για τη προτροπή της να συμμετέχω στο συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, το σύζυγο μου για όλη την ψυχολογική και όχι μόνο υποστήριξη κατά την διάρκεια των σπουδών μου, την φίλη μου Ουρανία για την συμπαράσταση και τις επιστημονικές μας συζητήσεις καθώς και όλη την οικογένεια μου για την κατανόηση τους όλο αυτό το διάστημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
Α ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	
Κεφάλαιο 1: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.....	12
1.1: Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.....	12
1.2: Θεωρητική Προσέγγιση του Κοινωνικού Αποκλεισμού	14
1.3: Θεωρητική Προσέγγιση της Πορνείας.....	16
Β ΜΕΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΥΠΟ ΕΡΕΥΝΑ ΖΗΤΗΜΑ	
Κεφάλαιο 2: Πολιτικές για τη Πορνεία	
2.1 Παρεμβάσεις πάνω στο ζήτημα σε Διεθνή Επίπεδο	18
2.2 Παρεμβάσεις πάνω στο ζήτημα σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο	19
2.3 Παρεμβάσεις πάνω στο ζήτημα σε Εθνικό Επίπεδο.....	20
Κεφάλαιο 3: Η Νομοθεσία στην Ελλάδα για τη πορνεία.....	26
Κεφάλαιο 4: Ο τρίτος τομέας στην Ελλάδα.....	27
4.1 Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Praksis.....	28
4.2 Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Med.in.....	28
4.3 Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Κέντρο Διοτίμα.....	29
4.4 Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Α21.....	32
Γ ΜΕΡΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ	
Κεφάλαιο 5: Η Μεθοδολογία της Διπλωματικής.....	35
Κεφάλαιο 6: Περιορισμοί και κωλύματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.....	36
Κεφάλαιο 7: Δεδομένα αντλημένα από τις Συνεντεύξεις	
7.1 Παρουσίαση της πρώτης εκπροσώπου από τη Μ.Κ.Ο. Med.in.....	37
7.2 Παρουσίαση της δεύτερης εκπροσώπου από τη Μ.Κ.Ο. Διοτίμα.....	41

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	47
ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	54

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αποτυπώσει όσο το δυνατόν πληρέστερα το ζήτημα της πορνείας στην Ελλάδα και ποιο συγκεκριμένα την παράνομη εμπορία και διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση. Στην ιστορική εξέλιξη της πορνείας εμφανίζεται και η εμπορία ανθρώπων γεγονός που αποτελεί μια σύγχρονη μορφή δουλεμπορίου.

Η εργασία επικεντρώνεται στο φαινόμενο της πορνείας, της παράνομης εμπορίας ανθρώπων καθώς και του τρόπου παρέμβασης σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο από τους εμπλεκόμενους φορείς κρατικούς και μη, συγκεκριμένα τις Μ.Κ.Ο.. Τα θύματα δεν είναι απαραίτητα γυναίκες ή μετανάστες, αλλά η επιλογή τους σχετίζεται με την ευαλωτότητα των διάφορων κοινωνικών ομάδων και την αντίληψη αυτής από τους θήτες κατά τη διαδικασία της «στρατολόγησης». Τέλος το trafficking και η πορνεία δύνανται να οδηγήσουν το άτομο στη βίωση ακραίου κοινωνικού αποκλεισμού.

ABSTRACT

The purpose of this paper is to capture as much as possible the issue of prostitution in Greece and specifically the illegal trafficking of human beings on purpose of sexual exploitation. In the historical development of prostitution, trafficking in human beings is a fact that is considered a modern form of slave trade.

The work focuses on the phenomenon of prostitution, trafficking in human beings as well as the way of intervention at national and international level by state and non-state actors, in particular NGOs. Victims are not necessarily women or immigrants, but the choice of the victims is related to the vulnerability of the various social groups and its perception of the smugglers in the process of "recruiting". Finally, trafficking and prostitution can lead an individual to experience extreme social exclusion.

Λέξεις Κλειδιά: εκδιδόμενη, εκφοβισμός, έμφυλη βία, παράνομη εμπορία και διακίνηση ανθρώπων, πορνεία επιβίωσης, πορνοπελάτης

Key Words: prostitute, bullying, gender based violence, human trafficking, survival prostitution, client

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι οι πολιτικές αντιμετώπισης και πρόληψης της παράνομης εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση στην Ελλάδα και ποιο συγκεκριμένα η μελέτη περίπτωσης των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Η πορνεία είναι ζήτημα διαχρονικό για όλες τις κοινωνίες που αναπτύσσεται και ορίζεται διαφορετικά μέσα σε αυτές, δυστυχώς υπάρχουν πολλά είδη πορνείας τα όποια συχνά συνδέονται με τη βία κατά των γυναικών (Πεκίνο, 1995) και το οργανωμένο έγκλημα. Παρά το γεγονός ότι ιστορικά η πορνεία έχει μακρά ιστορία, η εντατική δραστηριοποίηση για τις πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισης της στην Ελλάδα είναι πολύ πρόσφατο γεγονός, από το 1980 και έπειτα, έως αυτή τη περίοδο διαφαίνεται το φαινόμενο της ιδρυματοποίησης της (Λάζος, 2000). Είναι σημαντικό το γεγονός ότι το είδος της πορνείας που είναι νομικά πληρεστέρα οριοθετημένο είναι αυτό του trafficking καθώς αποτελεί μέρος του οργανωμένου εγκλήματος παγκοσμίως.

Υπόθεση εργασίας αυτής της εργασίας είναι η συνεισφορά των Μ.Κ.Ο. στο συγκεκριμένο ζήτημα καθώς και η σχέση του τρίτου τομέα με τις κρατικές πολιτικές. Ποιο συγκεκριμένα αναζητάτε ο ρόλος των Μ.Κ.Ο. στα ζητήματα του trafficking και η ομαλή ή όχι συνεργασία τους με τους κρατικούς θεσμούς. Τέλος γίνεται προσπάθεια διερεύνησης του ερωτήματος: Η παρέμβαση των Μ.Κ.Ο. αποδεικνύει την μερική ανικανότητα του κράτους πρόνοιας για δράση, ή επιλέγεται από το κράτος πρόνοιας ως μηχανισμός παρέμβασης για αποτελεσματικότερη και ταχύτερη δράση;

Παρουσιάζεται εκτενώς ο λόγος γύρω από το ζήτημα και η βιβλιογραφική ανασκόπηση στα θέματα που προκύπτουν γύρω από την πορνεία, κοινωνικά, ηθικά αλλά και οικονομικά. Τέλος αναφορά γίνεται στη προστασία της υγείας των γυναικών συμπεριλαμβανομένου και της ψυχικής υγείας, του ελέγχου πάνω στο σώμα τους και τη βία που υφίστανται. Παρουσιάζονται τα πορίσματα που προκύπτουν γύρω από την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση αλλά και των συνεντεύξεων των επαγγελματιών που εργάζονται στο ζήτημα, στην προκειμένη περίπτωση τις εργαζόμενες σε Μ.Κ.Ο..

Η εργασία είναι δομημένη σε τρεις άξονες, ο πρώτος αφορά τις θεωρητικές προσεγγίσεις όπου γίνεται εκτενή αναφορά στην έννοια της πορνείας και του trafficking αλλά

και της σύνδεσης τους με τον κοινωνικό αποκλεισμό, ο δεύτερος άξονας είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τις πολιτικές παρέμβασης από διεθνείς, ευρωπαϊκούς οργανισμούς και εθνικούς φορείς και τέλος ο τρίτος άξονας αναφέρεται στην έρευνα πεδίου. Στο δεύτερο μέρος αναπτύσσεται και η νομοθεσία στη χώρα μας γύρω από το ζήτημα καθώς και οι δράσεις από συγκεκριμένες Μ.Κ.Ο.. Όσον αναφορά την έρευνα πεδίου γίνεται λεπτομερειακή αναφορά στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τις δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά την εκπόνηση της εργασίας καθώς και τα αποτελέσματα της έρευνας μέσω της λήψης συνεντεύξεων. Τέλος ακολουθούν τα συμπεράσματα και η επιβεβαίωση ή μη της αρχικής υπόθεσης εργασίας.

A ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Κεφάλαιο 1: Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις

Ο αγοραίος έρωτας ή όπως συχνά ονομάζεται η πορνεία παραμένει ζήτημα διαχρονικό που εγείρει αντιδράσεις σε όλα τα επίπεδα. Αν και ένα από τα αρχαιότερα επαγγέλματα, όπως συχνά τονίζεται, στην κοινωνία μας δε χαίρει τον ανάλογο σεβασμό που απολαμβάνουν άλλα «αρχαία» επαγγέλματα, γεγονός που υποδεικνύει την ύπαρξη ενός προβληματισμού γύρω από το θέμα. Είναι αναγκαίο να τονίσουμε ότι υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις για τη πορνεία στην κοινωνία μας. Από τη μία η ανοχή της κοινωνίας λόγω της «ανακούφισης» που προσφέρει στα στερεότυπα της και από την άλλη πλευρά η φεμινιστική θεώρηση για πλήρη καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Η φεμινιστική προσέγγιση δεν αποδέχεται την ρύθμιση της πορνείας στα πλαίσια ενός επαγγέλματος καθώς θεωρούν ότι αυτό μπορεί να είναι μόνο οικονομικά ωφέλιμο στα πλαίσια της καπιταλιστικής κοινωνίας. Είναι γεγονός ότι η ύπαρξη της πορνείας ως επάγγελμα μέσω των νομότυπων μορφών της (λειτουργία νόμιμων οίκων ανοχής) είναι αυτή που ευνοεί τελικά και την αυξανόμενη ζήτηση για εκδιδόμενες που οδηγεί τελικά στην ανάπτυξη του trafficking με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Η ανθρώπινη ζωή αποτελεί την υπέρτατη μορφή σε κάθε της έκφραση σε οποιαδήποτε χώρο ύπαρξης και δράσης, είναι δεδομένο ότι η προστασία της πρέπει να είναι το κύριο μέλημα όλων των μελών της κοινωνίας. Η προστασία της ανθρώπινης ζωής είναι ένα από τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και οφείλουμε να τη προστατεύουμε ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία, τη καταγωγή και τη κοινωνική τάξη. Επομένως οι προστασία των γυναικών και των εκδιδόμενων γυναικών πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα έχουν δύο βασικά χαρακτηριστικά την καθολικότητα και την αλληλεξάρτηση τους. Το γεγονός δηλαδή ότι αφορούν όλους τους ανθρώπους ανεξάρτητα από κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά καθώς και την αλλήλο σύνδεση τους, με αποτέλεσμα αν παραβιαστεί το ένα να παραβιάζονται όλα .

Αρχικά βία κατά των γυναικών αποτελεί κάθε πράξη ή απειλή πράξης βίας που συνδέεται με το φύλο και οδηγεί ή ενδέχεται να οδηγήσει σε σωματικές, σεξουαλικές, ψυχολογικές βλάβες ή σε ταλαιπωρία της γυναίκας. Θύματα βίας γίνονται γυναίκες διαφόρων ηλικιών, φυλών, μορφωτικού και οικονομικού επιπέδου. Η ανοχή στην άσκηση

βίας ή την απειλή βίας πλήττει το βιοτικό επίπεδο, την προσωπικότητα και την αξιοπρέπεια των γυναικών (Πεκίνο, 1995).

Επιπρόσθετα στην ίδια διακήρυξη αναφέρονται τα τρία είδη βίας που είναι δυνατόν να υπάρξουν προς το πρόσωπο των γυναικών την ενδοοικογενειακή βία, την βία σε οποιαδήποτε έκφανση της κοινωνικής ζωής και τέλος η βία από τους κρατικούς θεσμούς (Πεκίνο, 1995). Η πορνεία και δε το trafficking αποτελεί βία σε δύο διαστάσεις την έκφανση της κοινωνικής ζωής και τη βία από τους κρατικούς θεσμούς (ανοχή στη πορνεία).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει μέτρα και αναπτύσσει δράσεις για την ίση μεταχείριση, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την κοινωνική ενσωμάτωση ατόμων που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες και απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό. Γίνεται ωστόσο σαφές ότι για τη διαμόρφωση και τη λήψη των κατάλληλων μέτρων και δράσεων για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων, είναι αναγκαίο να υπάρχει μια σαφής εικόνα όσον αφορά στη φύση και την έκταση των προβλημάτων, στις διάφορες μορφές που συναντώνται, καθώς και στις τάσεις και τις προοπτικές τους. Κυρίως όμως, τα προβλήματα που επιφέρει ο κοινωνικός αποκλεισμός, δε μπορούν να αντιμετωπιστούν χωρίς την πλήρη συμμετοχή των ιδίων ενδιαφερομένων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στις διαδικασίες της κοινωνικοοικονομικής ένταξης (Υπουργείο Εσωτερικών, Γ.Γ.Ι.Φ, 2017). Είναι εύλογο ότι οι εκδιδόμενες γυναίκες που είναι θύματα παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων δέχονται και κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς αυτό είναι μέρος της παράνομης διαδικασίας κράτησης τους.

Παρακάτω Παρατίθενται κάποιες κατηγορίες της πορνείας οι οποίες σχετίζονται με τους λόγους τους οποίους οδήγησαν τα εμπλεκόμενα άτομα σε αυτή. «Η πορνεία είναι πολυδιάστατη και συναντάται σε πολλές μορφές, υπάρχουν τρεις βασικές διαστάσεις, η εκούσια πορνεία, η εξαναγκαστική πορνεία που συχνά ταυτίζεται με το trafficking και τέλος η survival πορνεία (επιβίωσης)» (Λάζος, 1997:263). Η εκούσια πορνεία αποτελεί επιλογή των εκδιδόμενων γυναικών και συνήθως είναι μία προσωρινή ενασχόληση για τα εκδιδόμενα πρόσωπα. Η πορνεία επιβίωσης σχετίζεται με την επιτακτική ανάγκη κάλυψης αναγκών και συνεπώς με την άμεση εύρεση οικονομικών πόρων. Τέλος υπάρχει η πορνεία λόγω trafficking.

Ο διεθνής ορισμός του trafficking προέρχεται από το *«πρωτόκολλο του ΟΗΕ για την Αποτροπή Καταστολή και την Τιμωρία της Παράνομης διακίνησης Προσώπων με σκοπό την Σεξουαλική και Οικονομική Εκμετάλλευση ιδιαίτερα Γυναικών και παιδιών και αφορά την*

στρατολόγηση, μεταφορά, μετακίνηση, εγκατάσταση, ή παραλαβή προσώπων, μέσω απειλής, ή χρήσης βίας, ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, της απαγωγής, του δόλου, της εξαπάτησης, της κατάχρησης της δύναμης, της κατάχρησης μιας τρωτής ή ευάλωτης θέσης, της προσφοράς ή της αποδοχής οικονομικού ή άλλου οφέλους για την επίτευξη της σύμφωνης γνώμης ενός προσώπου το οποίο ασκεί έλεγχο ή εξουσία επί άλλου προσώπου για το σκοπό της εκμετάλλευσης»(Ο.Η.Ε., 2000). Με την λέξη εκμετάλλευση γίνεται αναφορά στην πορνεία ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την εξαναγκαστική εργασία, ή την παροχή υπηρεσιών, τη διαμόρφωση συνθηκών σκλαβιάς ή και τη λήψη ζωτικών οργάνων τοθ σώματος. Ο παραπάνω ορισμός αποτελεί το «Πρωτόκολλο του Palermo». (Ο.Η.Ε., 2000).

Ο Γρηγόρης Λάζος διακρίνει την δραστηριοποίηση των εκδιδόμενων ατόμων σε πέντε πορνικούς τομείς, το μπαρ – νυχτερινά κέντρα διασκέδασης¹, οίκοι μασάζ (μασαζάδικα)², πεζοδρόμιο, οίκοι ανοχής και κατ' οίκον πορνεία³ (Λάζος, 2000: 262-281).

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι όλες οι νομότυπες μορφές πορνείας χρησιμοποιούνται από τους θήτες με σκοπό την διοχέτευση στην «αγορά» των εκδιδόμενων ανθρώπων που είναι θύματα παράνομης εμπορίας και διακίνησης με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση.

Κεφάλαιο 1.2: Θεωρητική Προσέγγιση του Κοινωνικού Αποκλεισμού

Παρά το γεγονός ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός⁴ είναι ένα φαινόμενο που συναντάται ακόμα και στις αρχέγονες κοινωνίες, αποτελεί ένα σύγχρονο κοινωνικό όρο, όρο πολύ θόλο και

¹αποτελεί το πυρήνα της νέας πορνείας και της ανάπτυξης της εξαναγκαστικής πορνείας και συνεπώς της διεθνής σωματεμπορίας (Λάζος, 2000: 262)

²«Αποτέλεσε πορνεία έμφασης στην πορνική τεχνική της γυναίκας εκδιδόμενης, παθητική παρουσία του πορνοπελάτη» (Λάζος, 2000: 269)

³«Κατά τη διετία 1990-1992, τα δύο δίκτυα διεθνής σωματεμπορίας προχώρησαν στην εγκατάσταση μιας πορνείας ημί-πολυτελείας στον τομέα της κατ' οίκον πορνείας, μιας πορνείας σχετικά υψηλών πορνικών μισθωμάτων»(Λάζος, 2000: 283).

⁴«Διακρίνονται τρεις φάσεις εξέλιξης της έννοιας του κοινωνικού αποκλεισμού που ταυτίζονται εν πολλοίς με τις κυριότερες φάσεις εξέλιξης της κοινωνιολογικής επιστήμης. «Διακρίνονται τρεις φάσεις εξέλιξης της έννοιας του κοινωνικού αποκλεισμού που ταυτίζονται εν πολλοίς με τις κυριότερες φάσεις εξέλιξης της κοινωνιολογικής επιστήμης. Η πρώτη φάση αντιστοιχεί στη στην ευρωπαϊκή κλασική κοινωνιολογία με τους πατέρες θεμελιωτές της να προσπαθούν να ερμηνεύσουν τους κανόνες της κοινωνικής συνοχής, του κοινωνικού δεσμού και της κοινωνικής παθολογίας. Η δεύτερη και ίσως η πιο αυθεντική και συστηματική σε σχέση με τον αποκλεισμό αντιστοιχεί στην αμερικάνικη κοινωνιολογία της παρέκκλισης (deviance). Τέλος η Τρίτη κατά τη διάρκεια της

δυσδιάκριτο. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι κλασικοί της κοινωνιολογίας ασχολήθηκαν με την έννοια αυτή, παρόλα αυτά έγινε αντιληπτή και αποτυπώθηκε διαφορετικά από τον καθένα. Ποιο συγκεκριμένα ο Εμίλ Ντυρκάιμ αποτυπώνει τη θεωρία της κοινωνικής ενσωμάτωσης και του κοινωνικού δεσμού, έπειτα ο Μαξ Βέμπερ και ο Φερντινάντ Ταίννις την τυπολογία των κανόνων της κοινωνικής συμβίωσης. Από τα παραπάνω επιβεβαιώνεται η εμφάνιση του φαινομένου διαχρονικά και η προσπάθεια της συστηματικής μελέτης του.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός χαρακτηρίζεται από τέσσερα χαρακτηριστικά που τον συνδέουν με τις υπόλοιπες παραδοσιακές έννοιες των κοινωνικών επιστημών:

- Είναι πολυδιάστατος και πολύ επίπεδος (αναφέρεται σε πολύ διαφορετικά επίπεδα ανάλυσης και παραπέμπει σε κοινωνικά φαινόμενα διαφορετικής φύσης) (Παπαδοπούλου, 2012: 76).
- Είναι μία έννοια που ενέχει την πολιτική διαχείριση (έννοια δανεισμένη από τις πολιτικές επιστήμες), διαχείριση των διαθρωτικών αλλαγών της οικονομικής και κοινωνικής τάξης (Παπαδοπούλου, 2012: 76).
- Είναι μία έννοια – ορίζοντα (καθαρά επιστημονικός όρος), η έννοια του αποκλεισμού είναι διαφορετική στα διαφορετικά χρονικά πλαίσια που λειτουργεί. (Παπαδοπούλου, 2012: 78).
- Είναι μια διαδικασία και όχι μία κατάσταση, στη περίπτωση του κοινωνικού αποκλεισμού αναφερόμαστε σε καταστάσεις που ενδεχομένως να οδηγήσουν σε αποκλεισμό (Παπαδοπούλου, 2012: 79)

Οι κοινωνικές ανισότητες⁵ αποτελούν δομικό υλικό των κοινωνιών μας. Ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέεται με την κοινωνική ανισότητα που «εξελίσσεται κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου ή μιας ομάδας και αποκτά εκείνα τα χαρακτηριστικά που δε του αποτρέπουν να συμμετέχει ενεργά στην καθημερινότητα, στην κοινωνική ζωή, στους κοινωνικούς θεσμούς κλπ.» (Παπαδοπούλου, 2012: 150).

Η ένταση των μεταναστευτικών ροών τη δεκαετία 1990 στην Ελλάδα ήταν έντονη και συνέβαλαν στην εδραίωση σημαντικών ανισοτήτων στη χώρα. Όπως επιβεβαιώνετε παρακάτω από την διαχρονική εξέλιξη της πορνείας παρατηρείται έντονη σύνδεση των μεταναστευτικών ροών με τη πορνεία και τη βίωση κοινωνικού αποκλεισμού. Υπάρχει έντονη εισροή αλβανών και πολωνών οι

οποίας γίνεται άμεσα χρήση του όρου «κοινωνικός αποκλεισμός», αντιστοιχεί στη σύγχρονη κοινωνιολογία» (Παπαδοπούλου, 2012: 70).

⁵ «Στις κοινωνίες με παραδοσιακές δομές, η ιεραρχική δομή είναι όχι μόνο αποδεκτή αλλά βοηθάει στην κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση του ατόμου, αναγνωρίζοντάς του μία καθορισμένη θέση μέσα στη κοινωνία» (Παπαδοπούλου, 2012: 107).

οποίοι γίνονται αποδεκτοί μόνο μέσα από μια αφομοιωτική τάση και της «ελληνοποίησης» τους (Παπαδοπούλου, 2012: 177). Πολλές μετανάστριες θύματα διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων δε έλαβαν τη κατάλληλη βοήθεια λόγω του γεγονότος ότι ήταν αλλοδαπές αλλά και του είδους των υπηρεσιών που προσέφεραν. Η ίδια η κοινωνία έκλεισε τα μάτια στη βία και το φαινόμενο του αποκλεισμού το οποίο ήταν ποιο έντονο για αυτά τα θύματα.

Τα θύματα του trafficking, οι γυναίκες, βιώνουν τον αποκλεισμό μέσα από μια σειρά κοινωνικών ανισοτήτων που έχει ως έδρα πολλαπλά βασικά χαρακτηριστικά (Goodey J., 1999). Πρώτον, η διάσταση του φύλου, γίνεται εμπειρικά αντιληπτή, εφόσον η έμφυλη διάκριση είναι αυτή που τις οδηγεί στην παροχή υπηρεσιών και συγκεκριμένα στη σεξουαλική εκμετάλλευση και εξαπάτηση καθώς το trafficking γυναικών με σκοπό την εκπόρνευση είναι η πιο διαδεδομένη και συχνή μορφή διακίνησης. Δεύτερον, η ιδιότητα τους ως μετανάστριες με την έννοια της μετακίνησης τους από τη μια χώρα στην άλλη, είτε γνωρίζουν προς τα πού πηγαίνουν είτε όχι, με τη θέληση τους ή όχι, τις καθιστά να αναθεωρήσουν τις σχέσεις τους με την κοινωνία υποδοχής και τους όρους συμμετοχής τους σε αυτή. Άρα μέχρι στιγμής έχουμε μια γυναίκα μετανάστρια σε μια ξένη χώρα, ενδεχομένως χωρίς τα τυπικά έγγραφα νόμιμης προσέλευσης και παραμονής που δεν συμμετέχει με κανένα τρόπο στο νέο κοινωνικό σύστημα. Τέλος, υπό αυτές τις συνθήκες δεν υπάρχει ελευθερία βούλησης, εφόσον είναι κρατημένες με το ζόρι σε ένα πλαίσιο «απασχόλησης» όπου δεν μπορούν να ξεφύγουν καταπατώντας τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Κεφάλαιο 1.3: Θεωρητική Προσέγγιση της Πορνείας

Σε αυτό το σημείο κρίνεται απαραίτητο να γίνει μια σύντομη ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη της πορνείας. Η ίδια η πορνεία χωρίζεται σε παλιά και νέα (Λάζος, 2002:59). Οι αλλαγές γίνανε κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα. Ήταν αλλαγές αμετάκλητες και καθοριστικές οι οποίες οφείλονται στις τάσεις της ίδιας της πορνείας. Οι αλλαγές αυτές πραγματοποιήθηκαν μετά το 1980 και η νέα πορνεία περιλαμβάνει και την παλιά καταπιεσμένη και περιθωριοποιημένη πορνεία (Λάζος, 2002:59-60).

Οι λόγοι που συντέλεσαν σε αυτή τη δομική αλλαγή συνδέονται αρχικά με την κατάρρευση των ανατολικών ευρωπαϊκών κοινωνιών, την ανάπτυξη δικτύων διεθνής σωματεμπορίας και τέλος με την ύπαρξη πολυπληθούς πορνοπελατείας (Λάζος, 2002:60)

Στο παλιό κανονιστικό σύστημα υπεύθυνη για την ομαλή λειτουργία των οίκων ανοχής (κυρίαρχη μορφή της πορνείας) είναι η αστυνομία. Βασική της αρμοδιότητα πάντα

είναι η διεξαγωγή του υγειονομικού ελέγχου των εκδιδόμενων γυναικών, οι οποίες διαμένουν αποκλειστικά εντός του οίκου ανοχής και μπορούν να εξέλθουν και να ταξιδέψουν στη χώρα μόνο μετά από τη συγκατάθεση της των αρμόδιων αστυνομικών αρχών. Συχνά υπήρχαν ολόκληρες συνοικίες τέτοιων σπιτιών (Λάζος, 2002:62).

Αυτό που χαρακτηρίζει την πορνεία το διάστημα 1836-1950 είναι η αυθαίρετη και η ευκαιριακή ρύθμισή της από τις αστυνομικές αρχές. Το 1955 με το νόμο 3310/1955 για την καταπολέμηση των αφροδίσιων νόσων και άλλων τινών διατάξεων ο υγειονομικός έλεγχος γίνεται αυστηρότερος από μία σε δύο φορές εβδομαδιαίως, πάντα υπό την αιγίδα των αστυνομικών αρχών (Λάζος, 2002:69). Η εποχή χαρακτηρίζεται από πλήρη έλεγχο, περιθωριοποίηση και φυσικά καμία δυνατότητα των εκδιδόμενων γυναικών για έλεγχο πάνω στο σώμα τους.

Είναι αντιληπτό ότι μιλάμε για την βίωση ενός έντονου κοινωνικού αποκλεισμού. Η περιθωριοποίηση και ο έλεγχος των εκδιδόμενων γυναικών ήταν τέτοιος που στερούνταν βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρατηρείται η ιδρυματοποίηση της πορνείας. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω η αλλαγή επήλθε με την πτώση της σοβιετικής ένωσης όπου και αναπτύχθηκε το οργανωμένο έγκλημα της παράνομης εμπορίας ανθρώπων. Η πορνεία πήρε νέες μορφές και διαστάσεις (περιγράφονται στο κεφάλαιο 1.2 αναλυτικά), παρατηρείται ταυτόχρονα και η ποιο η απενοχοποίηση της από τους πορνοπελάτες. Δυστυχώς το ζήτημα πλέον είναι διακρατικό και αυτό επιτάσσει οργανωμένη δράση των αρχών. Τέλος τα θύματα εμπορίας δεν είναι μόνο προς σεξουαλική εκμετάλλευση στις πορνικές υπηρεσίες αλλά σε ένα ευρύτερο πορνικό κλάδο που περιλαμβάνει και την πορνογραφία ενήλικων και μη.

B ΜΕΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΥΠΟ ΕΡΕΥΝΑ ΖΗΤΗΜΑ

Κεφάλαιο 2: Πολιτικές για τη Πορνεία

Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρονται διεξοδικά οι δράσεις που πραγματοποιούνται για τον περιορισμό της βίας κατά των γυναικών και ιδιαίτερα στις εκδιδόμενες γυναίκες και τα θύματα του trafficking. Αρχικά αναφέρονται οι δράσεις από διεθνείς φορείς όπως ο Ο.Η.Ε. και η Ε.Ε. και στη συνέχεια οι δράσεις σε εθνικό επίπεδο.

Κεφάλαιο 2.1: Παρεμβάσεις πάνω στο ζήτημα σε Διεθνή Επίπεδο

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Ο Ο.Η.Ε. έχει ενεργό ρόλο στα ζητήματα ισότητας των φύλων και στις διακρίσεις λόγω φύλου. Αρχικά παραθέτει τον ορισμό της διάκρισης, ως διάκριση νοείται κάθε αθέμιτη μεταχείριση ή αυθαίρετη διάκριση που βασίζεται στη φυλή, το φύλο, τη θρησκεία, την εθνικότητα, την καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία, την ηλικία, τη γλώσσα, την κοινωνική προέλευση ή άλλο καθεστώς. Οι διακρίσεις μπορεί να είναι ένα μεμονωμένο γεγονός που επηρεάζει ένα άτομο ή μια ομάδα προσώπων που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση ή μπορεί να εκδηλωθεί μέσω παρενόχλησης ή κατάχρησης εξουσίας (Ο.Η.Ε., 2018). Ο Ο.Η.Ε. μάχεται εναντίاً στην σεξουαλική εκμετάλλευση συμπεριλαμβανομένης και της πορνείας, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το 2017 εκσυγχρόνισε όλα τα έγγραφα του πάνω στο θέμα (Ο.Η.Ε., 2018).

Το 1995 πραγματοποιήθηκε η συνδιάσκεψη του Πεκίνου για τα δικαιώματα των γυναικών, αποφασίστηκε και εφαρμόστηκε η πλατφόρμα του Πεκίνου με δώδεκα άξονες δράσεις για τη προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών στη προσπάθεια άμβλυνσης των διακρίσεων λόγω φύλου (U.N. Woman, 2018). Είναι δεδομένο ότι η πορνεία και ποιο συγκεκριμένα η έκφανση της στο trafficking αποτελούν βία κατά των γυναικών και επιβεβαιώνεται παρακάτω από στοιχεία της ΕΛ.ΑΣ, στη συντριπτική πλειοψηφία τα θύματα του οργανωμένου εγκλήματος του trafficking είναι γυναίκες.

Το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC) παρουσίασε το 2017 τη Παγκόσμια έκθεση του Ο.Η.Ε. για την εμπορία ανθρώπων σε 155 χώρες. Γίνεται παγκόσμια αποτύπωση των διαστάσεων του φαινομένου και των μεθόδων παρέμβασης για την άμβλυνση του. Αναπτύσσονται επίσης οι διαφορετικοί τύποι εμπορίας ανθρώπων και τα νομικά μέτρα που έχουν ληφθεί από κάθε χώρα. (UNODC, 2017).

«Σύμφωνα με την Έκθεση, η πιο συνηθισμένη μορφή εμπορίας ανθρώπων (79%) είναι η σεξουαλική εκμετάλλευση. Τα θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης είναι κυρίως γυναίκες και μικρά κορίτσια. Έκπληξη προκαλεί το γεγονός ότι στις χώρες που παρείχαν πληροφορίες για το φύλο των εμπόρων (30%) η πλειοψηφία τους είναι γυναίκες. Πράγματι οι γυναίκες παίζουν μεγαλύτερο ρόλο στην εμπορία ανθρώπων παρά σε οποιαδήποτε άλλο έγκλημα. Στην Ανατολική Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, το 60% των καταδικασθέντων για εμπόριο ανθρώπων είναι γυναίκες» (UNODC, 2017).

Ο Ο.Η.Ε. τονίζει την ανάγκη για μια συγχρονισμένη διακρατική παρέμβαση με στόχο την καταπολέμηση των διεθνών δικτύων διακίνησης ανθρώπων. Επίσης επισημαίνει ότι συγκεκριμένες χώρες πρέπει να πάρουν ποιο αυστηρά νομοθετικά μέτρα συντονισμένα στην κατεύθυνση της πάταξης του οργανωμένου εγκλήματος. Τέλος είναι τόσο ενεργή η δράση του Ο.Η.Ε. στο ζήτημα που ο ευρύς ορισμός που χρησιμοποιείται για το trafficking δόθηκε από αυτόν

Επίσης όσον αναφορικά με την καταπολέμηση του φαινομένου σε διεθνές επίπεδο, ο ΟΗΕ προχώρησε στην Υιοθέτηση της Διεθνούς Σύμβασης κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος το 2000 με τρία βασικά πρωτόκολλα:

- *«το Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή, Καταστολή και Τιμωρία της Διακίνησης Προσώπων, ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών*
- *το Πρωτόκολλο Κατά της Λαθραίας Μετακίνησης Μεταναστών, από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα,*
- *το Πρωτόκολλο κατά της Παράνομης Κατασκευής και Διακίνησης Πυροβόλων Όπλων, Τμημάτων και Συστατικών τους και Πυρομαχικών»(U.N.,2000).*

Τέλος ο Ο.Η.Ε. θέσπισε το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία το οποίο ισχύει στη Ελλάδα από το 2002 και ορίζει λεπτομερώς τις παραπάνω έννοιες, τέλος τονίζει το πως πρέπει να αντιμετωπιστούν νομικά τα θύματα και οι θήτες, αφήνοντας ταυτόχρονα το περιθώριο στον τοπικό νομοθέτη να προσαρμοστεί στις παρούσες οδηγίες.

Κεφάλαιο 2.2: Πολιτικές για τη Πορνεία σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός έντονη δραστηριοποίηση της Ε.Ε, πάνω στα ζητήματα της πορνείας και της εμπορίας ανθρώπων. Δεδομένου ότι συχνά η πορνεία αντιμετωπίζεται με

την κατά τόπους νομοθεσία από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. οι παρεμβάσεις είναι πολύ ποιο περιορισμένες, παρόλα αυτά όσον αναφορά την εμπορία ανθρώπων η δράση της είναι πολύ ποιο στοχευόμενη. Καταλυτικό παράγοντα παίζει και η διακριτικότητα του φαινομένου και η αναγκαιότητα για συλλογική αντιμετώπιση

Το 2015 το Συμβούλιο της Ευρώπης προχώρησε στην υιοθέτηση της Σύμβασης για τη Δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων Με βασικό σκοπό την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την αρωγή των θυμάτων. Βασικό γνώμονας και σε αυτή τη περίπτωση αποτέλεσαν οι κατευθυντήριες οδηγίες του Ο.Η.Ε..

Τέλος το 2003 εκπονήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το σχέδιο δράσης σχετικά με τις συνέπειες της βιομηχανίας του σεξ στην Ευρωπαϊκή Ένωση με αρμόδια για το ζήτημα την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών (2003/2107(INI)). Είναι ένας εκτενής κατάλογος που ορίζει αφενός τα εγκλήματα, βοηθώντας με αυτό το τρόπο στην αναγνώριση του θύματος και έπειτα προτείνει δράσεις για την μείωση των εγκλημάτων. Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι αυτές οι δράσεις είναι συντονισμένες στις κατευθυντήριες οδηγίες του Ο.Η.Ε.

Κεφάλαιο 2.3: Παρεμβάσεις πάνω στο ζήτημα σε Εθνικό Επίπεδο

Σε Εθνικό επίπεδο υπάρχουν πολλές δράσεις πάνω στο ζήτημα της πορνείας. Παρόλα αυτά κάποιες παραμένουν ανενεργές όπως το σχέδιο δράσης ΙΛΑΕΙΡΑ και γενικά παρατηρείται μία έλλειψη συντονισμού στους εμπλεκόμενους φορείς με σκοπό οι μεμονωμένες δράσεις να είναι ποιο «ηχηρές». Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά δύο σχέδια δράσης και η οπτική της αστυνομίας πάνω στο θέμα.

Σχέδιο Δράσης «ΙΛΑΕΙΡΑ»

Συνιστά την οργανωμένη προσπάθεια του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΕΛ.ΑΣ για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων. Συζητήθηκε για πρώτη φορά το 2006 στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Υπουργών Δικαιοσύνης της Ε.Ε., από όπου τελικά προήλθε και η συγχρηματοδότησή του. Αποτέλεσε πρωτοβουλία της Ελλάδος στην οποία συνήνεσαν 21 χώρες και τέσσερις Ευρωπαϊκοί και Διεθνείς Οργανισμοί (EUROPOL , INTERPOL , EUROJUST , FRONTEX) (ΕΛ.ΑΣ., 2006).

Αποτελεί μία οργανωμένη επιχειρησιακή δράση, για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της εμπορίας γυναικών και ανηλίκων με σκοπό την οικονομική εκμετάλλευση

της γενετήσιας ζωής και επιδίωξη της είναι η ουσιαστική, συντονισμένη και αποτελεσματική δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, καθότι η αποσπασματική δράση τους δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση αυτού του διεθνικού φαινομένου (ΕΛ.ΑΣ., 2006).

Το σχέδιο «ΙΛΑΕΙΡΑ» κινείται πάνω σε δύο βασικούς άξονες, σε διασυνοριακό και σε εθνικό. Λεπτομερώς στο διασυνοριακό επιβάλλεται:

- *«Συνεργασία – κοινή σχεδίαση, από ομάδα εμπειρογνομόνων συμμετεχουσών χωρών/οργανισμών.*
- *Δοκιμασία σχεδιασμού μέσα από ασκήσεις με τη συμμετοχή στελεχών στρατηγικού και επιχειρησιακού επιπέδου, βάσει σεναρίων.*
- *Αποτίμηση ασκήσεων – ενσωμάτωση συμπερασμάτων στο σχεδιασμό.*
- *Εφαρμογή τελικού σχεδίου, ως μοντέλο διασυνοριακής συνεργασίας σε υποθέσεις οργανωμένων δικτύων εμπορίας ανθρώπων μεταξύ Κ.Μ. Ε.Ε. και τρίτων χωρών Ν.Α. Ευρώπης.*
- *Αποτίμηση επιχειρησιακών αποτελεσμάτων και παρουσίασή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή»(ΕΛ.ΑΣ., 2006)*

Στο εθνικό επίπεδο επιτάσσεται:

- Η πραγματοποίηση άσκησης επί Χάρτου στην Κομοτηνή με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων
- συναντήσεις εμπειρογνομόνων των συμμετεχουσών χωρών στην Αθήνα στις 7-8/12/2006 και 30-31/5/2007 για την επεξεργασία κειμένου, το οποίο θα αποτελέσει το Σχέδιο για την Διασυνοριακή συνεργασία των Αστυνομικών– Δικαστικών Αρχών, για ενιαία δράση (ΕΛ.ΑΣ., 2006).

Τέλος εκδόθηκαν κοινά εγχειρίδια τα οποία διανεμήθηκαν στους εμπλεκόμενους φορείς με στόχο την ενημέρωση, αισθητοποίηση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων επαγγελματιών.

Η Ελληνική Αστυνομία μετά τη κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος προχωρά στη σύνταξη ετήσιων εκθέσεων σχετικά με το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα συμπεριλαμβανομένου της εμπορίας ανθρώπων. Η έκθεση περιλαμβάνει τη περιγραφή της ισχύουσας κατάστασης και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στη χώρα σε συνεργασία με το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και τον υπεύθυνο Εισαγγελέα για τη δίωξη του Οργανωμένου

Εγκλήματος. Σε κάθε περίπτωση διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων των εκθέσεων είναι εκτιμητικός, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018. σελ.7).

Υπάρχουν σοβαροί λόγοι που συνδέονται με τη ανάπτυξη του Διεθνούς Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα. Οι αιτίες σχετίζονται αφενός με την οικονομική κατάσταση της χώρας και αφετέρου με την διαφορετική νομοθεσία σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα. Οι εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται τα κενά και τις ελλείψεις στη νομοθεσία για να υποβοηθήσουν την παράνομη δραστηριότητά τους (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018. σελ.14). Από την άλλη πλευρά η ορθή νομοθέτηση, η στοχευόμενη και έγκαιρη δράση των διωκτικών και δικαστικών αρχών και η υιοθέτηση από την πολιτεία συγκεκριμένων δράσεων, περιορίζουν τη δράση των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018. σελ.15).

Συγκεκριμένα, στον τομέα της παράτυπης μετανάστευσης, οι ληφθείσες πρωτοβουλίες, εκ μέρους της Πολιτείας, αναφορικά με την αναχαίτιση, κατά το δυνατόν, της παράτυπης μετανάστευσης (με τη δημιουργία των επιχειρήσεων ΑΣΠΙΔΑ, ΣΑΡΙΣΑ και την ανάπτυξη των ενισχυτικών δυνάμεων Frontex και Europol), την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτής, την διευκόλυνση επαναπατρισμού τους και τη σύλληψη μελών και την εξιχνίαση εγκληματικών ομάδων διακίνησης μεταναστών επηρέασαν την εξέλιξη του φαινομένου το 2017. Τα αποτελέσματα αυτών των πρωτοβουλιών αποτυπώθηκαν στην αύξηση του αριθμού των συλληφθέντων διακινητών και άλλων ηγετικών μελών των εγκληματικών ομάδων (αύξηση κατά 47,26% στις συλλήψεις διακινητών σε σχέση με το 2016) (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018:15).

Όσο αναφορά την Εμπορία Ανθρώπων στη περιγραφή της παρούσας κατάστασης δε υπάρχει έντονη διαφοροποίηση σε σχέση με το έτος 2016, παρά μόνο μία ελαφριά μείωση. Προκύπτει ότι πρωτεύουσα μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση και ακολουθεί η στρατολόγηση και διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της επαιτείας. Η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι η μορφή εμπορίας ανθρώπων με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στην Ελλάδα (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018:σελ.79-80).

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι αναδείχθηκαν δώδεκα διαφορετικές εθνικότητες δραστών, με κυρίαρχη παρουσία των Ελλήνων και ακολουθούν οι υπήκοοι Αλβανίας, Βουλγαρίας και Ρουμανίας. Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις διερευνηθείς υποθέσεις

είναι ότι το 72% των δραστών είναι άνδρες και το 28% γυναίκες. Αντίθετα τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ήταν 87% γυναίκες και το 13% άνδρες. Δυστυχώς υπήρξε και διακίνηση ανηλίκων 37%. Οι βασικότερες χώρες «πηγή» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για τη Χώρα μας, ήταν η Ρουμανία, η Μολδαβία και η Βουλγαρία (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018:80).

Στην πλειοψηφία των υποθέσεων διαπιστώθηκε σαφής κατανομή των ρόλων και ιεραρχική δομή. Συγκεκριμένα μέλη ασχολούνταν με τη στρατολόγηση (συνήθως γυναίκες- μέλη ομοεθνείς των θυμάτων) και άλλα για τη μεταφορά – υποδοχή - φύλαξη και εκμετάλλευσή τους. Τα ηγετικά μέλη των ομάδων ήταν κατά πλειοψηφία αλλοδαποί. Από την ανάλυση προκύπτει ότι, οι δράστες είχαν στρατολογήσει τα θύματα εκμεταλλεζόμενοι την ευάλωτη κοινωνική τους θέση και τη δεινή οικονομική τους κατάσταση. Κύρια μέθοδος δράσης ήταν η παροχή ψευδών υποσχέσεων ως προς το είδος, τις συνθήκες εργασίας και την αμοιβή, με στόχο την απόσπαση της συναίνεσης των θυμάτων, που τους ακολούθησαν στη χώρα εκμετάλλευσης. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι δράστες στρατολογούσαν και μετέφεραν τα θύματα, οδικώς ή αεροπορικώς, στη χώρα μας (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018:83).

Η σεξουαλική εκμετάλλευση λάμβανε χώρα σε οίκους ανοχής, σε δημόσιους χώρους («πεζοδρομιακή» πορνεία) ή σε ιδιωτικούς χώρους, ή ακόμα και με την πραγματοποίηση κατ' οίκον «ερωτικών ραντεβού». Οι ομάδες εκμεταλλεύονται νομότυπες δομές, όπως κέντρα διασκέδασης «strip show», ξενοδοχεία, οίκους ανοχής, κέντρα αισθητικής-παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) για την εκπόρνευση των θυμάτων (κυρίως) ή/και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, για νομιμοποίηση των εγκληματικών προσόδων τους. Το διαδίκτυο εξακολουθεί να αποτελεί μέσο διαφήμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών αλλά και αλίευσης θυμάτων. Οι ομάδες χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως ο εφοδιασμός των θυμάτων με πλαστά έγγραφα, η χρήση «ghost numbers» και ψευδονύμων κατά τις τηλεφωνικές επικοινωνίες των μελών τους. Σε μία περίπτωση διαπιστώθηκε ο χρηματισμός Αστυνομικών για συγκάλυψη της δράσης τους. Παρατίθεται συνοπτικός πίνακας με τα διαπραχθέντα εγκλήματα στο παράρτημα (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2018:84).

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων

Σε αυτό το σημείο αποτυπώνεται το σχέδιο δράσης για τη ισότητα των φύλων 2016-2020 από την Γ.Γ.Ι.Φ.. Αρχικός στόχος είναι η επιμόρφωση και η κατάρτιση του προσωπικού των Υπηρεσιών Ασύλου και Πρώτης Υποδοχής, των διερμηνέων, των διοικητών των Κέντρων Φιλοξενίας που ασχολείται με την παροχή υπηρεσιών σε γυναίκες πρόσφυγες σχετικά με τις υπάρχουσες πολιτισμικές διαφοροποιήσεις, τα ζητήματα φύλου, της σεξουαλικότητας, και την ανηλικότητα. Ειδικότερη αναφορά γίνεται σε περιπτώσεις γυναικών που είναι θύματα βίας (ενδοοικογενειακή βία, βιασμός, trafficking, δίκωξη λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού κτλ) και σε κορίτσια, ασυνόδευτα ή μη. Η παραπάνω δράση περικλείει πολλούς εθνικούς θεσμούς όπως την Υπηρεσία Ασύλου, Υ.Π.Υ., ΕΛ.ΑΣ σε συνεργασία με την Γ.Γ.Ι.Φ. και ΕΚΔΔΑ 2017-2020 (Υπουργείο Εσωτερικών, Γ.Γ.Ι.Φ, 2017).

Αναπτύσσονται δράσεις δημοσιότητας σε κεντρικό επίπεδο, με την αξιοποίηση διάφορων επικοινωνιακών μέσων και ενεργειών (tv/radio spot, ημερίδες, φυλλάδια κ.λπ.), που ως κύριο στόχο θα έχουν τη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα έμφυλης βίας (ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση, βιασμός, πορνεία και trafficking κ.λπ.), καθώς και την πρόληψη τέτοιων φαινομένων. Επίσης, η Γ.Γ.Ι.Φ. θα εμπλουτίζει διαρκώς το περιεχόμενο της ιστοσελίδας www.womensos.gr και της σελίδας της στο Facebook με κείμενα, μελέτες/έρευνες, νομοθεσία κ.λπ., προκειμένου όλοι οι πολίτες να έχουν πρόσβαση στην ενημέρωση των τρεχουσών εξελίξεων στο θέμα της βίας κατά των γυναικών (Υπουργείο Εσωτερικών, Γ.Γ.Ι.Φ, 2017).

Επιπρόσθετα παρατίθενται οι προτεινόμενες δράσεις:

- εκσυγχρονισμού των δικαστικών αρχών με εκπαίδευση και σεμινάρια επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης για δικαστές
- Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών της Σχολής Δικαστών με τη συμπερίληψη σχετικών μαθημάτων σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Υλοποίηση κύκλων εκπαίδευσης για τους αστυνομικούς, τους δημοσίους υπαλλήλους, τους εκπαιδευτικούς
- Αποστολή (ΕΚ ΝΕΟΥ) σε όλα τα Αστυνομικά Τμήματα της Νομοθεσίας και της Διαταγής για την βία κατά των γυναικών

- Εισαγωγή μαθημάτων για την έμφυλη βία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και ιδιαίτερα στα προγράμματα σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Εκπαίδευση επαγγελματιών ψυχικής υγείας σε δήμους, νοσοκομεία, Κέντρα ψυχικής υγείας, στην α) αναγνώριση β) αξιολόγηση επικινδυνότητας και γ) στους τρόπους συμβουλευτικής θυμάτων του trafficking(Υπουργείο Εσωτερικών, Γ.Γ.Ι.Φ, 2017).

Τέλος είναι αντιληπτό ότι η επιτυχία στη μείωση της βίας κατά των γυναικών και του trafficking αποτελεί η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση της κοινωνίας των πολιτών. Τα προληπτικά μέτρα είναι πάντα προτιμότερα από τα κατασταλτικά, επίσης όσο πιο αποτελεσματικά είναι τα προληπτικά μέτρα τόσο πιο «ώριμη» χαρακτηρίζεται η κοινωνία των πολιτών.

Κεφάλαιο 3: Η Νομοθεσία στην Ελλάδα για τη πορνεία

Παρατηρείται ότι το νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα ήταν ελλιπές και αναποτελεσματικό. Το 2002, έγιναν ριζικές αλλαγές στη υφιστάμενη νομοθεσία. Αρχικά είναι ο νόμος 3064/2002, με τον οποίο τροποποιούνται τα άρθρα του ελληνικού ποινικού κώδικα που σχετίζονται με την ακούσια εργασία και τη παιδική πορνογραφία, το Προεδρικό Διάταγμα 233/2003, που ρυθμίζει τα περί παροχής προστασίας και στήριξης των θυμάτων εμπορίας, και ο νόμος 3386/2005 που προβλέπει τις διαδικασίες για τους παράνομα εισελθόντες στη χώρα μετανάστες καθώς και την παροχή αδειών παραμονής στα θύματα εμπορίας ανθρώπων (Πράξις, 2015).

Τα πιο σημαντικά σημεία κατά της εμπορίας ανθρώπων είναι τα ακόλουθα:

- Η ελληνική νομοθεσία ευθυγραμμίζεται πλέον με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Η εμπορία ανθρώπων τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος
- Ορίζεται το αρμόδιο όργανο για την αναγνώριση του θύματος και είναι ο εισαγγελέας πρωτοδικών (Πράξις, 2015).

Η Ελλάδα έχει επίσης υπογράψει διμερείς συμφωνίες με γειτονικές χώρες όπως είναι η Αλβανία και μνημόνια συνεργασίας με την Γερμανία και την Ιταλία. Τέλος με το νόμο 3875/2010 επικυρώθηκε το Πρωτόκολλο του Ο.Η.Ε. για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της διακίνησης προσώπων Ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών. Το παραπάνω πρωτόκολλο αποτελεί ορόσημο σε αυτή την μάχη (Ο.Η.Ε., 2010).

Παρατηρείται ότι οι παραπάνω αλλαγές στην νομοθεσία δεν ρυθμίζουν αποκλειστικά τα θέματα της πορνείας και του trafficking αλλά καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος πτυχών της κοινωνικής ζωής που συνδέονται και με τα υπό έρευνα ζητήματα. Ουσιαστικά γίνεται ρύθμιση των παράνομα εισελθόντων στη χώρα μεταναστών που είναι πιθανό να είναι θύματα trafficking και αυτός είναι και ο λόγος που ορίζεται από τον νομοθέτη το αδίκημα της παράνομης εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων τόσο λεπτομερειακά. Ο στόχος είναι η ανίχνευση του. Τέλος η σημαντική αλλαγή σχετίζεται με την εκμετάλλευση των ανήλικων όχι μόνο σεξουαλικά αλλά και με σκοπό την επαιτεία, η εκμετάλλευση ενήλικων στις πορνικές υπηρεσίες είναι ζήτημα που δεν καλύπτεται πλήρως από τον νομοθέτη.

Κεφάλαιο 4: Ο τρίτος τομέας στην Ελλάδα

«Οαλτρουισμός είναι συμπεριφορά προς όφελος άλλων ανθρώπων συνήθως υποτίθεται ότι υποκινείται από το ανιδιοτελές ενδιαφέρον για τους άλλους. Αναφέρεται στο αίσθημα αλληλεγγύης και ευθύνης που νιώθει ό ένας για τον άλλο⁶ » (Spicker, 2004:80-81). Πρόσφατα όλο και οδεύει να αναφέρεται στις υποχρεώσεις ως προς τους άλλους ανθρώπους στην κοινωνία⁷ (Spicker, 2004:81).

Διαχρονικά η αλληλεγγύη κι η συλλογική δράση αποτέλεσαν πρόδρομο της παροχής πρόνοιας στη Ευρώπη και Αμερική, η κοινωνική προστασία αναπτύχθηκε μέσα από τις διεκδικητικές δράσεις των εγκληματικών ομάδων (Spicker, 2004:99). Είναι άλλωστε γνωστό ότι τα πρώτα κατοχυρωμένα κοινωνικά δικαιώματα είναι αυτά που συνδέονται με την εργασία.

Ο τρίτος τομέας αποτελεί ένα σύνολο πρακτικών οργάνωσης της κοινωνικής και οικονομικής ζωής που δεν μπορούν αυστηρά να ενταχθούν ούτε στο δημόσιο ούτε στον ιδιωτικό τομέα, όπως οι συνεταιρισμοί, οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, οι κοινωνίες αλληλοβοήθειας και πρόσφατα οι κοινωνικές επιχειρήσεις (Αδάμ Σ. & ΠαπαθεοδώρουΧ., 2010).

Ίσως αυτή να είναι εξήγηση για το γεγονός ότι παρατηρείται μια αυξανόμενη παρουσία των ΜΚΟ στη διαχείριση των κοινωνικών προβλημάτων που προκύπτουν από την κρίση. Οι περισσότερες από τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης ενέταξαν τα τελευταία χρόνια στις δράσεις τους και προγράμματα που σχετίζονται με την έμφυλη βία, τους πρόσφυγες και την εμπορία ανθρώπων με στόχο την σεξουαλική εκμετάλλευση. Γενάτε το ερώτημα σ αυτή την νέα εποχή συνεργασίας του τρίτου τομέα και των κρατικών φορέων ποιος έχει τον εξουσιαστικό ρόλο;

Παρατηρείται η εδραίωση μια νέας τάξης πραγμάτων στην βάση της Κοινωνικής Πολιτικής. Συχνά οι δράσεις και ο σχεδιασμός των πολιτικών απομακρύνονται από το κεντρικό κράτος και μεταφέρονται στο τρίτο τομέα. Επιπρόσθετα δεν φαίνεται να υπάρχει έντονη πρωτοβουλία για σχεδιασμό πολιτικών γύρω από τα κοινωνικά ζητήματα από το κράτος παρά μόνο με παρότρυνση και συνεργασία από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Απόδειξη των παραπάνω αποτελεί το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κοινωνικών προγραμμάτων είναι συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε..

⁶«Κατά τον τελευταίο αιώνα χρησιμοποιήθηκε για να δικαιολογήσει την συνεργατική αλληλοβοήθεια , υπό την μορφή της κοινωνικής ασφάλισης»(Spicker, 2004:81.).

⁷Παρόλα αυτά υπάρχουν πολλοί λόγοι που ένα ορθολογικό άτομο συμπεριφέρεται συλλογικά, σε κάποιες περιπτώσεις οι συλλογικές δράσεις είναι πιο συμφέρουσες από τις ατομικές (Spicker, 2004:86).

Οι λόγοι που οδηγούν στην ολοένα και βαθύτερη εμπλοκή των Μ.Κ.Ο. στην κοινωνική πολιτική σχετίζονται με την αντίληψη για την κατοχή των Μ.Κ.Ο. μεγαλύτερης εμπειρίας και τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση των μειζόνων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία, με την ευελιξία που τις χαρακτηρίζει λόγω σημαντικής μείωσης της γραφειοκρατίας και τέλος με το γεγονός ότι μπορεί να διακοπεί γρήγορα η συνεργασία τους με το κράτος μόλις το οποιαδήποτε κοινωνικό φαινόμενο εκτονωθεί.

Κεφάλαιο 4: Δράσεις από Μ.Κ.Ο.

Παρακάτω αναπτύσσονται οι δράσεις ενάντια στη πορνεία και το trafficking από τέσσερις πολύ δραστήριες σε τέτοια θέματα Μ.Κ.Ο..

Κεφάλαιο 4.1: Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Praksis

Το 2015 έγινε η παρουσίαση έργου «Πορνεία & παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών με σκοπό τη σεξουαλική/οικονομική εκμετάλλευση (trafficking) στην Ελλάδα». Ο Φορέας ανάθεσης είναι η Γενική Γραμματεία Ισότητας και η εκπόνηση του έργου έγινε από τη CMT Προοπτική και την Μ.Κ.Ο. Praksis (Praksis, 2015:3).

Στόχος του έργου ήταν να αποτυπωθούν οι διαστάσεις του ζητήματος, οι παράγοντες ανάπτυξης, οι συνέπειες του φαινομένου, οι συνθήκες που αναπαράγουν το υπό διερεύνηση ζήτημα, τα χαρακτηριστικά των εκδιδόμενων και των πορνοπελατών και τέλος τις πολιτικές διαχείρισης του φαινομένου (Praksis, 2015:4). Κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί ότι πραγματοποιήθηκε έρευνα πεδίου πανελλαδικά και γίνεται μια παρουσίαση της σεξουαλικής συμπεριφοράς ανά ηλικία και περιοχή.

Διαπιστώνεται πως η Ελλάδα είναι χώρα κομβικής σημασίας για την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων. Αποκαλύπτεται ότι δρουν δύο δίκτυα διεθνούς σωματεμπορίας, το πρώτο μετακινεί γυναίκες και παιδιά από τη κεντρική Ευρώπη, χώρες μέλη της Ε.Ε. και ως εκ τούτου αυξάνεται η πορνεία εντός της Ε.Ε. και το δεύτερο δίκτυο διακινεί γυναίκες προερχόμενες από την Αφρική. Η παρούσα έρευνα αποτελεί την πιο δυναμική δράση της Praksis τη τελευταία διετία (Praksis, 2015:10).

Κεφάλαιο 4.2: Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Med.in/ Ιατρική Παρέμβαση

Είναι Μ.Κ.Ο. που συνεργάζεται με πολλούς κρατικούς και διεθνείς οργανισμούς κυρίως η δράση της περιορίζεται στην ιατρική παρέμβαση. Τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται με

τις κινητές μονάδες της στον προσφυγικό πληθυσμό της Σάμου και στους ξενώνες που διατηρεί στο κέντρο της Αθήνας.

Το διάστημα 16/12/2015 - 31/7/2016 εργάστηκε στην «Υποστήριξη έκτακτης ανάγκης για την ενίσχυση της λειτουργίας των κινητών μονάδων πρώτης υποδοχής ώστε να διαχειριστεί την ακραία άνοδο των μεταναστευτικών ροών στην Ελληνική Εθνική και Ευρωπαϊκή επικράτεια» (Ι.Π., 2016).

Τη δεδομένη στιγμή δραστηριοποιείται στην στελέχωση και ομαλή λειτουργία των ξενώνων της στο κέντρο της Αθήνας, ο τίτλος του συγκεκριμένου έργου «Επιχορήγηση Ν.Π. ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ για την λειτουργία των δομών φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων "Ιριδα" και "Εστία"» με Κωδικό ΟΠΣ 5028220 που χρηματοδοτείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης 2014 – 2020 και υλοποιείται από την Ιατρική Παρέμβαση για την περίοδο από 27/06/2018 έως 31/07/2019 (Ι.Π., 2018). Πρόκειται για υλοποίηση δράσης που αφορά την λειτουργία δύο Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων "Ιριδα" δυναμικότητας 16 θέσεων ηλικίας 12 έως 18 ετών στην περιοχή του Αγίου Παντελεήμονα του Δήμου Αθηναίων & "Εστία" δυναμικότητας 18 θέσεων ηλικίας 12 έως 18 ετών στην περιοχή του Μεταξουργείου του Δήμου Αθηναίων Η δράση περιλαμβάνει την παροχή ασφαλούς και υγιεινής στέγασης άστεγων ασυνόδευτων ανήλικων και την παροχή υποστηρικτικών και κοινωνικών υπηρεσιών(Ι.Π., 2018). Στοχεύει στην ουσιαστική προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, που είναι ποιο ευάλωτοι στον κίνδυνο της σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Κεφάλαιο 4.3: Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Κέντρο Διοτίμα

Η Διοτίμα είναι Μ.Κ.Ο. που δραστηριοποιείται στο τομέα της έμφυλης βίας. Η Διοτίμα αντιλαμβάνεται όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών που συνιστούν το σκληρό πυρήνα των έμφυλων ανισοτήτων και αναπαράγει τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η βία μπορεί να ασκηθεί σε οποιαδήποτε κοινωνικό πλαίσιο, στην οικογένεια, στο εργασιακό περιβάλλον ή στην ευρύτερη κοινωνία (Διοτίμα,2018).

Το ΚΓΜΕ Διοτίμα μάχεται για τα δικαιώματα των γυναικών χωρίς έμφυλη βία. Ποιο συγκεκριμένα επιδιώκει:

- Μηδενική ανοχή απέναντι σε όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών
- Ενιαίο Νόμο για τη βία κατά των γυναικών, που θα καλύπτει τη βία στην οικογένεια, την εργασία και την κοινωνία. Νομοθεσία που θα εγγυάται την ισότιμη προστασία

όλων των γυναικών, ανεξαρτήτως τάξης, εθνικότητας, φυλής, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού, γλώσσας, πολιτισμικών χαρακτηριστικών

- Εφαρμογή της νομοθεσίας, ώστε να διασφαλίζεται η ποινική δίωξη όσων εμπλέκονται στη διακίνηση και εμπορία γυναικών και ανηλίκων (trafficking) καθώς και πολιτικές και μέτρα για την υποστήριξης των επιζησάντων
- Πρόσβαση των θυμάτων έμφυλης βίας σε εξειδικευμένες δομές και ξενώνες, καθώς και την ολοκληρωμένη υποστήριξή τους, κατά τη φάση της κοινωνικής επανένταξης
- Υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων πρόληψης και ευαισθητοποίησης για το εκπαιδευτικό προσωπικό σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης καθώς και τη μαθητική/φοιτητική κοινότητα, το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, τις διωκτικές και δικαστικές αρχές, τους δικηγόρους και τα στελέχη δημόσιων υπηρεσιών(Διοτίμα,2018).

Το ΚΓΜΕ Διοτίμα έχει αναπτύξει διάφορες δράσεις προς αυτή τη κατεύθυνση. Οι δράσεις περιλαμβάνουν τη εκπόνηση μελετών και ερευνών πάνω στο ζήτημα, παροχή νομικής βοήθειας σε γυναίκες που έχουν υποστεί έμφυλη βία, πραγματοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με τα θύματα όπως οι αστυνομικές αρχές, δικηγόροι, εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες υγείας, τέλος ακολουθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τις καθημερινές όψεις της έμφυλης βίας (Διοτίμα,2018).

Όσον αναφορά τις δράσεις για τη πορνεία η Διοτίμα έχει πολύ ενεργό ρόλο. Αρχικά οι δράσεις της χωρίζονται σε τρεις άξονες, αρχικά στις δράσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού με παράδειγμα τον Οδηγός συμβουλευτικής για γυναίκες – θύματα trafficking, την Εκστρατεία Break the Chain: Το Κέντρο Διοτίμα για την έμφυλη διάσταση του trafficking και τέλος την δημοσίευση μελετών πάνω στο ζήτημα της πορνείας. Το επόμενο επίπεδο αναφέρεται στο προσωπικό της όπου και διανέμεται σχετικός οδηγός προσέγγισης των θυμάτων και τελευταίος άξονας είναι ο νομικός. Παρακάτω υπάρχει πλήρης ανάλυση αυτών των δράσεων (Διοτίμα,1/2018).

Αρχικά δημιουργήθηκε ο οδηγός συμβουλευτικής για γυναίκες – θύματα trafficking. Οι προθέσεις του συγκεκριμένου οδηγού είναι να ενθαρρυνθούν οι συζητήσεις γύρω από την εμπορία ανθρώπων και ιδιαίτερα την εμπορία με στόχο την σεξουαλική εκμετάλλευση ώστε τελικά να τεθούν χρήσιμοι κοινωνικοί προβληματισμοί. Ο οδηγός θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο από τους επαγγελματίες που παρέχουν σχετικές υπηρεσίες, ως

μία βάση δεδομένων με εκπαιδευτικό χαρακτήρα και τέλος ως σημείο αναφοράς για την μελέτη και πρόοδο των σχετικών θεμάτων(Διοτίμα,1/2018).

Ο Οδηγός είναι οργανωμένος σε τρία κεφάλαια, εκ των οποίων στο πρώτο, παρουσιάζονται οι μορφές κακομεταχείρισης των γυναικών, αλλά και οι απορρέουσες ανάγκες τους, ανάλογα με το στάδιο της διεθνικής σωματεμπορίας στο οποίο βρίσκονται. Στο δεύτερο κεφάλαιο, επιχειρείται η περιγραφή του τρόπου παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης στα θύματα της διεθνικής σωματεμπορίας. Στο τρίτο κεφάλαιο, τονίζεται η αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός πλαισίου δικτύωσης μεταξύ φορέων και υπηρεσιών που ασχολούνται με το θέμα αυτό και παρουσιάζονται οι κατευθυντήριες γραμμές για ένα αποτελεσματικό πλέγμα υπηρεσιών δικτύωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης. Τέλος στον οδηγό περιλαμβάνεται ο ενδεικτικός κατάλογος σχετικών φορέων και υπηρεσιών(Διοτίμα,1/2018).

Έπειτα πραγματοποιήθηκε η εκστρατεία **Break the Chain** που έχει σκοπό να καταπολεμήσει την εμπορία ανθρώπων στην προκειμένη περίπτωση ταυτίζεται με μια μορφή σύγχρονης δουλείας. Αρχικά γίνεται ο ορισμός της εμπορίας ανθρώπων με βάση τον ορισμό της οδηγίας 2011/36/ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης και παρουσίαση των ορθών νομικών πρακτικών για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Επιπλέον τονίζεται ότι Ο όρος «εκμετάλλευση» περιλαμβάνει ενδεικτικά την εξαναγκαστική πορνεία ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την αναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών –συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής επαιτείας, της δουλείας ή παρόμοιων με αυτήν πρακτικών, αλλά και της αφαίρεσης οργάνων του σώματος (Διοτίμα, 11/2018).

«Το human trafficking είναι το τρίτο στη σειρά μεγαλύτερο οργανωμένο έγκλημα διεθνώς με υπολογισμένα 24 δισεκατομμύρια ευρώ κέρδη, το χρόνο. Έχει υπολογισθεί ότι κάθε χρόνο 21 εκατομμύρια άνθρωποι πέφτουν θύματα trafficking, εκ των οποίων οι 800.000 εντός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Διοτίμα, 11/2018). Οι βασικές αιτίες εστιάζονται στις κοινωνικές ανισότητες και στην όλο και αυξανόμενη ανάγκη για οικονομικότερο εργατικό δυναμικό και ανθρώπινα καταναλωτικά προϊόντα (sex trafficking)» (Διοτίμα, 11/2018).

Η Ελλάδα είναι μεταξύ των πρωταγωνιστών στη διεθνή εκστρατεία ενάντια στην εμπορία ανθρώπων και η Διοτίμα τονίζει την αναγκαιότητα ένταξης της χώρας σ ένα ολοκληρωμένο σχέδιο κατά της εμπορίας ανθρώπων. Συγκεκριμένα είναι απαραίτητο:

- «η θεσμοθέτηση ενός Εθνικού Συστήματος Αναφοράς για τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην ταυτοποίηση, παραπομπή και αρωγή θυμάτων
- η θεσμοθέτηση μιας Εθνικής Βάσης Δεδομένων για τα επωφελούμενα θύματα και για τις διώξεις των διακινητών
- η κατάρτιση των συναρμόδιων φορέων μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα
- η πραγματοποίηση εκστρατειών για την κοινωνική αφύπνιση και τον περιορισμό της «Ζήτησης» για υπηρεσίες ή προϊόντα που προέρχονται από θύματα Εμπορίας Ανθρώπων» (Διοτίμα,2018)

Τέλος υπογραμμίζεται «η έλλειψη μιας εθνικής στρατηγικής εντοπισμού θυμάτων και δραστών σε μια σειρά τομέων της εργασίας, όπως η γεωργία, ο τουρισμός ή η οικιακή εργασία, καθώς και σε βάρος ανθρώπων αιτούντων/ουσών άσυλο, μεταναστών και ασυνόδευτων παιδιών⁸»(Διοτίμα,2018).

Κεφάλαιο 4.4 Το παράδειγμα της Μ.Κ.Ο. Α21

Πρόκειται για μια διεθνή μη κερδοσκοπική οργάνωση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το 2008 σε θέματα που αφορούν την διάσωση και την αποκατάσταση των ανθρώπων που είναι θύματα της σύγχρονης δουλείας, δηλαδή του trafficking. Δραστηριοποιείται σε 14 χώρες σε όλο το κόσμο, κάθε υποκατάστημα έχει διαφορετικό τρόπο λειτουργίας ανάλογα με την ευπάθεια που συναντάται στη κάθε χώρα.

Η Α21 αναγνωρίζει την εμπορία ανθρώπων ως το πιο ταχύτατα αναπτυσσόμενο οργανωμένο έγκλημα μετά την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και την εμπορία όπλων. Η παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων είναι μια σύγχρονη μορφή δουλείας, ένα σοβαρό έγκλημα που συνεπάγεται τη βάνανση και διαρκή καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Α21, 2018).

Αρχικά η Α21 παρουσιάζει τον ορισμό του trafficking, η εμπορία και η παράνομη διακίνηση ανθρώπων είναι ουσιαστικά η στρατολόγηση και η μετακίνηση των προσώπων

⁸Σύμφωνα με τον Ι. Ψημμένο: “Η ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση νέων κατηγοριών εργασίας όπως: παράνομη, συμπληρωματική, προσωρινή, οικιακή / προσωπική, καθώς και η ανάπτυξη νέων ομάδων εργατών όπως ανεπίσημοι, πρόσκαιροι - εποχιακοί, φαίνεται να είναι αποτέλεσμα της παγκόσμιας ζήτησης για ελαστική εργασία. Ιδιαίτερα στην Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία και Γαλλία, η αύξηση μιας τέτοιας ζήτησης έχει δημιουργήσει την αύξηση τόσο της προσφοράς εργασίας σε ανεπίσημους μετανάστες όσο και στην αύξηση της εκμετάλλευσης όπως: γυναίκες, παιδιά και μετανάστες

εντός ή εκτός εθνικών συνόρων από άτομα που κάνουν κατάχρηση της εξουσίας ή της θέσης τους με πρόθεση να τους ωθήσουν σε αναγκαστική εκμετάλλευση, εμπορική ή άλλη. Υπάρχουν διαφορετικά είδη εμπορίας και παράνομης διακίνησης ανθρώπων ανάλογα με τον τελικό σκοπό των εμπορών – διακινητών (A21, 2018).

Οι μορφές εκμετάλλευσης είναι ποικίλες και συγκεντρώνονται σε τρεις κατηγορίες:

- Σεξουαλική εκμετάλλευση: εμπορία και διακίνηση ανθρώπων με στόχο τον εξαναγκασμό τους σε σεξουαλικές πράξεις με χρηματικό ή μη χρηματικό αντάλλαγμα.
- Εργασιακή εκμετάλλευση εξαναγκασμός για τη παροχή εργασίας ή υπηρεσίας υπό συνθήκες βίας ή υπό την απειλή της χρήσης βίας .
- Εμπόριο Οργάνων: απόσπαση τμημάτων οργάνων, ιστών ή κυττάρων από το σώμα ενός ζώντος ανθρώπου με σκοπό την εκμετάλλευση και την εμπορία τους.

Είναι δυνατό η εμπορία ανθρώπων να μην περιορίζεται στην ηλικία καθώς ανήλικοι είναι πιθανό να γίνουν θύματα με σκοπό μια από τις παραπάνω μορφές εκμετάλλευσης (A21, 2018).

Είναι αξιοσημείωτο ότι πρόσωπα που έχουν υπάρξει τα ίδια θύματα οδηγούνται στο σημείο να γίνουν θήτες και να στρατολογούν νέα άτομα ώστε να εξαγοράσουν την ελευθερία τους. Παρατηρείται ακόμα ένα είδος παράνομης εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων, αυτό της «δουλείας χρέους», όπου ένα άτομο είναι αναγκάζεται να εργαστεί για την αποπληρωμή ενός χρέος προς έναν ιδιώτη και η κάθε του κίνηση ελέγχεται από αυτόν. Δυστυχώς σε πολλές χώρες του κόσμου υπάρχει το φαινόμενο της "μισθωμένης δουλείας", όπου το άτομο αναγκάζεται να εργάζεται για ορισμένο χρονικό διάστημα χωρίς αμοιβή, προκειμένου να αποπληρώσει το χρέος που έχει προς τον εργοδότη (A21, 2018).

Το παρωνύμιο της Ελλάδας είναι “κέντρο της εμπορίας ανθρώπων στην Ευρώπη”, είναι βασική χώρα διέλευσης και προορισμού για τα θύματα, και αποτελεί την κύρια είσοδο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς συγκεντρώνει το 90% των περιπτώσεων παράνομης μετανάστευσης στην Ευρώπη. Είναι γεγονός ότι σε αυτή τη κατεύθυνση την οδηγεί και η γεωγραφική της θέση καθώς αποτελεί την είσοδο στην Ευρώπη από την Ασία και τις Βαλκανικές χώρες. Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων μεταφέρονται συχνά από τους διακινητές τους, στο εσωτερικό της χώρας ή κατά μήκος των συνόρων, για να αποφευχθεί ο

εντοπισμός τους. Η εμπορία ανθρώπων είναι ένα καλά κρυμμένο έγκλημα στην Ελλάδα, καθώς οι περισσότεροι πολίτες αγνοούν τη σκληρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συμβαίνει στην ίδια την πόλη τους. Περίπου 20.000 γυναίκες, ανάμεσά τους και 1.000 κοπέλες ηλικίας από 13-15, βρίσκονται παγιδευμένες στη βιομηχανία του σεξ στην Ελλάδα. Σύμφωνα με δήλωση της αναφοράς για την εμπορία ανθρώπων “Trafficking in Persons Report”, τα θύματα αυτά προέρχονται κυρίως από την Ανατολική Ευρώπη, τα Βαλκάνια και τη Νιγηρία (1109, 2018).

Η δραστηριοποίηση της οργάνωσης στην Ελλάδα είναι έντονη. Αρχικά υπάρχει ξενώνας που προσφέρει 24ωρη φροντίδα σε πρώην θύματα. Φροντίδα που περιλαμβάνει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, προγράμματα αποκατάστασης ψυχικών τραυμάτων, εκπαίδευση σε βασικές ικανότητες, μαθήματα γλώσσας και υπολογιστών, καθώς και ποικίλες εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Οι δράσεις δε περιορίζονται μόνο στα άτομα του ξενώνα αλλά σε οποιονδήποτε τα έχει ανάγκη. Επιπρόσθετα οι παρεμβάσεις είναι εξατομικευμένες ανάλογα με τις ανάγκες του θύματος (A21,2018).

Επιπλέον παρέχεται νομική συμβουλή και καθοδήγηση στην δικαστική διαδικασία. Επιπρόσθετα ψυχολογική υποστήριξη απολαμβάνουν τα θύματα που θα καταθέσουν ενάντια στους διακινητές τους, και έως σήμερα έχουν καταδικαστεί πάνω από 45 υποθέσεις. Ακόμα ένα σημαντικό μέτρο προστασίας είναι η δημιουργία της τηλεφωνικής γραμμής 1109 σχετικά με ύποπτη δραστηριότητα, απευθύνεται σε πολίτες, θύματα αλλά και στις διωκτικές αρχές (A21,2018).

Στη παρούσα στιγμή «τρέχει» το πρόγραμμα A21 SAFE PROJECT που παρέχει φροντίδα σε πρώην θύματα εμπορίας ανθρώπων που επιθυμούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους. Η αρωγή είναι συνεχής από την εκκίνηση της διαδικασίας επαναπατρισμού μέχρι την ομαλή άφιξη και προσαρμογή στη χώρα τους. Τα πρωτόκολλα που το διέπουν προσαρμόζονται ανάλογα με την περίπτωση, δηλαδή είναι εξατομικευμένα (A21,2018).

Γ ΜΕΡΟΣ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΜΕΡΟΣ – ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

Κεφάλαιο 5: Η Μεθοδολογία της Διπλωματικής

Στην παρούσα εργασία η προβληματική περιστρέφεται γύρω από τη κρατική κοινωνική πολιτική για το ζήτημα της πορνείας και το πώς πιθανότατα αυτή κρίνεται ανεπαρκής. Όπως αναπτύχθηκε και παραπάνω η πορνεία εντείνει τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς κατά το παρελθόν παρατηρήθηκε η ιδρυματοποίηση της και η απομόνωση των εκδιδόμενων γυναικών στους οίκους ανοχής, επιπλέον σήμερα τα περισσότερα προγράμματα παραμένουν ανενεργά (Σχέδιο δράσης "ΙΛΑΕΙΡΑ"). Παρακάτω παρατίθενται οι μέθοδοι που ακολουθήθηκαν στο ερευνητικό πεδίο.

Μεθοδολογικά εργαλεία

Το επιστημονικό υπόβαθρο της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας αναπτύχθηκε μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με το θέμα της στην Ελλάδα ιστορικά. Ειδικότερα μελετήθηκε το πεδίο των παρεμβάσεων που προωθούνται για την στήριξη των ανθρώπων που υπέστησαν εκμετάλλευση της γενετήσιας φύσης. Επιλέχθηκαν φορείς κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής φροντίδας που δραστηριοποιούνται στο θέμα όπως η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, το Υπουργείο Εσωτερικών και η ΕΛ.ΑΣ..

Κατά την προετοιμασία της συνέντευξης δημιουργήθηκε έντυπο από τον ερευνητή με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Μετατροπή των σκοπών της έρευνας σε επιμέρους ερωτήσεις
- Προσαρμογή του ερωτηματολογίου στα πρόσωπα με τα οποία θα γίνει η συνέντευξη
- Ερωτηματολόγιο με σκοπό να προδιατεθεί τον ερωτώμενο να μεταδώσει αυθόρμητα προσδοκώμενες πληροφορίες

Στη συνέντευξη χρησιμοποιούνται τρεις τύποι ερωτήσεων, οι Κλειστές ερωτήσεις, οι Ανοιχτές ερωτήσεις και Μικτές ερωτήσεις.

Κλειστές ερωτήσεις: Στον τύπο αυτό όλες οι πιθανές απαντήσεις του ερωτώμενου προβλέπονται από τον ερευνητή. Ο αυτός τύπος ερωτήσεων χρησιμοποιείται συνήθως στις αυστηρά δομημένες συνεντεύξεις, π.χ. τι ηλικία έχεις;

Ανοικτές ερωτήσεις: είναι οι ερωτήσεις οι οποίες αφήνουν τον ερωτώμενο ελεύθερο να αναπτύξει την απάντηση του δίχως προκαθορισμούς. Το είδος αυτό των ερωτήσεων χρησιμοποιείται κυρίως στις ημιδομημένες συνεντεύξεις, π.χ. πώς διαχειρίστηκες τις απόπειρες βιασμού μέσα στο camp;

Μικτές ερωτήσεις: είναι οι ερωτήσεις που συνδυάζουν τα χαρακτηριστικά των δυο προηγούμενων τύπων, π.χ. τα ασυνόδευτα παιδιά απομακρύνονται και ποια διαδικασία ακολουθείται; (Mason 2010:73)

Τα είδη των συνεντεύξεων είναι τα εξής: Δομημένη και ημιδομημένη. Σ' αυτή την εργασία χρησιμοποιήθηκε ημιδομημένη συνέντευξη. Στην ημιδομημένη συνέντευξη, ο συνεντευκτής ξεκινά από ένα αρχικό θέμα, αλλά στη συνέχεια, και σε κάποιο βαθμό, καθοδηγείται από τις απαντήσεις του ερωτώμενου για να εκμαιεύσει τις πληροφορίες που αναζητά. Περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου όπως και η δομημένη αλλά ταυτόχρονα υποβάλλονται και ανοικτές ερωτήσεις για τη πληρέστερη κατανόηση των απαντήσεων. Σ' αυτού του είδους των συνεντεύξεων δεν υπάρχει προκαθορισμένος αριθμός ερωτήσεων, καθώς επίσης μπορεί να αλλάζουν οι διευκρινιστικές ερωτήσεις ή η διάταξη των ερωτήσεων. Η ημιδομημένη συνέντευξη είναι η πιο ευέλικτη μορφή συνέντευξης και επιτρέπει την εμβάθυνση (Mason 2010:101).

Στο παρών ερευνητικό ερώτημα έγιναν δύο ημιδομημένες συνεντεύξεις σε εργαζόμενες σε camp με το προσφυγικό πληθυσμό. Η πρώτη είχε την ιδιότητα του κοινωνικού επιστήμονα και λειτουργού και εργάστηκε στην νησιωτική Ελλάδα και η δεύτερη ψυχολόγος που απασχολήθηκε στην ηπειρωτική Ελλάδα. Οι συνεντεύξεις είχαν διάρκεια κατά μέσο όρο 70 λεπτά. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε μέσω Skype λόγω απόστασης και η δεύτερη σε ήσυχο μέρος εκτός περιβάλλοντος εργασίας.

Κεφάλαιο 6: Περιορισμοί και κωλύματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας

Αναφέρεται ότι κατά τη διεξαγωγής της έρευνας υπήρξαν έντονα κωλύματα που έθεσαν σε κίνδυνο την ομαλή ολοκλήρωση της εργασίας, τελικά η έρευνα κρίνεται σχετικά επιτυχής και ολοκληρώθηκε. Ο βασικότερος περιορισμός εντοπίζεται στο γεγονός ότι ήταν δύσκολο να συναντήσουν οι επαγγελματίες και οι φορείς, στη προκειμένη περίπτωση οι Μ.Κ.Ο. ώστε να πραγματοποιηθεί η συνέντευξη.

Σε όλες τις περιπτώσεις έγινε αρχικά τηλεφωνική επικοινωνία με το φορέα και έπειτα εστάλη διευκρινιστικό email με τις λεπτομέρειες της εργασίας, επιβεβαίωση της τήρησης των κανόνων δεοντολογίας και ο οδηγός ερωτήσεων. Στη πλειοψηφία των περιπτώσεων η απάντηση ήταν ότι γίνεται έρευνα από μέρος των Μ.Κ.Ο. για την εύρεση του κατάλληλου ατόμου που θα παραχωρήσει τη συνέντευξη, ή ότι ο φορέας δεν δραστηριοποιείται πλέον στο παρών ζήτημα. Δυστυχώς χάθηκε πολύτιμος χρόνος και αντιλαμβανόμενη τη μη διάθεση για συνεργασία επιλέχθηκε η μέθοδος της χιονοστιβάδας, δηλαδή η προσέγγιση κάποιου εργαζόμενου ή πρώην εργαζόμενου σε Μ.Κ.Ο. ή ακόμα και σε κρατικούς φορείς με σκοπό να οδηγηθώ στα κατάλληλα πρόσωπα. Κρίνεται συγκρατημένα επιτυχής καθώς και σε αυτή τη μέθοδο υπήρξε μη απόκριση με την αιτιολογία ότι οι επαγγελματίες δεν επιθυμούσαν να εκπροσωπήσουν τους φορείς. Τελικά βρέθηκαν δύο εργαζόμενες που δέχθηκαν να δώσουν την συνέντευξη, συμεριζόμενες τις ανάγκες της έρευνας με βάση τη προσωπική τους εμπειρία κατά την εκπόνηση των δικών τους διπλωματικών εργασιών. Μετά τη ρύθμιση του συγκεκριμένου θέματος το σημαντικότερο εμπόδιο εντοπίστηκε στη οριστικοποίηση της συνάντησης λόγω του φόρτου εργασίας τους. Οι συναντήσεις αναβλήθηκαν αρκετές φορές και στη μία περίπτωση πραγματοποιήθηκε μέσω Skype λόγω επιστροφής στο τόπο εργασίας.

Αξίζει να αναφερθεί ότι πραγματοποιήθηκαν οι συνεντεύξεις σε ήρεμο περιβάλλον και οι επαγγελματίες ήταν πολύ φιλικές, οι απαντήσεις αβίαστες και πολύ καθοριστικές για την εκπόνηση της εργασίας.

Κεφάλαιο 7: Παρουσίαση της πρώτης εκπροσώπου από τη Μ.Κ.Ο. Med.in

Η Ανθή είναι κοινωνικός επιστήμονας που έχει απασχοληθεί σε διάφορες Μ.Κ.Ο., αυτή η οποία μας ενδιαφέρει στην παρούσα εργασία είναι η ενασχόλησή της στη Σάμο στο camp φιλοξενίας και πρώτης Υποδοχής Μεταναστών με την Μ.Κ.Ο. Med.in.

Η συνέντευξη ορίζεται γύρω από τρία βασικά επίπεδα. Αυτό της πρώτης υποδοχής και της εφαρμογής των πρωτοκόλλων με βάση το φύλο, την ηλικία και τους συνοδούς των μεταναστών. Έπειτα των δραστηριοτήτων εντός camp και των διαδικασιών που ακολουθούνται στην αναγνώριση περιστατικών πορνείας και trafficking και τέλος των εξωτερικών παραγόντων που μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη τέτοιων ζητημάτων.

Όσον αφορά τον πρώτο άξονα είναι απαραίτητο να τονιστεί ότι απομακρύνονται από το camp οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι μόνες γυναίκες ή άνδρες και οι οικογένειες. Δίνεται προτεραιότητα στην επανένωση οικογενειών.

Υπάρχουν δύο βασικοί κίνδυνοι: ο πρώτος κίνδυνος σχετίζεται με το γεγονός ότι οι μόνες γυναίκες είναι πιθανό να γίνουν θύματα trafficking εντός camp κάτι που συνδέεται με τον τρίτο άξονα. Ο δεύτερος κίνδυνος συνδέεται με τις γυναίκες που συνοδεύονται από "ύποπτους άνδρες" και κινούνται υπό το καθεστώς τρόμου. Σ' αυτήν την περίπτωση, είναι πιθανό να είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων. Σ' αυτό το σημείο ενεργοποιείται μια διαδικασία προσέγγισης της γυναίκας, ενημέρωσής της για την τοπική νομοθεσία και φυσικά επιβεβαίωσης του αν όντως έχει συγγενικούς δεσμούς με το άτομο που τη συνοδεύει.

Εφόσον ανιχνευτεί κίνδυνος, γίνεται άμεση ενημέρωση του Δ.Ο.Μ. με σκοπό τη ταχύτερη μετάβαση της γυναίκας ή του παιδιού σε ξενώνα εκτός camp, σε άγνωστη, για το θύμα, τοποθεσία. Η μεταφορά γίνεται αιφνίδια και πάντα με συνοδό.

ενημερώθηκε η κοινωνική υπηρεσία και η εισαγγελέας, ενημερώνεται η πρώτη υποδοχή και το ΕΚΑ. Το οποίο ξέρει ότι υπάρχει ένα κορίτσι το οποίο έχει άμεσο κίνδυνο να είναι θύμα trafficking. Πρέπει εμείς να βιαστούμε χωρίς να μας πάρουν πρέφα γύρω-γύρω και σε μια μέρα που δεν θα το ξέρει (την ενημερώνεις τελευταία στιγμή ότι φεύγει) για την δική της προστασία, με συνοδεία και πάει σε ένα μέρος που δεν της κοινοποιείς. Της εξηγείς ποιος είσαι εσύ, τι δικαιώματα, έχει στην χώρα στην οποία βρίσκεται, τις διαδικασίες τις οποίες πρέπει να περάσει, καταλαβαίνει το παιδί. Της εξηγούμε ότι στην Ελλάδα όλη αυτή η διαδικασία είναι για την προστασία της.

Υπήρξε θύμα το οποίο το αντιλήφθηκαν οι κοινωνικές υπηρεσίες και ενώ κινήθηκαν πολύ γρήγορα οι διαδικασίες για την απομάκρυνση του, παρόλα αυτά την ημέρα της απομάκρυνσης από το camp εξαφανίστηκε και εμφανίστηκε δύο μέρες μετά την προγραμματισμένη μεταφορά.

Γιατί είχαμε υποψία για μία ανήλικη πάλι ότι παίζει τέτοιο θέμα και επειδή ήξεραν τη διαδικασία οι γύρω της, ότι μπορεί και να την πάρουν απλά μια μέρα, είχαν προσπαθήσει να την απομακρύνουν ήξερε, ας πούμε, το κορίτσι τότε θα έρθουν να το πάρουν για συνοδεία και δεν εμφανίστηκε ποτέ. Και εμφανίστηκε μετά από δύο μέρες.

Αναφορικά με το δεύτερο άξονα, οι δράσεις σχετίζονται με τη προσέγγιση γυναικών-παιδιών και την προσπάθεια δημιουργίας και ανάπτυξης μιας σχέσης εμπιστοσύνης ανάμεσα

στους επαγγελματίες και τον/την μετανάστη/στρια ώστε να υπάρξει ενημέρωση από το ίδιο το θύμα.

Επιπλέον, υπάρχει συνεργασία μεταξύ των φορέων που δραστηριοποιούνται στο camp ώστε αν γίνει αντιληπτό κάποιο συμβάν να αντιμετωπιστεί πάραυτα. Η διαδικασία είναι η ενημέρωση του αρμόδιου για το θέμα φορέα σεβόμενος πάντα το απόρρητο και τα προσωπικά δεδομένα.

Αλλά, γιατί ήμασταν πολύ αυστηροί στο να τηρούμε το απόρρητο. Ακόμη και οι οργανώσεις μεταξύ τους, όταν υπήρχε κάποια περίπτωση και trafficking μεταξύ άλλων, γινόταν ένα referral ότι στο παραπέμπω γιατί έχει μεγάλο πρόβλημα, δε μπορώ να σου κοινοποιήσω τι μου έχει πει, θα ρωτήσεις τον ίδιο επειδή θα έρθει να του πάρεις συνέντευξη, δε μπορούσες να πεις εσύ το story αλλά αν σου έλεγε το άτομο, του έλεγες ότι πρόκειται για θύμα HPV για παράδειγμα, αυτό του έδινες σαν clue και κατευθείαν υπήρχαν άτομα που ήταν συγκεκριμένα για αυτήν την κατηγορία ανθρώπων, οπότε ήξεραν...

Είναι σημαντικό σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε ότι εντός camp δρουν διάφορες υποομάδες που δραστηριοποιούνται στην διακίνηση ναρκωτικών, όπλων ακόμα και ανθρώπων πράγμα που περιπλέκει ακόμα ποιο πολύ τη διαδικασία ανίχνευσης των θυμάτων. Πρόκειται για μορφές του οργανωμένου εγκλήματος. Συχνά τυχαίνει μέλη του οργανωμένου εγκλήματος να παριστάνουν τους μετανάστες και να διαμένουν εντός του κέντρου φιλοξενίας με σκοπό να παρασύρουν τα θύματά τους εκτός χώρας ή σε κυκλώματα μαστροπείας.

Μπορεί κάποιος σμάγκλερ, κάποιος εκεί μόνιμος στο Κάμπ που να έχει υποκριθεί ότι θέλει να πάρει άσυλο ή ότι δεν θέλει να πάρει άσυλο, να είναι παράνομος και απλά να κρατείτε μέχρι να τον στείλουν πίσω στην Τουρκία, αλλά επειδή οι επαναπροωθήσεις δεν ήταν τόσο συχνές, να μένει για πάρα πολύ καιρό και να κάνει τις μπίζνες του εντός και να μην τον αγγίζει κανείς. Να μην τον έχουν πάρει πρέφα ποίος είναι πολύ συχνό σενάριο. Τράφικερς και Σμαγκλερς πέρασαν από το νησί. Κάποιους τους πιάσανε, τους εντόπισαν, κάποιους δεν τα κατάφεραν, δυστυχώς λόγω συνθηκών είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Το κάνουν κατά καιρούς ελέγχους γιατί κατά τους ελέγχους βρίσκουν και όπλα, ουσίες

Καταλυτικός παράγοντας είναι και η ίδια η δομή του camp. Το camp είναι ανοιχτού τύπου και η αστυνόμευση ελλείπει, παρά το γεγονός, ότι υπάρχουν κάμερες ασφαλείας, τα φαινόμενα δεν εκλείπουν.

Είχε δύο εισόδους. Είχε πάνω απο την κεντρική είσοδο και είχε κάτω το camp. Είχε δύο εισόδους και η κάτω μπαινόβγαιναν αβέρτα ο κόσμος. Πήγαιναν στο σούπερ μάρκετ,

ψώνιζαν, έκαναν τη βόλτα τους, γυρνούσαν. Πολλοί το σκάγανε, προσπαθούσαν με το καράβι να το σκάσουν, να πάνε σε άλλα νησιά

Εδώ υπάρχει σύνδεση με τον τρίτο άξονα και την είσοδο ανθρώπων που έχουν σκοπό να παρασύρουν γυναίκες σε κυκλώματα διεθνούς σωματεμπορίας. Υπάρχει πάντα ο κίνδυνος το οργανωμένο έγκλημα να παρασύρει γυναίκες και εντός του camp ή συχνά παρατηρούνται περιστατικά βίας κατά των γυναικών. Δύστυχος απόπειρες βιασμού συμβαίνουν και η αντιμετώπισή τους υπόκειται στην αστυνομία και τις υγειονομικές δομές (νοσοκομείο). Παρόλα αυτά πάντα υπάρχει ψυχολογική υποστήριξη του θύματος. Η συνεργασία όλων των φορέων είναι απαραίτητη σε τέτοιες περιπτώσεις για την άμεση απομάκρυνσή του από το camp.

Τώρα αλλά είναι αυτή η φάση στην Ελλάδα που δυστυχώς μπορεί να χαθεί άτομο να προσπαθήσει να φύγει παράνομα με τράφικινγκ και σμάγλερ που τα έχει κανονίσει με το διακινητή, είναι δύσκολη η κατάσταση και παίρνει βελτίωση.

Τέλος ένα σοβαρό ζήτημα τίθεται με την πολύμηνη διαμονή των μεταναστών στο camp καθώς όταν αντιλαμβάνονται οι ίδιοι ότι αν θεωρηθούν θύματα trafficking η υπόθεση τους εξελίσσεται πιο γρήγορα το εκμεταλλεύονται και σε αυτή τη περίπτωση το έργο των κοινωνικών δομών δυσχεραίνεται. Σε αυτό το σημείο γεννάται ακόμα ένα ζήτημα καθώς συχνά οι δομές υποστήριξης στην Αθήνα είναι πολύ επιφυλακτικές και αν αυτές κρίνουν ότι ένα άτομο ψεύδεται έχουν το δικαίωμα να μην το δεχτούν παρά τις εισηγήσεις των επαγγελματιών του camp.

Η Αθήνα ήταν πολύ καχύποπτη, σ' αυτό, μπορούσε να πάει μια δική μας εισήγηση και η ίδια να πει όχι, δεν το αφήνω αυτό το άτομο γιατί εμένα μου δείχνει δείγματα ότι δεν είναι η αλήθεια και είχε δικαίωμα να το κάνει αυτό, παρά την επιστημονική άποψη της ψυχολόγου της και της γιατρού.

Ο κόσμος που ήταν ταλαιπωρημένος μαθαίνει ότι αν ήσουν πιο ευάλωτος θα προωθηθεί η υπόθεσή του πιο γρήγορα και θα φτάσει πιο γρήγορα στην Αθήνα, που υπάρχουν υπηρεσίες να σε βοηθήσουν, αυτοί είχαν στο νου τους ότι ήταν πιο εύκολο να το σκάσουν από την χώρα τους στην Αθήνα, υπήρχαν πολλοί που υποκρινόταν ότι ήταν θύματα για να μπορέσουν να ευνοηθούν, να προχωρήσει πιο γρήγορα η υπόθεσή τους, εκεί ήταν στο χέρι μας πάλι να ειδοποιήσουμε το ψυχολόγο να δει αν όντως είναι θύμα, είναι λεπτές οι ισορροπίες.

Τέλος η συνέντευξη κλείνει με την αναφορά της συνεντευξιαζόμενης σε εργασιακά προβλήματα που συνδέονται με την έγκυρη καταβολή της μισθοδοσίας τους, αναγκάστηκε

μάλιστα να κάνει στάση εργασίας. Ευτυχώς το ζήτημα λύθηκε γρήγορα και σχετιζόταν με γραφειοκρατικές διαδικασίες του κράτους και απορρόφησης των κονδυλίων των Ευρωπαϊκών Θεσμών.

Με απόφαση της Χέντ της επικεφαλής της ΜΚΟ μας (διευθύντρια – πρόεδρος) αποφασίζουμε να κάνουμε στάση εργασίας. Υπήρχαν άτομα που ήξεραν ότι ήταν πάρα πολύ δύσκολη η κατάσταση, γιατί υπήρχαν τεράστιες ανάγκες, δεν μπορούσαμε να μην πάμε για δουλεία. Υπήρχαν άτομα που ήθελαν να πάνε εθελοντικά αλλά είπαμε όχι για να πιεστεί το Υπουργείο. Ήταν πρωί τότε εγώ δούλευα βάρδια 2 με 10 το βράδυ, μου λένε γύρω στις 12 η ώρα: δεν πας για δουλεία, κάνουμε στάση εργασίας. Τα λεφτά έχουνε μπει, γιατί είχε μαθευτεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έμαθε η Κομισιόν ότι η κοινωνική υπηρεσία στο ΚΑΜΠ της Σάμου έχει σταματήσει να εργάζεται, μιλάμε για κρίση, ήταν πάρα πολύ σοβαρό, για αυτούς τραγικό. Τι κάνετε με τα εκατομμύρια μας, γιατί δεν έχουν πληρωθεί τόσο καιρό, που πάνε τα λεφτά μας. Την ίδια μέρα το ζήτημα λύθηκε.

Κεφάλαιο 7.2: Παρουσίαση της δεύτερης εκπροσώπου από τη Μ.Κ.Ο. Διοτίμα

Η δεύτερη συνεντευξιζόμενη είναι ψυχολόγος και έχει εργαστεί σε σωφρονιστικό κατάστημα στο παρελθόν ενώ στη παρούσα στιγμή απασχολείται στο σωφρονιστικό κατάστημα στην Αμυδαλέζα, ως ψυχολόγος των διοικητικών κρατούμενων. Στο παρελθόν έχει εργαστεί και η ίδια σε δύο διαφορετικά camp, στη Ριτσώνα και στη Μαλακάσα σε συνεργασία με τη Μ.Κ.Ο. Διοτίμα.

το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών είναι μια ΜΚΟ που ασχολείται με τη διαχείριση θεμάτων της έμφυλης βίας από το 1989. Είναι πολύ δραστηριοποιημένη σε ζητήματα που αφορούν τη βία απέναντι στις γυναίκες, ψυχολογική, σωματική σεξουαλική και τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται και στο προσφυγικό κομμάτι.

Η Αλ. καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης τονίζει το γεγονός ότι η Διοτίμα είναι μία οργάνωση που μάχεται κατά της έμφυλης βίας είτε αφορά γυναίκες, είτε άνδρες. Συγκεκριμένα στο πεδίο δράσης της περιέθαλψε και κακοποιημένες γυναίκες αλλά και ομοφυλόφιλους άνδρες που υπέστησαν bullying.

Κατά κύριο λόγο άντρες οι οποίοι μπορούσαν να εκμεταλλευτούν ψυχολογικά γυναίκες είτε τις γυναίκες τους είτε άλλες γυναίκες. Επίσης υπήρχε και το κομμάτι με τους άντρες που δέχονταν απειλή, ομοφυλόφιλοι άντρες οι οποίοι δέχονταν bullying αλλά και προσπάθειες βιασμού.

Αρχικά είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι και σε αυτά τα δύο κέντρα η Αλ. ασχολήθηκε με τον προσφυγικό πληθυσμό ή με τους παράνομα εισελθόντες μετανάστες στη χώρα. Η κύρια αρχή και πολιτική που ακολουθεί η οργάνωση είναι η δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης ανάμεσα στους εκπροσώπους της και στα θύματα. Το κυριότερο έργο τους εστιάζεται στο να ενημερώσουν τους ενδιαφερόμενους για την νομοθεσία στην Ελλάδα αλλά και τα δικαιώματα τους στη χώρα. Προσωπική πολιτική της συνεντευξιαζόμενης είναι να τους οδηγεί στη σκέψη για το αύριο και αν υπάρχει κάποιο πλάνο για επανασύνδεση της οικογένειας ή με συγγενείς που βρίσκονται στη χώρα. Οπότε αρχικά γίνεται η ενημέρωση για τις προοπτικές συμπεριλαμβανομένου και του εθελοντικού επαναπατρισμού. Υπήρξαν περιπτώσεις που μετά από την πολύμηνη παραμονή τους σε camp αποφάσισαν να επιστρέψουν εθελοντικά στη χώρα τους καθώς εκτιμούσαν ότι οι συνθήκες στο κέντρο ήταν επικίνδυνες.

Στην ουσία φεύγουνε για μια καλύτερη ζωή, για να πάρουν επιδόματα, να πάρουνε σπίτια, το λένε και οι ίδιοι δηλαδή. Αν κάνουν την αίτηση εγκαίρως και υπάρχουν θέσεις στο αεροπλάνο και γεμίζει το αεροπλάνο, ναι, φεύγουν κατευθείαν μέσω του προγράμματος του ΔΟΜ για τον επαναπατρισμό. Είχαμε μια οικογένεια από το Ιράκ οι οποίοι, ναι, βλέποντας την κατάσταση εδώ, περίμεναν ότι θα βρουν τη γη της επαγγελίας, γρήγορα επιδόματα, σπίτια. Δε βρήκαν αυτά, οπότε σου λέει, άμα είναι έτσι, να γυρίσω στην οικογένειά μου και στο σπίτι μου.

Η Αλ. με ενημέρωσε ότι υπάρχει έντονη διαφοροποίηση από τα camp που βρίσκονται στη νησιωτική Ελλάδα και αυτά της ηπειρωτικής. Ήδη η ίδια διέκρινε διαφορά ανάμεσα στα δύο κέντρα που εργάστηκε, αυτό της Μαλακάσας ήταν πολύ πιο οργανωμένο και ο ρόλος της αυστηρά αυτός του ψυχολόγου ενώ στη Ριτσώνα συχνά καλούνταν να κάνει και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού. Διαπιστώνεται ότι στα συγκεκριμένα κέντρα αν και λειτουργούν διάφορες υποομάδες και εντοπίζεται διακίνηση ναρκωτικών δεν έχει τύχει να γίνει προσπάθεια αρπαγής ανήλικου ή γυναίκας με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το κέντρο είναι ανοιχτού τύπου και έχει αρκετές εισόδους στις οποίες δεν υπάρχουν φύλακες και γενικότερα οι περιπολίες της αστυνομίας δεν είναι επαρκής. Παρόλα αυτά δεδομένου ότι ο κίνδυνος είναι υπαρκτός υπάρχουν διάφορα πρωτοκολλά που ακολουθούνται και για την πρόληψη αλλά και την καταστολή τέτοιων φαινομένων.

Όσον αναφορά το θέμα της πορνείας και της σεξουαλικής παρενόχλησης έχουν υπάρξει θύματα trafficking ή εκδιδόμενες γυναίκες και άνδρες που έχουν βρει καταφύγιο στο κέντρο φιλοξενίας της Διοτίμα. Δέχθηκαν την αναγκαία φροντίδα και σε ψυχολογικό αλλά

και σε νομικό επίπεδο. Και η συγκεκριμένη ψυχολόγος επιβεβαιώνει ότι συχνά γυναίκες προερχόμενες από την Υποσαχάρια Αφρική και την Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είναι πιθανό να είναι θύματα εκμετάλλευσης της γενετήσιας φύσης.

Περιστατικά πορνείας άμεσα δεν είχαμε. Δεν είχε χρειαστεί να διαχειριστώ τουλάχιστον εγώ. Ωστόσο υπήρχε γύρω στα Χριστούγεννα πέρυσι το 2017, ήρθε ένα κίνημα γυναικών από την Υποσαχάρια Αφρική οι οποίες είτε είχαν απειληθεί είτε είχαν βιώσει τέτοιο καθεστώς, να τις χρησιμοποιήσουν σαν ιερόδουλες στις χώρες τους όχι εδώ. Ωστόσο εδώ είχαν έρθει με πολλά προβλήματα και σωματικά και ψυχικά. Κατά κύριο λόγο ναι ήταν γαλλόφωνες από το Κονγκό, 6 γυναίκες οι οποίες γι αυτό το λόγο ο ΔΟΜ τις απέσυρε άμεσα από το camp και τους βρήκε χώρους φιλοξενίας. Δεν έμειναν πάνω από μια βδομάδα. Εκτός από ένα περιστατικό, μια γυναίκα που διαχειριστήκαμε εμείς η οποία στον παρελθόν είχε φυματίωση και γι αυτό το λόγο δεν μπορούσε να αλλάξει αμέσως.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιου είδους εκμετάλλευσης αποτελεί μια πολύ όμορφη μαροκινής καταγωγής γυναίκα που βρήκε καταφύγιο και υποστήριξη μέσω της οργάνωσης. Η γυναίκα αυτή επαναστατώντας στα γυναικεία πρότυπα της χώρας της και όντας διαξευγμένη είχε έρθει σε επαφή μέσω ιντερνέτ με έναν ελληνικής καταγωγής άνδρα ο οποίος την κάλεσε στη χώρα μας για να την παντρευτεί. Με μεγάλη έκπληξη της ανακάλυψε πως αυτός ο άνδρα ήθελε να την παρασύρει σε κύκλωμα μαστροπείας. Το παραπάνω γεγονός έρχεται να τονίσει τα στοιχεία της έρευνας της Μ.Κ.Ο. Πράξις το 2015 όπου πολλά θύματα trafficking αποτελούν γυναίκες που τις έχουν προσελκύσει άνδρες με τη πρόφαση του γάμου. Στην παραπάνω περίπτωση υπήρχε και οπτικοακουστικό υλικό με το οποίο την εκβίαζε ο θύτης. Τελικά η γυναίκα κατέφυγε στη Διοτίμα όπου και της παρασχέθηκε ψυχολογική και νομική υποστήριξη μετά την ενημέρωση και της αστυνομίας για το γεγονός. Όλη η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν με την συγκατάθεση της και μετά από την ενημέρωση της για τα δικαιώματά της στην Ελλάδα.

προέκυψε ένα περιστατικό μιας γυναίκας από το Μαρόκο (μιας πολύ όμορφης γυναίκας από το Μαρόκο) η οποία όπως μας είπε ουσιαστικά ήρθε στην Ελλάδα γιατί γνώρισε έναν άνθρωπο τον οποίο ερωτεύτηκε και γι αυτό το λόγο μάλιστα ήρθε στην Ελλάδα για να τον δει από κοντά γιατί είχαν γνωριστεί νομίζω μέσω μιας κοινής γνωστής αλλά είχαν συναντηθεί μόνο δύο φορές και αυτός της είχε πει να έρθει στην Ελλάδα για να παντρευτούν. Η γυναίκα αυτή ήταν πριν παντρεμένη αρκετά χρόνια με έναν άνθρωπο αλλά ήταν και ο χαρακτήρας και η καταπίεση που θεωρούσε ότι είχε υποστεί, ήθελε να ζήσει έναν άλλο τρόπο ζωής. Αποφάσισε να χωρίσει, άφησε πίσω τα παιδιά της και τον πρώην άντρα της και ήρθε στην Ελλάδα να βρει

αυτόν τον άνθρωπο μόνο και μόνο για να διαπιστώσει ότι τελικά ήθελε να την προωθήσει ως ιερόδουλη. Και επειδή είχε παραχθεί κάποιο οπτικοακουστικό υλικό μεταξύ τους την απειλούσε μ αυτό. Ότι εάν δεν κάνει αυτό που της ζητήσει θα τη διαρρεύσει στο διαδίκτυο.

Η υπόθεση αυτή ήταν πολύ έντονη γιατί η κοπέλα αυτή είχε πολλά ψυχολογικά ξεσπάσματα. Υπήρχε ψυχιατρικό υπόβαθρο από ένα σημείο και μετά οπότε αρχικά το πρώτο πράγμα που είχε γίνει ήταν να γίνει διαχείριση της κρίσης που είχε πάθει. Δεν το χειρίστηκα εγώ για να σου πω την αλήθεια οπότε αφ ενός ,εντάζει και πέρα από το απόρρητο δε θα μπορούσα να μοιραστώ και πολλές λεπτομέρειες αλλά και πάλι δεν γνωρίζω τι ακριβώς απέγινε. Γνωρίζω όμως ότι όσο διάστημα ήταν στο camp της παρέστηκε και ψυχολογική υποστήριξη και συνοδεία σε νοσοκομείο και καταγγελία στην αστυνομία και νομική υποστήριξη.

Επιπρόσθετα είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι εκτός από την νομική υποστήριξη που έχουν οι γυναίκες από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ μια φορά την εβδομάδα, η ίδια η Διοτίμα σε περιπτώσεις έμφυλης βίας προσφέρει την νομική της στήριξη στα θύματα.

Συνήθως γινόταν επίσκεψη κάποιες μέρες την εβδομάδα από το GCR (Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες) που ήταν κατά κύριο λόγο για την νομική κάλυψη. Μια φορά την εβδομάδα ερχόταν κοινωνικός λειτουργός μαζί με το δικηγόρο και γίνονταν συναντήσεις για τις αιτήσεις ασύλων. Αλλά σε μέρες που έτυχε να είμαστε εκεί κάποιες γυναίκες που ήθελαν να ρωτήσουν περιπτώσεις που δεν είχαν να κάνουν με την έμφυλη βία εννοείτε τις αναφέραμε για το GCR αλλιώς τις διαχειριζόμασταν εμείς , στη δική μας νομική υπηρεσία.

Είναι γνωστό ότι το οργανωμένο έγκλημα μπορεί να είναι πολύ γρήγορο και επικίνδυνο. Είναι γεγονός ότι θύτες μπορεί να εισέλθουν στο κέντρο φιλοξενίας και να προσποιηθούν τα θύματα ώστε να παρασύρουν γυναίκες, παιδιά και ομοφυλόφιλους στα μονοπάτια της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Για τους παραπάνω λόγους υπάρχει μία μέθοδος και ένα πρωτόκολλο ενδοεπικοινωνίας των φορέων δραστηριοποίησης μέσα στο κέντρο. Στην περίπτωση που αναληφθούν κάποια ύποπτη συμπεριφορά και με μόνο στόχο να προληφθεί οιαδήποτε παράνομη ενέργεια ακολουθήται ένα συγκεκριμένο πρωτόκολλο. Είναι γεγονός ότι αυτές οι διαδικασίες είναι σχεδιασμένες σεβόμενες πάντα το απόρρητο και τα προσωπικά δεδομένα των εμπλεκόμενων.

Είναι το referral path way γινόταν ανά μία βδομάδα συναντήσεις όλων των οργανώσεων όπου ανάλογα με το τι πρόεκυπτε γινόταν η παραπομπή σε κάθε οργάνωση για θέματα διοικητικά, οργανωτικά, ιατρικά, ψυχολογική υποστήριξη που ήταν συνήθως στα KEEANO και BIOKAM υπήρχε δηλαδή κάποιος που είχε εντοπίσει λεπτομέρειες κάποιας οργάνωσης και το παρέπεμπε στην οργάνωση που έπρεπε με συγκεκριμένο τρόπο.

Το ποιο ευρύ πρωτόκολλο είναι η προσπάθεια απομάκρυνσης των ασυνόδευτων παιδιών και μόνων γυναικών από το κέντρο το ταχύτερο δυνατό σε κάποιο ξενώνα ώστε να μην γίνουν αντιληπτά και πιθανόν θύματα trafficking. Δυστυχώς μέσα στο campυπήρξαν περιστατικά βίας κατά των γυναικών δηλαδή απόπειρες βιασμού, συχνά συνέβαιναν και από το σύζυγο. Στις περιπτώσεις εντός γάμου τα θύματα δε προχωρούσαν σε καταγγελία και περίμεναν την αλλαγή ώστε να σώσουν την οικογένεια τους και το γάμο τους. Σε περιπτώσεις βιασμών εκτός γάμου ακολουθήθηκε η νόμιμη διαδικασία μέσω της ιατροδικαστικής εξέτασης και καταγραφή του συμβάντος στην αστυνομία. Σε αυτό το σημείο είναι αναγκαίο να αναφέρουμε ότι συχνά οι αστυνομικοί ήταν πολύ διστακτικοί και απαιτούνταν η έντονη παρέμβαση της ψυχολόγου της Διοτίμα για να γίνει η κατάλληλη καταγραφή και διαδικασία για το συμβάν.

Απόπειρες βιασμών μπορεί να είχαν γίνει αλλά όχι τόσο συχνά όσο γίνονται στα νησιά. Ή βανδαλισμοί γινόταν πολλές φορές. Έχουμε και φωτογραφίες από σταθμευμένα κοντέινερ από καμένα κοντέινερ, αυτά γίνονταν. Δεν υπήρχαν πολλά περιστατικά οργανωμένου εγκλήματος. Όσο γι αυτό πήγαιναν στο κέντρο της Αθηνάς και γύριζαν τα βράδια στα σπίτια τους, δεν έφερναν δηλαδή εκεί το έγκλημα. Ήταν δύσκολο το κομμάτι της συνοδείας και πολύ αγχωτικό να ξέρεις ότι πρέπει να πάρεις μια γυναίκα η οποία είχε δεχτεί bullying και την περίμεναν στη γωνιά, να την πας σε νοσοκομείο, στην αστυνομία, να περιμένεις 3 ώρες στην αστυνομία για να την εξετάσουν οι αστυνομικοί. Να βλέπεις τον αστυνομικό να μη θέλει να ασχοληθεί με την υπόθεση και να προσπαθείς να το φέρεις με κάποιο τρόπο ώστε να γίνει αυτό σωστά χωρίς να εκνευριστείς και εσύ, χωρίς με κάποιο τρόπο να απαξιωθεί αυτή η γυναίκα η αυτός ο άνθρωπος. Ήθελε πάρα πολύ υπομονή, δύναμη και πολύ ψυχραιμία. Ήταν αρκετά ψυχοφθόρο.

Στο ερώτημα αν το βάρος της οργάνωσης έχει πέσει στο προσφυγικό και οι πολικές για τις υπόλοιπες μορφές βίας είναι ποιο περιορισμένες στη παρούσα φάση και ειδικά για την πορνεία, η απάντηση ήταν αρνητική. Λόγο της έκτασης του προσφυγικού είναι ποιο προβεβλημένες αυτές οι δράσεις αλλά η Διοτίμα τότε δεν άφησε τις δράσεις της κατά της έμφυλης βίας και της πορνείας στο γενικότερο πληθυσμό. Η Αλ. Μας παραπέμπει στη επίσημη ιστοσελίδα ώστε να δούμε τις δράσεις καθώς τη δεδομένη στιγμή δεν είναι το κατάλληλο άτομο για λεπτομέρειες (ενασχόληση της μόνο με το προσφυγικό).

Σίγουρα πέφτει και το βάρος στο μεταναστευτικό γιατί αυτές οι γυναίκες έχουν υποστεί βία και δεν είχαν πουθενά στην πατρίδα τους να το μοιραστούν. Πέρα από αυτό όμως εννοείτε πως η οργάνωση συνεχίζει να υποστηρίζει και γυναίκες ελληνικής καταγωγής. Ίσως να

φαίνεται περισσότερο καθώς τη συγκεκριμένη στιγμή ως ένα βαθμό το προσφυγικό είναι και της μόδας ότι έχει πέσει εκεί αλλά στην ουσία οποιαδήποτε γυναίκα ανά πάσα στιγμή χρειαστεί βοήθεια μπορεί να απευθυνθεί στην οργάνωση

Όσον αναφορά το ερώτημα αν κάτοικοι του camp έχουν καταφύγει στη πορνεία για ένα παραπάνω εισόδημα η απάντηση είναι ότι ανεπίσημα γίνεται. Παρόλα αυτά καμία καταγραφή δεν έχει γίνει και τα άτομα δεν το αναφέρουν. Έπειτα η συνεντευξιαζόμενη δεν ήθελε να δώσει λεπτομέρειες.

Όχι ηθελημένα δεν είχε καταγραφεί κάποιο γεγονός εκείνο το διάστημα. Δεν θα ήθελα να επεκταθώ σε λεπτομέρειες. Υπήρχε επίσης ένα περιστατικό με έναν νεαρό τον οποίο δεν αναλάβαμε ποτέ γιατί έφυγε από το camp ο οποίος ήταν εκδιδόμενος. Υπήρχαν έντονες φήμες ,είχε και ο ίδιος αφήσει να εννοηθεί ότι εκδιδόταν στο κέντρο της Αθήνας ,όχι στο camp.

Τέλος το συμπέρασμα της συνέντευξης είναι ότι υπάρχει έντονη πολιτισμική διαφοροποίηση στους μετανάστες σε σχέση με το γηγενή πληθυσμό αλλά και ανάμεσα στους ίδιους καθώς προέρχονται από διαφορετικές χώρες. Η Διοτίμα αυτό που επιδιώκει στο συνολικό πληθυσμό είναι να προσφέρει ένα καταφύγιο σε άνδρες και γυναίκες που δέχονται έμφυλη βία και ιδιαίτερα την εκμετάλλευση της γενετησίας φύσης καθώς και την κατάλληλη ενημέρωση για τα δικαιώματά τους τα ίδια τα θύματα καθώς και την απαραίτητη νομική υποστήριξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η πορνεία στην Ελλάδα αποτελεί ένα βαθιά ριζωμένο «επάγγελμα» που πηγάζει από τις αναχρονιστικές αντιλήψεις που επικρατούν για το ρόλο των φύλων στην Ελλάδα. Η γυναίκα το «αδύναμο φύλο» είναι υποχρεωμένο να εξυπηρετεί τις ανδρικές επιθυμίες σε όλα τα επίπεδα, πρέπει να είναι υπάκουη σε οποιαδήποτε ερωτική του επιθυμία. Η πορνεία είναι ανεκτή για τις εξωσυζυγικές επιθυμίες του συζύγου, σε αυτό το σημείο αναδεικνύεται η «αναγκαιότητα» της ύπαρξης των εκδιδόμενων γυναικών.

Συναντάται συχνά ή τουλάχιστον στην αρχή της έκδοσης τους οι εκδιδόμενες να ήταν θύματα του οργανωμένου εγκλήματος, δηλαδή θύματα trafficking. Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων όμως η διαφυγή τους από την κατάσταση αυτή είναι σχεδόν αδύνατη και συχνά επικίνδυνη για τη ζωή τους. Παρά το γεγονός ότι οι ίδιες οι εκδιδόμενες είναι θύματα της ίδιας της κοινωνίας, η κοινωνική τους θέση είναι εμφανώς υποδεέστερη, χωρίς να γίνεται αντιληπτή η συνεργεία των πορνοπελατών και η ανοχή της ίδιας της κοινωνίας στην υφιστάμενη κατάσταση.

Μετά το φεμινιστικό κίνημα επιδιώκεται η χειραφέτηση των γυναικών και αυτοδιάθεση του γυναικείου σώματος. Η σεξουαλικότητα της γυναίκας δε μπορεί να είναι ελεγχόμενη από κανένα τρίτο. Δυστυχώς ο έλεγχος του γυναικείου σώματος, αναπαράγεται στα διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια, τα επίσημα και αποδεκτά (απαγόρευση έκτρωσης, modelling,), είτε τα περιθωριοποιημένα (πορνείας, ροζ τηλέφωνα, πορνογραφία, αισθησιακοί χοροί).

Η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της γενετήσιας φύσης αποτελεί μια σύγχρονη μορφή δουλεμπορίου. Η αύξηση των προσφυγικών ροών εξωθεί και επαυξάνει την εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση. Το survival sex ή σεξ για την επιβίωση, δηλαδή ο εξαναγκασμός στην εκπόρνευση για λόγους βιοποριστικούς έχει αρχίσει να καθιερώνεται κυρίως στους προσφυγικούς καταυλισμούς όπως γνωρίζει και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ.

Η ανάλυση γύρω από το ζήτημα της πορνείας και του πώς αυτή αντιμετωπίζεται διαχρονικά από το κράτος και το τρίτο τομέα Μ.Κ.Ο. παρουσιάζεται συνοπτικά στην παρούσα εργασία και ουσιαστικά αναδεικνύεται η αδυναμία του κοινωνικού κράτους να οργανώσει δράσεις για την αντιμετώπιση των «καυτών» κοινωνικά θεμάτων. Κατά συνεπεία δημιουργείται πρόσφορο έδαφος για παρέμβαση από τον τρίτο τομέα'

Επιπροσθέτως κρούεται ο κώδωνας του κίνδυνου από τις Μ.Κ.Ο. και τους εκπροσώπους των φορέων (Υπατη αρμοστέία του Ο.Η..Ε. για τους μετανάστες) που ασχολούνται με τη πορνεία για μελλοντική ένταση του φαινομένου. Η αιτία εστιάζεται στις αυξανόμενες προσφυγικές ροές με δύο κύριες μεταβλητές, αφενός τη δράση του οργανωμένου εγκλήματος (εμπορία ανθρώπων) και αφετέρου με την *survival* πορνεία.

Στη Ελλάδα υπάρχει επιτακτική ανάγκη εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας, των θεσμών αλλά και των επαγγελματιών που έρχονται σε πρώτη επαφή οι εκδιδόμενες δηλαδή αστυνομικοί, ιατροδικαστές, δικαστές. Σημαντική είναι και η υγειονομική προστασία των εκδιδόμενων γυναικών και αποτελεί κύρια πολιτική των Μ.Κ.Ο. τα τελευταία χρόνια. Τέλος και πολύ σημαντικό είναι η προστασία των προσωπικών δεδομένων των εκδιδόμενων για την αποφυγή του διασυρμού τους όπως είχε συμβεί το 2012 με τις εκδιδόμενες φορείς του HIV. Η πορνεία δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επαγγελματική επιλογή, προς όφελος της καπιταλιστικής κοινωνίας μας, αλλά ως βία του ανθρώπου προς τον άνθρωπο.

Παρατηρείται η εδραίωση μια νέας τάξης πραγμάτων στην Κοινωνική Πολιτική. Συχνά η δράση και ο σχεδιασμός των πολιτικών της απομακρύνονται από το κεντρικό κράτος και μεταφέρονται δραστηριότητες στο τρίτο τομέα. Επιπρόσθετα δεν φαίνεται να υπάρχει έντονη πρωτοβουλία για σχεδιασμό πολιτικών γύρω από τα κοινωνικά ζητήματα από το κράτος παρά μόνο στη βάση της συνεργασίας με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Απόδειξη των παραπάνω αποτελεί το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κοινωνικών προγραμμάτων είναι συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε..

Οι λόγοι που οδηγούν στην ολοένα και βαθύτερη εμπλοκή των Μ.Κ.Ο. στην κοινωνική πολιτική σχετίζονται με την εδραιωμένη άποψη για περισσότερη εμπειρία και τεχνογνωσία από μέρος τους για την αντιμετώπιση των μεζόνων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία, αλλά και με την ευελιξία που τις χαρακτηρίζει λόγω της σημαντικής μείωσης της γραφειοκρατίας και τέλος με το γεγονός ότι μπορεί να διακοπεί γρήγορα η συνεργασία τους με το κράτος μόλις το οποιαδήποτε κοινωνικό φαινόμενο εκτονωθεί.

Είναι αντιληπτό ότι τη τελευταία δεκαετία η Ελλάδα διαχειρίστηκε με τον οποιαδήποτε τρόπο μια εκτενή ανθρωπιστική κρίση, κρίση που δεν ήταν μόνο εθνική (οικονομική κρίση) αλλά και παγκόσμια με την αύξηση των μεταναστευτικών ροών από την ανατολή. Επιπρόσθετα οι δομές τις χώρες αν και εξαιρετικά περιορισμένες βλέπουμε ότι ανταποκρίθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό στην αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών. Επίσης

έγινε προσπάθεια και για προνομιακή πολιτική (δημιουργία ξενώνων για γυναίκες που έχουν υποστεί βία). Παρόλα αυτά είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι οι πολιτικές που σχεδιάζονται οφείλουν να απογαλακτιστούν από την ιδεολογία της ανακούφισης και να μετατοπιστούν στην κατεύθυνση της πρόληψης και της ουσιαστικής αντιμετώπισης. Πρόληψη ή αντιμετώπιση χωρίς την αρωγή του τρίτου τομέα γιατί σε κάθε περίπτωση το κράτος είναι υπεύθυνο για την προστασία των πολιτών του. Ο σχεδιασμός πολικών κατά της πορνείας και του trafficking είναι επείγουσα και επιτακτική ανάγκη όπως διαφαίνεται από την παρούσα εργασία. Τέλος όσον αφορά την υπόθεση εργασίας παρατηρούμαι ότι επιβεβαιώνεται μερικώς καθώς φαίνεται να γίνεται σχετικά ομαλά το «πάντρεμα» των κρατικών φορέων σχεδιασμού προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής και του τρίτου τομέα.

Πηγές – Βιβλιογραφία

- Ν.2910/2001
- Ν.3064/2002
- Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 233.
- Ν.3386/2005
- Ν. 3536/2007
- Νόμος 3769/2009 - ΦΕΚ 105/Α'/1.7.2009
- Νόμος 3625/2007 ΦΕΚ 290, τ. Α'

4η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για τη Γυναίκα, Πεκίνο, 1995

http://www.ministryofjustice.gr/site/Portals/0/uploaded_files/uploaded_25/4531.pdf

1109 Τι είναι η εμπορία ανθρώπων; Θεσσαλονίκη, 2018

<https://1109.gr/index.php>

Ελληνική Αστυνομία, Σχέδιο Δράσης «ΙΛΑΕΙΡΑ», Αθήνα, 2006

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1717&Itemid=362&lang=

Κέντρο Ερευνών Διοτίμα, θέσεις και δράσεις για τη πορνεία, 2017-2019

<http://diotima.org.gr/ekstrateia-break-the-chain-to-kgme-diotima-gia-tin/>

Μ.Κ.Ο. Α21, Τι είναι το trafficking; Θεσσαλονίκη, 2018

<http://trafikngk.blogspot.com/2016/02/a21-1109-ti-einai-to-trafikngk.html>

Μ.Κ.Ο. Α21, δραστηριότητα στην Ελλάδα, Θεσσαλονίκη, 2018

<https://www.a21.org/content/greece/gnqxx4>

MED.IN, δράσεις για την πορνεία και εμπορία ανθρώπων 2018

<http://medin.gr/index.php/apostoles/greece.html>

Ο.Η.Ε., «Πολιτικές εναντία στη σεξουαλική παρενόχληση», 2018

<http://www.un.org/womenwatch/osagi/fpsexualharassment.htm>

Πράξεις, ολοκληρωμένες δράσεις κατά της πορνείας 2015-2018

<https://www.praksis.gr/el/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CF%80%CE%BF%CF%85-%CE%AD%CF%87%CE%BF%CF%85%CE%BD-%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%B8%CE%B5%CE%AF/4>

U.N., Πληροφορίες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, 2018

<http://www.ungift.org/>

Ελληνόγλωσση

Αδάμ Σ. & Παπαθεοδώρου Χ. (2010). *Κοινωνική οικονομία και κοινωνικός αποκλεισμός: Μια κριτική προσέγγιση. Παρατηρητήριο οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων – Μελέτη 8*, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

Αμπατζή Λιόπη (2008), *Προσεγγίζοντας το φαινόμενο του trafficking*, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 10/2018, *Εκθεση για το σοβαρό και Οργανωμένο Εγκλημα στην Ελλάδα έτους 2017*, Αθήνα

Γ.Γ.Ι.Φ., «Εθνικό σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων 2016 – 2020», Αθήνα, 2017

Βωβού Σίσσυ (2004) Η πορνεία δεν μπορεί να θεωρείται επάγγελμα, Το μωβ, (2017 αναδημοσίευση)

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2004) *Σχέδιο δράσης σχετικά με τις συνέπειες της βιομηχανίας του σεξ στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2003/2107(INI))* Επιτροπή δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών, Εισηγήτρια: MarianneEriksson

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στην Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου (2000/2020(INI). Στρασβούργο, 2000

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P5-TA-2000-0237+0+DOC+XML+V0//EL>

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, «Κύρωση της σύμβασης του συμβούλιου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας», Αθήνα, 2018

Καδδά Αναστασία 2016, «Ποιοτική Έρευνα – Συνέντευξη», Αθήνα: ΕΚΔΑ
<https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php>

Κοκολάκης Εμμανουήλ Γ. (1994) *Τα εγκλήματα κατά της γενετησίου ελευθερίας και της οικονομικής εκμεταλλεύσεως της γενετησίου*, Αθήνα: Σάκκουλας

Λάζος Γρ., 2002, *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα: Η εκδιδόμενη*, Αθήνα: Καστανιώτη

Λάζος Γρ., 2002, *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα: Ο πελάτης*, Αθήνα: Καστανιώτη

Παπαδοπούλου Δ., (2012) «κοινωνιολογία του αποκλεισμού στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» Αθήνα. Τόπος

Στασινοπούλου Όλγα (2006), «Κοινωνική πολιτική: βασικές έννοιες, ιστορική εξέλιξη, φορείς και πρότυπα», Σημειώσεις για το μάθημα "Εισαγωγή στην κοινωνική πολιτική" του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής

Σιατερλή Βέρα (2018) *Η πορνεία σήμερα* Αθήνα: Το μωβ

Στρατηγάκη Μαρία (2007), «*Το φύλλο της Κοινωνικής Πολιτικής*», Εκδόσεις Μεταίχμιο

Τσιγκρής Άγγελος Α. (1996) *Εμπορία και σεξουαλική εκμετάλλευση της γυναίκας : τα αποτελέσματα μιας έρευνας*, Αθήνα: Σάκκουλα

Mason Jennifer 2010 «*Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*», επιστημονική επιμέλεια Νότα Κυριαζή 9^η έκδοση ελληνικά γράμματα

Ψημμένος Ι., (2008), *Οικιακή Εργασία των Μεταναστριών και Κοινωνική Προστασία- Η περίπτωση των γυναικών από την Αλβανία και την Ουκρανία*, Αθήνα: Παπαζήση

Ψημμένος, Ι. (1999), *Μετανάστευση και εργασία στην Ευρώπη: η δημιουργία νέων κοινωνικών χώρων*, Αθήνα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής

G. Esping-Andersen (2006), «Γιατί χρειαζόμαστε ένα Νέο Κοινωνικό Κράτος» Εκδόσεις Διόνικος

Praskis UHNA 2015 Έργο: «Πορνεία & παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών με σκοπό τη σεξουαλική/οικονομική εκμετάλλευση (trafficking) στην Ελλάδα», Αθήνα

Spicker P., (2004), «Το κράτος πρόνοιας μια γενική θεωρία», Αθήνα εκδόσεις, Διόνικος

Ξενόγλωσση

American Psychological Association (2010) «*Publication manual of the American Psychological Association*» (6th edition). Washington, DC:APA

Goodey J., 2003, *Migration, crime and victim hood -Responses to sex trafficking in the European Union*, Sage Publications, London.

Lee Maggy (2007) *Human Trafficking*, Portland: William Publishing

United Nations, *Convention Against Transnational Organised Crime*, U.N. GAOR, 55th Session, Annex 1, Agenda Item 105, at 25, U.N. DocA/55/383 (2000).

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο

Στοιχεία συνεντευξιζόμενου

Ποια είναι η θέση σας στην συγκεκριμένη Οργάνωση;

Πόσο καιρό συνεργάζεστε;

Πάνω σε ποια θέματα έχετε εργαστεί;

Έχετε εργαστεί στο θέμα της πορνείας;

Έχετε συνεργαστεί με άλλη οργάνωση, αν ναι έχετε εργαστεί πάνω στο ίδιο ζήτημα;

Πόσο καιρό ασχολείστε με αυτά τα ζητήματα;

Στο παρόν

Ποια είδη πορνείας συναντάται πιο συχνά;

Σχετίζεται με κάποιο φύλο, ηλικία ή ειδική πληθυσμιακή ομάδα;

Αν ναι ποια είναι αυτή;

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν πολιτικές/ δράσεις για τη πρόληψη η εξάλειψη της πορνείας;

Ποιες είναι αυτές;

Σε ποιά διάσταση της πορνείας προσβλέπουν (υγειονομική προστασία, τράφικινγκ, υποστήριξη και ενημέρωση για τα δικαιώματα);

Αν όχι υπάρχουν δράσεις που σχετίζονται έμμεσα με τη πορνεία (πολιτικές μείωσης τη φτώχειας ή ένταξη των μεταναστών);

Ποιές είναι αυτές οι δράσεις;

Σύντομη περιγραφή τους.

Οι δράσεις άμεσες ή έμμεσες σε ποιες ομάδες πληθυσμού στοχεύουν (μετανάστες, αλλοδαποί, ανήλικοι, θύματα τράφικινγκ, κλπ);

Υπάρχει νομική υπηρεσία για συμβουλευτική ή κάποιο πρόγραμμα για την εύρεση άλλης εργασίας;

Στο παρελθόν

Υπήρξαν προγράμματα γύρω από το θέμα στο παρελθόν;

Ποια;

Αν όχι δράσεις που να σχετίζονται εμμέσως με το θέμα;

Πώς αξιολογήθηκαν αυτά τα προγράμματα;

Προσωπική σας εκτίμηση, υπάρχει κάποια δράση που κατά τη γνώμη σας θα έπρεπε να συνεχιστεί;

Κρένεται ποιο αποτελεσματικές τις τωρινές πολικές;

Τι χρειάζεται βελτίωση;

Εν κατακλείδι θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι λόγου του είδους της συνέντευξης είναι πιθανό να προκύψουν διευκρινιστικές ερωτήσεις επί των απαντήσεων.

Συνέντευξη με την εκπρόσωπο του Κέντρου Διοτίμα

A: Πριν ήσουν στη ΔΙΟΤΙΜΑ .Μπορείς να μας πεις λίγα λόγια ;

X : Η ΔΙΟΤΙΜΑ το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών είναι μια ΜΚΟ που ασχολείται με τη διαχείριση θεμάτων της έμφυλης βίας από το 1989. Είναι πολύ δραστηριοποιημένη σε ζητήματα που αφορούν τη βία απέναντι στις γυναίκες, ψυχολογική, σωματική σεξουαλική και τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται και στο προσφυγικό κομμάτι.

A Τι θέση είχες στη ΔΙΟΤΙΜΑ;

X Στη ΔΙΟΤΙΜΑ είχα προσληφθεί σαν ψυχολόγος SGBVκαι Σμάνατζερ και βρισκόμουν στα camping της Ριτσώνας και της Μαλακάσας. Στη Ριτσώνα βρισκόμουν για ένα διάστημα περίπου έξι μηνών και στη Μαλακάσα για δύο.

A Ποιο ήταν ο αντικείμενο της δουλειάς σου ;

X Εμείς σαν λειτουργοί είχαμε το κομμάτι που αφορούσε την έμφυλη βία είτε σε άντρες είτε σε γυναίκες άνω των 16 ετών γιατί βρισκόμασταν για τη προστασία των γυναικών ,τη ψυχολογική ,τη προσπάθεια να τους βρούμε κάποιο άλλο χώρο όταν ο δράστης βρισκόταν στο camp ώστε να φύγουν από εκεί και να ζήσουν πιο προστατευμένα .Αν ο δράστης ήταν ο σύζυγος κοιτάζαμε να χωρίσουμε τιςCashCard δηλαδή το οικονομικό επίδομα που έπαιρναν από την UNγια να μη μπαίνει πλέον κοινό καθώς έπρεπε να ζήσουν πια χωριστά όταν είχε παρθεί η απόφαση αλλά αυτό ήταν το λιγότερο. Το σημαντικότερο ήταν η ψυχολογική υποστήριξη και η προστασία του θύματος.

A Υπήρχαν περιστατικά πορνείας;

X Περιστατικά πορνείας άμεσα δεν είχαμε. Δεν είχε χρειαστεί να διαχειριστώ τουλάχιστον εγώ. Ωστόσο υπήρχε γύρω στα Χριστούγεννα πέρυσι το 2017, ήρθε ένα κίνημα γυναικών από την Υποσαχάρια Αφρική οι οποίες είτε είχαν απειληθεί είτε είχαν βιώσει τέτοιο καθεστώς , να τις χρησιμοποιήσουν σαν ιερόδουλες στις χώρες τους όχι εδώ. Ωστόσο εδώ είχαν έρθει με πολλά προβλήματα και σωματικά και ψυχικά.

A Οι περισσότερες προέρχονταν μήπως από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό;

X Κατά κύριο λόγο ναι ήταν γαλλόφωνες από το Κονγκό , 6 γυναίκες οι οποίες γι αυτό το λόγο ο ΔΟΜ τις απέσυρε άμεσα από το camp και τους βρήκε χώρους φιλοξενίας .Δεν έμειναν πάνω από μια βδομάδα. Εκτός από ένα περιστατικό ,μια γυναίκα που διαχειριστήκαμε εμείς η όποια στον παρελθόν είχε φυματίωση και γι αυτό το λόγο δεν μπορούσε να αλλάξει αμέσως.

A Οπότε γίνεται μια διαλογή .Είναι μετανάστες που έρχονται από άλλα camp ή αποτελούσε το εν λόγω camp τη πρώτη υποδοχή;

X Κατά κύριο λόγο είναι άνθρωποι που έρχονται από τα νησιά .

A Οπότε αποτελέσατε τη «δεύτερη διαλογή»;

X Στα νησιά γίνεται η πρώτη αποδοχή. Μετά την πρώτη αποδοχή επειδή και αυτοί υπερφορτώνονται καθώς είναι τεράστια τα camping και τεράστια τα προβλήματα ,τους στέλνουν στην Ελλάδα μέχρι να γίνει επίσημο το καθεστώς ασύλου , το καθεστώς πρόσφυγα.

A Ποιες εθνικότητες έχετε ποιο πολύ;

X Στην Ριτσώνα κατά κύριο λόγο έχουμε πληθυσμούς από Ιράκ και Συρία ,αραβόφωνες και πάρα πολλούς Κούρδους. Στη Μαλακάσα πιο πολύ φαρσόφωνοι Αφγανοί , Ιρανοί. Υπήρχε μια μικρή κοινότητα αραβόφωνων αλλά η πλειοψηφία ήταν φαρσόφωνοι και βάση αυτού του κριτηρίου γινόταν η διαλογή. Ή υπήρχε και κόσμος που πήγαινε στα camping της Θήβας και των Θερμοπυλών.

A Δεν ήταν τοποθετημένοι με πολιτισμικά ή οικογενειακά χαρακτηριστικά; Για να υπάρχει καλύτερη διαχείρισης. Γιατί αν έχω καταλάβει καλά προσπαθούν να μην υπάρχει μίξη ασυνόδευτων παιδιών ή γυναικών με ασυνόδευτους άνδρες.

X Ναι όλα αυτά ισχύουν .Στο camping της Ριτσώνας υπήρχαν πολλά ασυνόδευτα παιδιά. Στη Μαλακάσα δεν υπήρχαν ανήλικοι ασυνόδευτοι . Αλλά αυτό έχει να κάνει και με το καθεστώς κάθε camp και τη διοίκηση. Ήταν ένα κομμάτι ξεχωριστό από εμάς. Εμείς καλούμασταν αν ο ΔΟΜ που ήταν στη διαχείριση στα περισσότερα camp έκανε μια παραπομπή έπρεπε να διαχειριστούμε την υπόθεση ή υπήρχαν περιπτώσεις γυναικών οι οποίες επειδή εμείς κάναμε δραστηριότητες για τις γυναίκες , για να μας γνωρίσουν οι γυναίκες και να υπάρχει και μια κοινωνικοποίηση να λάβουν οι γυναίκες λίγο τη ζωή στα χέρια τους , ουσιαστικά δεν μπορούσε να παρουσιαστεί σαν μια οργάνωση πουδιαχειρίζεται την έμφυλη βία γιατί όσες φορές και γίνει αυτό γνωστό κάποια περιστατικά υπήρξαν προσπάθειες ας πούμε

λιντσαρίσματος των λειτουργών. Σ' έμένα αυτό δεν είχε συμβεί , είχε συμβεί όμως στις συναδέλφους.

A Υπάρχει κάποιο πρωτόκολλο αν καταλαβαίνω καλά .Δηλαδή ακολουθείτε μια συγκεκριμένη διαδικασία.

X Είναι το referralpathway γινόταν ανά μία βδομάδα συναντήσεις όλων των οργανώσεων όπου ανάλογα με το τι πρόεκυπτε γινόταν η παραπομπή σε κάθε οργάνωση για θέματα διοικητικά, οργανωτικά, ιατρικά, ψυχολογική υποστήριξη που ήταν συνήθως στα ΚΕΕΛΑΝΟ και ΒΙΟΚΑΜυπήρχε δηλαδή κάποιος που είχε εντοπίσει λεπτομέρειες κάποιας οργάνωσης και το παρέπεμπε στην οργάνωση που έπρεπε με συγκεκριμένο τρόπο.

A Υπήρξαν άνθρωποι που σας πλησίασαν μόνοι τους;

X Υπάρχουν άνθρωποι, γυναίκες που μας πλησίασαν μόνες τους και άντρες που ήτανε ομοφυλόφιλοι μας πλησίασαν και αυτοί μόνοι τους. Σε άλλες περιπτώσεις ήταν αναφορές και παραπομπές από άλλες οργανώσεις. Κατά κύριο λόγο από το ΔΟΜ που ήταν η διοίκηση .

Ή μέσα από τις δραστηριότητες μας γνώριζαν ή από άλλες γυναίκες που είχαν έρθει σε εμάς για υποστήριξη ή για βοήθεια γιατί μπορεί να τύχει να έρθουν και γυναίκες που δεν είχαν υποστεί βία αλλά ήθελαν κάποιες πληροφορίες για το άσυλο .Γιατί είχαμε κάποιες δικηγόρους οι οποίες ασχολούνταν κατά κύριο λόγο με την έμφυλη βία αλλά δίνανε και κάποια πληροφόρηση για να γνωρίζουν οι γυναίκες για το άσυλο ,τις διαδικασίες.

A Είχατε γραφείο νομική υποστήριξης;

X Συνήθως γινόταν επίσκεψη κάποιες μέρες την εβδομάδα από το GCR (Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες) που ήταν κατά κύριο λόγο για την νομική κάλυψη.

Μια φορά την εβδομάδα ερχόταν κοινωνικός λειτουργός μαζί με το δικηγόρο και γίνονταν συναντήσεις για τις αιτήσεις ασύλων. Αλλά σε μέρες που έτυχε να είμαστε εκεί κάποιες γυναίκες που ήθελαν να ρωτήσουν περιπτώσεις που δεν είχαν να κάνουν με την έμφυλη βία εννοείτε τις αναφέραμε για το GCRαλλιώς τις διαχειριζόμασταν εμείς , στη δική μας νομική υπηρεσία.

A Άρα υπήρχαν απλά ποιο περιορισμένη γιατί υπήρχε άλλος φορέα που ασχολούταν κυρίως με αυτό. Είχατε κρούσματα εμπορίας ανθρώπων;

X Θα σου αναφέρω τώρα που είπες για το τράφικινγκ υπήρχε λίγες μέρες πριν φύγω από τη Ριτσώνα και πάω στη Μαλακάσα προέκυψε ένα περιστατικό μιας γυναίκας από το Μαρόκο(μιας πολύ όμορφης γυναίκας από το Μαρόκο) η οποία όπως μας είπε ουσιαστικά ήρθε στην Ελλάδα γιατί γνώρισε έναν άνθρωπο τον οποίο ερωτεύτηκε και γι αυτό το λόγο μάλιστα ήρθε στην Ελλάδα για να τον δει από κοντά γιατί είχαν γνωριστεί νομίζω μέσω μιας κοινής γνωστής αλλά είχαν συναντηθεί μόνο δύο φορές και αυτός της είχε πει να έρθει στην Ελλάδα για να παντρευτούν. Η γυναίκα αυτή ήταν πριν παντρεμένη αρκετά χρόνια με έναν άνθρωπο αλλά ήταν και ο χαρακτήρας και η καταπίεση που θεωρούσε ότι είχε υποστεί , ήθελε να ζήσει έναν άλλο τρόπο ζωής . Αποφάσισε να χωρίσει ,άφησε πίσω τα παιδιά της και τον πρώην άντρα της και ήρθε στην Ελλάδα να βρει αυτόν τον άνθρωπο μόνο και μόνο για να διαπιστώσει ότι τελικά ήθελε να την προωθήσει ως ιερόδουλη. Και επειδή είχε παραχθεί κάποιο οπτικοακουστικό υλικό μεταξύ τους την απειλούσε μ αυτό. Ότι εάν δεν κάνει αυτό που της ζητήσει θα τη διαρρεύσει στο διαδίκτυο.

Α πως αντιμετωπίστηκε;

X Η υπόθεση αυτή ήτανε πολύ έντονη γιατί η κοπέλα αυτή είχε πολλά ψυχολογικά ξεσπάσματα. Υπήρχε ψυχιατρικό υπόβαθρο από ένα σημείο και μετά οπότε αρχικά το πρώτο πράγμα που είχε γίνει ήταν να γίνει διαχείριση της κρίσης που είχε πάθει. Δεν το χειρίστηκα εγώ για να σουπω την αλήθεια οπότε αφ ενός ,εντάξει και πέρα από το απόρρητο δε θα μπορούσα να μοιραστώ και πολλές λεπτομέρειες αλλά και πάλι δεν γνωρίζω τι ακριβώς απέγινε. Γνωρίζω όμως ότι όσο διάστημα ήταν στο camp της παρέστηκε και ψυχολογική υποστήριξη και συνοδεία σε νοσοκομείο και καταγγελία στην αστυνομία και νομική υποστήριξη.

Α Η Διοτίμα έχει μία ενεργή δράση με καμπάνιες, σεμινάρια επιμόρφωσης στο προσωπικό της έχεις συμμετάσχει σε κάποιο;

X Έχει συμμετάσχει. Εγώ προσωπικά δεν συμμετείχα σε αυτές τις καμπάνιες αλλά είχαν γίνει αρκετές προσπάθειες και έρευνες και σεμινάρια και συνεχίζετε ακόμα.

Α Έχει ίσως παραγκωνιστεί η Δράση της στον υπόλοιπο πληθυσμό και έχει μετατοπιστεί στο προσφυγικό; Τι βλέπεις;

X Σίγουρα πέφτει και το βάρος στο μεταναστευτικό γιατί αυτές οι γυναίκες έχουν υποστεί βία και δεν είχαν πουθενά στην πατρίδα τους να το μοιραστούν. Είναι χώρες οι οποίες θεωρούν τις γυναίκες υποδεέστερες κατά κύριο λόγο οπότε ήταν πολύ δύσκολο να γίνει μια

καταγγελία και ακόμα η ίδια η γυναίκα να κρατήσει τα παιδιά και όχι ο σύζυγος. Είχαμε περιστατικά από το Ιράκ και τη Συρία που η γυναίκα ήθελε να έχει τα παιδιά της και δε γινότανε. Ο άντρας της που είχε την ισχύ κρατούσε εκείνος τα παιδιά. Οπότε που θέλω να καταλήξω με αυτό. Καθότι δεν είχανε βιώσει κάποια βοήθεια στη χώρα τους οπότε ερχόμενες εδώ είναι μια μεγάλη ανακούφιση γι αυτές ότι υπάρχει μια τέτοια οργάνωση να τις στηρίζει. Πέρα από αυτό όμως εννοείτε πως η οργάνωση συνεχίζει να υποστηρίζει και γυναίκες ελληνικής καταγωγής. Ίσως να φαίνεται περισσότερο καθώς τη συγκεκριμένη στιγμή ως ένα βαθμό το προσφυγικό είναι και της μόδας ότι έχει πέσει εκεί αλλά στην ουσία οποιαδήποτε γυναίκα ανά πάσα στιγμή χρειαστεί βοήθεια μπορεί να απευθυνθεί στην οργάνωση.

Α Περιστατικά σεξουαλικής βίας υπήρχαν ;

X Υπήρχανε δυστυχώς παρότι όταν πρωτοπήγαμε υπήρχε μια μικρή περίοδος που λέγαμε ότι ίσως δεν υπάρχουν για το λόγο του ότι ήμασταν εδώ αλλά σιγά σιγά όσο μας γνώριζαν άρχισαν να γίνονται αναφορές. Είτε για περιστατικά που είχαν γίνει στο παρελθόν και δεν γίνονταν πια αλλά είχε μείνει το ψυχολογικό τραύμα είτε για περιστατικά που γίνονταν εκείνη τη στιγμή.

Α Από εξωτερικούς παράγοντες ή μέσα από το κέντρο;

X Κατά κύριο λόγο άντρες οι οποίοι μπορούσαν να εκμεταλλευτούν ψυχολογικά γυναίκες είτε τις γυναίκες τους είτε άλλες γυναίκες. Επίσης υπήρχε και το κομμάτι με τους άντρες που δέχονταν απειλή ,ομοφυλόφιλοι άντρες οι οποίοι δέχονταν bullying αλλά και προσπάθειες βιασμού. Υπήρχε επίσης ένα περιστατικό με έναν νεαρό τον οποίο δεν αναλάβαμε ποτέ γιατί έφυγε από το camp ο οποίος ήταν εκδιδόμενος. Υπήρχαν έντονες φήμες ,είχε και ο ίδιος αφήσει να εννοηθεί ότι εκδιδόταν στο κέντρο της Αθήνας ,όχι στο camp.

Α κάτοικοι του camp έχουν καταφύγει στη πορνεία για ένα παραπάνω εισόδημα η

X ανεπίσημα γίνεται.

Α έχει καταγραφεί το συμβάν

X Όχι ηθελημένα δεν είχε καταγραφεί κάποιο γεγονός εκείνο το διάστημα. Δεν θα ήθελα να επεκταθώ σε λεπτομέρειες. Όσον αφορά το κομμάτι της σωματικής βίας θυμάμαι ένα έντονο περιστατικό μιας γυναίκας η οποία δεχόταν καθημερινή κακοποίηση από το σύζυγο της

σεξουαλική και σωματική. Επέμενε να προσπαθεί να σώσει αυτό το γάμο. Της είχε πει ο σύζυγος της πως είχε και ερωμένη.

A Είναι η γνωστή τακτική που ακολουθήται δυστυχώς και από τον γηγενή πληθυσμό και όσο αφορά τα κέντρα ενημερώθηκα ότι εκεί δρουν υποομάδες εδώ τι γίνεται;

X Επειδή ανέφερες ότι η κοπέλα ήταν στα camp των νησιών έχω να σου πω ότι στα νησιά η κατάσταση είναι πάρα πολύ τραγική. Δεν το έχω βιώσει προσωπικά αλλά συνεχίζω να έχω επικοινωνία με τους παλιούς μου συναδέλφους και γι αυτό το λόγο ξέρω ότι και η ΔΙΟΤΙΜΑ από τη στιγμή που σταμάτησε να δραστηριοποιείται στα camp της κεντρικής Ελλάδας (Ριτσώνα ,Μαλακάσα ,Θερμοπυλών) μετέφερε τη δραστηριότητα της στη Λέσβο ,στη Σάμο και στη Κω. Γιατί τα camp εκεί είναι τεράστια , ο πληθυσμός πάρα πολύ μεγάλος , 4000 άτομα συμβαίνει πολλές φορές να μη μπορούν να πάνε ούτε τουαλέτα , ούτε για ντους οι άνθρωποι. Εκεί γίνονται πάρα πολλά. Διακίνηση ναρκωτικών , όπλων ,γυναικών δηλαδή άνθρωποι που έχουν έρθει από εκεί μας τα έχουν αναφέρει αυτά.

A Δηλαδή σε εσάς δεν έγινε;

X Και να είχε γίνει δεν υπήρχε σε τόσο μεγάλο βαθμό. Όσον αφορά το trafficking δεν είχαμε κάποιες ενδείξεις το διάστημα που ήμουν εγώ. Διαχείριση ναρκωτικών γινότανε. Ήταν λίγο σαν κοινό μυστικό. Πολλές φορές στα community meeting της κοινότητας , δεν γίνονταν πάντα από εμάς αλλά γίνονταν αρκετά συχνά και σε αυτά τα meeting είχαν αναφερθεί ότι γίνονται φασαρίες ότι δρουν σε υποομάδες αλλά δεν είχε αναφερθεί κάτι συγκεκριμένο (ποιος είναι , από πού είναι , ονόματα).

A Στη Ριτσώνα ή Μαλακάσα;

X Τις περισσότερες φορές ναι. Δηλαδή η παράνομη δραστηριότητα που μπορεί να συνέβαινε στη Ριτσώνα δεν έχει καμιά σχέση με αυτό που συνέβαινε στη Λέσβο.Επίσης θυμάμαι ένα άλλο περιστατικό μιας γυναίκας η οποία ανέφερε ότι στα camp της Ρόδου είχε μεγάλο πρόβλημα γιατί ήταν μόνη γυναίκα με ένα παιδί και πολλές φορές την είχαν παρενοχλήσει άντρες.

A βία υπήρχε η και ψυχολογική; Σεξουαλική παρενόχληση;

X Ναι και λεκτική και προσπάθειες να σε πλησιάσουν. Αυτά μπορούν να συμβούν ανά πάσα στιγμή.

A Το συγκεκριμένο camping ήταν κλειστό;

X Τα camping σε αυτές τις περιπτώσεις είναι ελεύθερα. Δεν υπάρχει αστυνόμευση. Στο camping της Μαλακάσας υπήρχε ένας φύλακας αλλά δεν ήταν κλειστό και πάλι μπορούσε να μπει και να βγει όποιος ήθελε.

A Μπορούσε κάποιος μη έχοντας εργασία να εισέλθει;

X Η αλήθεια είναι πως αν προσπαθούσε κάποιος υπήρχαν πέντε εισοδοί και δεν φυλάσσονταν κάποια από αυτές τις εισόδους ειδικά αυτή που ήταν από το δάσος άνετα θα μπορούσε να έρχεται και να πηγαίνει κόσμος.

A Υπήρχαν κάμερες αστυνόμευση φύλακες;

X Όσο ήμουν εγώ εκεί δεν νομίζω ότι υπήρχε η ύπαρξη καμερών ωστόσο όσον αφορά την αστυνόμευση είχαν πέσει διαφορές προτάσεις στο τραπέζι. Είχαν μάλιστα προτείνει και οι ίδιοι όσοι διαβίωναν στο camp να υπάρχει και δική τους περιπόλεια. Να βγάλουν κάποια απόφαση, να γίνει ψήφισμα κάποιοι άνθρωποι να κάνουν περιπολίες τα βράδια. Γιατί ήδη είχαν παρατηρηθεί πολλές φθορές και φασαρίες τα βραδιά για τις οποίες κατηγορούσαν κυρίως τα ανήλικα αλλά δεν ήταν πάντα από τα ανήλικα.

A Ήταν από διάφορες υποομάδες;

X Ακριβώς.

A Τι θα μπορούσε να γίνει ώστε να λυθεί το θέμα στα camp;

X Σίγουρα οι περιπολίες των ιδίων θα ήταν μια λύση. Η αστυνόμευση τώρα είναι λίγο περίεργο ζήτημα. Από τη στιγμή που είσαι σε ένα ανοικτό camp είναι σχήμα οξύμωρο να υπάρχει αστυνόμευση. Θα αντιδρούσαν και οι ίδιοι οι κάτοικοι. Θα δυσκολευόταν οι οργανώσεις στο έργο τους. Δηλαδή εγώ τώρα που δουλεύω στις κλειστού τύπου camp στην Αμυγδαλέζα είναι καθαρά αστυνόμευση. Υπάρχει δηλαδή επισκεπτήριο αστυνομία, οι κρατούμενοι για να έλθουν στην ψυχοκοινωνική υπηρεσία θα έρθουν συνοδευόμενοι.

A Ναι αυτό δε βοηθά στη κοινωνικοποίηση των ατόμων.

X Ναι είναι πιο δύσκολο ενώ στα community meeting αναφέρονται όλα τα παράπονα καταγράφονται και η ομάδα διαχείρισης προσπαθεί να βρει κάποια λύση και βάζει και τους ίδιους τους πρόσφυγες να μπουν στο κομμάτι να σκεφτούν κάποια λύση. Είναι

τελείως διαφορετικό καθώς τους δίνεις τη δυνατότητα να συμμετέχουν , να πουν την άποψη τους ,να ακουστεί η φωνή τους. Όπως γίνεται σε οποιαδήποτε , ψηφίζεις κάτι, παίρνεις τις αποφάσεις ,αν ψηφιστεί η πρότασησυνεχίζεται.

Α Δημιουργείται ένα ασφαλή περιβάλλον για να ανοιχτεί.

Χ Αυτό εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Σίγουρα εξαρτάται από τον ίδιο τον άνθρωπο και τον χαρακτήρα και από αυτό που έχει βιώσει αλλά νομίζω ένα σημαντικό κομμάτι είναι να νιώσει ότι μπορεί να είναι ασφαλής για να μιλήσει . Ότι εκεί που θα μιλήσει θα ακουστεί. Εμείςσαν οργάνωση αυτό προσπαθήσαμε να δώσουμε στις γυναίκες αυτές την ατμόσφαιρα ότι η φωνή τους θα ακουστείότι δεν είναι μονές τους. Τις ενθαρρύναμε να είναι η μια κοντά με την άλλη.

Χ Εκεί αυτό που πρέπει να προσέξεις πολύ είναι να μη δώσεις πάρα πολύ εξουσία σε άτομα γιατί μετά μπορεί να γίνει εκμετάλλευση προς την αντίθετη κατεύθυνση. Δηλαδή έχει μεγάλη σημασία να είναι κάτι συλλογικό , να μην υπάρχει ένταση.Αυτόπρέπει να το προσέξειςπάρα πολύ ,δεν είναι τόσοαπλό. Και οι ίδιες οι οργανώσειςσίγουραπρέπει να είναι σε επιφυλακή.

Α Πως λειτουργεί το κέντρο; Υπάρχουν δραστηριότητες;

Χ Λοιπόν θα σου πω για το δυο camp ξεχωριστά τουλάχιστον το διάστημα που βρισκόμουν εγώ γιατί σίγουρα κάποια πράγματα έχουν αλλάξει. Η ομάδα διαχείρισης ήταν συνήθως ο ΔΟΜ (Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης). Μετά υπήρχε σίγουρα το κομμάτι το ιατρικό ,ο ΕρυθρόςΣταυρός το οποίοείχεκάποιεςδραστηριότητες για τις γυναίκεςαλλάέπαυσαν τον Ιανουάριο το 2017 και έγινεμεταφορά των δραστηριοτήτων σε εμάς στη ΔΙΟΤΙΜΑ .Στη συνέχειαυπήρχε μια οργάνωση η οποία δημιουργού σε δραστηριότητες όπως οροθεραπεία για τους ανήλικους η Flourish που ήταν οργάνωση από την Αγγλία με τα κορίτσια. Υπήρχε η INU που υπάρχει και σήμερα στο κομμάτι της εκπαίδευσης, μαθήματα υπολογιστών, δραστηριότητες για τα παιδιά προσχολικής και νηπιακής ηλικίας. Απογευματινές δραστηριότητες για τα παιδιά που πήγαιναν ήδη σχολείο όπως είχε κανονίσει ο ΔΟΜ στα σχολεία της περιοχής.

Α Είναι πολύ διαφορετικά από τα campστα νησιά.

X Ναι είναι πάρα πολύ διαφορετικό. Είναι σαν μια πολύ μικρήκοινότητα. Εμείς το λέγαμε το χωριό. Αα πάμε στο χωριό.

Άλλη μια οργάνωση που έκανε πολύ καλή δουλειά και με τις γυναίκες κα με τη νεολαία κατά κύριο λόγο ήταν η LightHouseRelief η οποία μας είχε βοηθήσει ,μας είχε παραδώσει κάποιους χώρους στους οποίους δραστηριοποιούμασταν. Δηλαδή το femalefriendlyspace ήταν χώρος που μας είχε παραδώσει η lighthouse relief. Κατά καιρός έρχονταν και κάποιες άλλες οργανώσεις και φεύγαμε. Το GCRερχόταν μια φορά την εβδομάδα με τη νομικήυποστήριξη. Ήταν η CrossCulturalSolutions η οποία έφερνε προμήθειες φαγητά γαλατά για όσους ήταν εγγεγραμμένοι στο camp.

A Ήταν απομακρυσμένο ή εύκολα προσβάσιμο;

X Η αλήθεια είναι ότι το camp ήταν αρκετά έξω από τα χωρία. Η κοντινότερη πόλη στη Ριτσώναήταν η Χαλκίδα και ήτανείκοσιλεπτά με το αυτοκίνητοπράγμα που και για τους ίδιους ήτανπρόβλημα τις περισσότερεςφορέςγιατίήθελες να πας στην αγορά , να πας για ψώνια. Έπαιρναν το λεωφορείο να πάνε Αθηνά το οποίο ερχόταν μια φορά την εβδομάδα και είχαν δραστηριοποιηθεί κάποιες γυναίκες να φτιάχνουν χάλια και να τα πουλάνε ώστε να κερδίζουν και πιο φθηνό εισιτήρια για να καταβαίνουνε στη πόλη.

A Και που τα πολύγωνε ;

X Τα πουλούσαν κανονικά σε αυτούς που έκαναν εμπόριο. Το είχε αναλάβει μια οργάνωση που τους είχε δώσει τις μηχανές ,τους αργαλειούς η INU που προανέφερα για την εκπαίδευση.

A απασχολώντας τους κι όλη τη καθημερινότητα

X Το χειρότερο γι αυτούς τους ανθρώπους είναι το να κάθονται και να περιμένουν χωρίς να κάνουν τίποτα. Προς το τέλος της δίκης μου θητείαςξέρω ότι ο ΔΟΜ είχεπροσπαθήσει να κάνεικάποιασεμινάριακαι για επαγγελματικήεκπαίδευση, να κάνουνκάποιεςδραστηριότητεςεκεί , να φτιάξουν και κήπο. Δεν ξέρω αν πραγματοποιήθηκαν όλα αυτά αλλάγνωρίζω ότι υπήρχε η διάθεση και η πρόθεση και είχεδημιουργηθεί ένα πρώτοσχέδιο. Γι αυτό το λόγο για να καταγράψει τι δουλείαέκανε ο καθένας και τι

εκπαίδευση είχε ώστε αναλόγως να βρεθούν κάποιες θέσεις στο camp για τις οποίες μπορεί να μην πληρώνονταν αλλά για να έχουν κάποια δραστηριότητα.

Α Πολιτικές για την πορνεία ή την σεξουαλική βία?

Χ Πολιτικές με τον όρο που το θέτεις όχι από την άποψη ότι δεν μπορούσες να το κοινοποιήσεις αυτό. Υπήρχε όμως το ενδιαφέρον που ήξερες αν υπάρχει αυτό θα το κοινοποιήσεις σ αυτό το κομμάτι ,σε αυτούς τους ανθρώπους.

Α το camp έχει περιθώρια βελτίωσης, έχεις κάτι να προτείνεις που α βοηθούσε πολύ;

Χ Θεωρώ ότι λειτούργησε αρκετά καλά. Γιατί καταφέραμε να βοηθήσουμε αρκετές γυναίκες όσο ήμασταν εκεί. Ήταν δύσκολο το κομμάτι της συνοδείας και πολύ αγχωτικό να ξέρεις ότι πρέπει να πάρεις μια γυναίκα η οποία είχε δεχτεί bullying και την περίμεναν στη γωνιά, να την πας σε νοσοκομείο, στην αστυνομία , να περιμένεις 3 ώρες στην αστυνομία για να την εξετάσουν οι αστυνομικοί. Να βλέπεις τον αστυνομικό να μη θέλει να ασχοληθεί με την υπόθεση και να προσπαθείς να το φέρεις με κάποιο τρόπο ώστε να γίνει αυτό σωστά χωρίς να εκνευριστείς και εσύ , χωρίς με κάποιο τρόπο να απαξιωθεί αυτή η γυναίκα η αυτός ο άνθρωπος. Ήθελε πάρα πολύ υπομονή ,δύναμη και πολύ ψυχραιμία. Ήταν αρκετά ψυχοφθόρο.

Α Εργασιακά προβλήματα

Χ Επειδή η χρηματοδότηση ήταν από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ δεν είχαμε ποτέ πρόβλημα δηλαδή τέλος του μήνα ξέραμε ότι θα μπει ο μισθός.

Α δεν υπήρχαν προβλήματα συνεργασίας με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ

Χ Όχι αυτό το κομμάτι ήταν το τελευταίο που μας δημιούργησε πρόβλημα. Μας στήριζε πάρα πολύ και η Υπάτη. Υπήρχε εποπτεία , υπήρχαν συναντήσεις και αυτό βοήθησε αρκετά. Το καλό ήταν ότι με τους συνεργάτες ως επί τον πλείστον υπήρχε μια καλή επικοινωνία και μια γρήγορη ανταπόκριση. Ήξερε ο καθένας ότι αν τρέξει ο ένας ο άλλος θα μείνει εκεί και θα αναλάβει τη διοικητική δουλειά. Ένας από τους δυο θα πήγαινε στη συνοδεία και ο άλλος θα βοηθούσε με άλλο τρόπο. Ειδικά όταν ήμουν στο camp της Μαλακάσας ήμασταν πάρα πολύ

οργανωμένες γιατί η μια βοηθούσε την άλλη , ήταν η καλύτερη ομάδα που έχω εργαστεί και είχαμε πάρα πολύ καλές συντονίστριες που δεν μας άφησαν στιγμή να πάθουμε καμιά κρίση , να απελπιστούμε ή οτιδήποτε. Και στη Μαλακάσα και στη Ριτσώνα οι συντονίστριες ήταν πάρα πολύ βοηθητικές και υποστηρικτικές. Γιατί όταν ας πούμε η συνάδελφοςείχεαδεία και έσκαγεπεριστατικό και έπρεπε να το διαχειριστείςτελείωσμόνη σου ήταν ένα μεγάλοζήτημα. Γιατί μου έτυχεμμένα να αναλάβωπεριστατικόμόνη μου καθώςέλειπε και η κοινωνικήλειτουργός και η διερμηνέας και δεν γινόταν να ανακληθούν οι άδειεςεφόσον ο κάθε άνθρωποςέχει τον πραγματισμό του και η δουλείαέπρεπε να γίνει , έπρεπε να βοηθήσεις αυτόν τον άνθρωπο. Οπότε η συντονίστρια το κανόνισε πάρα πολύ καλά και προσωπικά με υποστήριξε , βρέθηκε η διερμηνεία από τη Μετάφραση και έγιναν τα πράγματα όπως έπρεπε.

Α Ήταν σοβαρό πρόβλημα δηλαδή;

X Η διερμηνεία είναι ένα πρόβλημαγιατί οι γλώσσες που μέλανε είναι πολύ δύσκολες , κάποιοι άνθρωποι μέλανε αγγλικά αλλά είναι λίγοι. Ή ας πούμε τα γαλλικά δεν είναι καλά και δεν μπορούσα να συνεννοηθώ με τις γυναίκες από το Κονγκό μόνο τα βασικά.

Α Ξέρεις κάποιο πρόγραμμα εκτός camp που να τρέχει η Διοτίμα για τη πορνεία;

X Αυτή τη στιγμή κάτι συγκεκριμένο που να γνωρίζω εγώ δεν έχω να σου πω περά από αυτό που γίνεται στα νησιά αλλά σίγουρα υπάρχουν πολλά προγράμματα τα οποία όποιος επιθυμεί μπορεί να τα βρει στον ισότοπο της ΔΙΟΤΙΜΑ. Υπάρχει πολύ μεγάλη πληροφόρηση και μπορείς να βρεις για οποιαδήποτεκατηγορία. Απλά το θέμα είναι από εκεί και περά να γνωρίζουν οι άνθρωποι ότι υπάρχουνάτομα που μπορούν να τους βοηθήσουν , ότι μπορούν να απευθυνθούνκάπου και ότι δεν είναι μόνοι τους.

Α υπάρχει καλή συνεργασία εσωτερικά στην οργάνωση;

X Υπήρχε υποστήριξη και γρήγορη πληροφόρηση. Μπορεί σε κάποια φάση να μη συμπαθούσες κάποιο συνάδελφο αλλά όταν αφορούσε θέμα δουλειάς ήμασταν εκεί ο ένας για τον άλλο. γιατί από ένα σημείο και μετάυπήρχε μια εκπρόσωπος του ΥπουργείουΜετανάστευσης στα campκαι του ΥπουργείουΠαιδείας για τα παιδιά και την εκπαίδευση τους.

Α προβλήματα που αντιμετωπίσατε;

X Εντάξει ομαλά , σίγουρα υπάρχουν και κάποιες παραφωνίες περιστατικά που για κάποιο λόγο μπορεί να συναντήσαμε εμπόδια αλλά κατά κύριο λόγο ναι υπήρχε ένα συνεχές ήξερες ότι μπορείς να απευθυνθείς κάπου και ήξερες που να απευθυνθείς για συγκεκριμένους λογούς.

Α Η συνεργασία με την αστυνομία;

X Η αστυνομία είχε έρθει στο camp της Μαλακάσας. Κάποιοι άντρες επιτεθήκαν σε κάποιους άλλους , τους χτύπησαν με μαχαίρι και μάλιστα αυτοί οι άντρες βρήκαν καταφύγιο στη σκηνή που γίνονταν συναντήσεις. Είχε κληθεί η αστυνομία και ήρθαν ώστε να καταγράψουν το περιστατικό και να κυνηγήσει τους δράστες. Όπως επίσης και στη Ριτσώνα όταν είχε γίνει ένα περιστατικό όπου επιτεθήκαν σε κάποιους ανθρώπους με διάθεση και σεξουαλική και για bullying είχε έρθει η αστυνομία. Απλά όταν μπαίνουν 4 αστυνομικοί και σε περιτριγυρίζουν 20 άτομα δεν είναι και πολύ εύκολο να διαχειριστείς την υπόθεση και αναγκάστηκαν να φύγουν. Αλλά τουλάχιστον η παρουσία υπήρχε και η διάθεση.

Α Υπήρξαν απόπειρες βιασμών;

X Απόπειρες βιασμών μπορεί να είχαν γίνει αλλά όχι τόσο συχνά όσο γίνονται στα νησιά. Ή βανδαλισμοί γινόταν πολλές φορές. Έχουμε και φωτογραφίες από σταθμευμένα κοντέινερ από καμένα κοντέινερ, αυτά γίνονταν. Δεν υπήρχαν πολλά περιστατικά οργανωμένου εγκλήματος. Όσο για αυτό πήγαιναν στο κέντρο της Αθηνάς και γύριζαν τα βράδια στα σπίτια τους , δεν έφερναν δηλαδή εκεί το έγκλημα.

Ναι. Εντάξει, όχι κατάλαβα. Οπότε ουσιαστικά κάποιοι βλέποντας την κατάσταση που υπάρχει στο χώρο επιδίωκαν επαναπατρισμό δηλαδή και γύρναγαν πίσω και γύρναγαν πολύ γρήγορα όσο γρήγορα γέμιζε το αεροπλάνο.

Αν κάνουν την αίτηση εγκαίρως και υπάρχουν θέσεις στο αεροπλάνο και γεμίζει το αεροπλάνο, ναι, φεύγουν κατευθείαν μέσω του προγράμματος του ΔΟΜ για τον επαναπατρισμό. Είχαμε μια οικογένεια από το Ιράκ οι οποίοι, ναι, βλέποντας την κατάσταση εδώ, περίμεναν ότι θα βρουν τη γη της επαγγελίας, γρήγορα επιδόματα, σπίτια. Δε βρήκαν αυτά, οπότε σου λέει, άμα είναι έτσι, να γυρίσω στην οικογένειά μου και στο σπίτι μου.

Από το Ιράκ αυτοί.

Από το Ιράκ.

Ναι. Και αυτοί όταν είχαν έρθει, με τι δικαιολογία ήρθαν δηλαδή;

Η συνήθης δικαιολογία που ακούς τώρα εκεί που βρίσκομαι είναι ότι είχαμε πόλεμο. Ουσιαστικά, ναι, οκ, πόλ..., πόλεμος; Σίγουρα δεν είναι μια ευχάριστη κατάσταση αλλά και αυτός ο πόλεμος στο Ιράκ έχει λήξει εδώ και πολύ καιρό.

Ναι, ναι.

Στην ουσία φεύγουνε για μια καλύτερη ζωή, για να πάρουν επιδόματα, να πάρουνε σπίτια, το λένε και οι ίδιοι δηλαδή.

Ναι, ναι.

Είχε τύχει μια, να έχει έρθει μια οικογένεια. Τις οικογένειες, συνήθως, τώρα, στην παρούσα δομή που βρίσκομαι, τις βλέπουν οι κοινωνικοί λειτουργοί.

Ναι.

Γιατί στην προηγούμενη οργάνωση δεν υπήρχε διαχωρισμός μεταξύ ψυχολόγου και κοινωνικού λειτουργού.

Ναι, ναι, ναι.

Μπορούσες ν' ασχοληθείς με μια υπόθεση ακόμα και αν δεν ήσουν ειδικός στην ψυχολογική υποστήριξη.

Ναι, ναι, ναι, κατάλαβα.

Και το αντίστοιχο ισχύει και για τους κοινωνικούς λειτουργούς. Εδώ είναι πιο ξεκάθαρα τα πράγματα. Ο κοινωνικός λειτουργός κάνει τη δουλειά του κοινωνικού λειτουργού και ο ψυχολόγος ψυχολογική υποστήριξη όταν και αν χρειαστεί.

Σωστό.

Εεεε, και τέλος πάντων, βλέπουμε μια οικογένεια που με το καλημέρα λένε, ξέρω γω, καλημέρα, τι κάνετε; Θέλουμε σπίτι και επίδομα.

Αλήθεια λέτε τώρα;

Αυτό ήταν λίγο κωμικοτραγικό. Ήμασταν σε φάση που δεν ξέραμε να θυμώσουμε ή να γελάσουμε μην παρεξηγηθούν. Ότι, αν είστε εδώ, πρέπει να κάνετε αίτηση ασύλου, δεν υπάρχει τρόπος να τους βρουν σπίτια και επιδόματα γιατί δεν είναι αυτή η δουλειά μας, είμαστε εδώ για τις άμεσες ανάγκες, να βοηθήσουμε, για ψυχολογική υποστήριξη, ιατρική υποστήριξη και τα συναφή και είχαν αυτό το τροπάρι και δε φεύγαν από το camp παρ' ότι η αστυνομία τους είχε επιτρέψει να φύγουνε γιατί, φαντάζομαι, είχαν τζάμπα φαγητό και διαμονή. Λοιπόν...

Όταν τους επιτρέπει η αστυνομία να φύγουν, πού μπορούν να πάνε; Να πάνε να ενταχθούν δηλαδή να πάνε να δουλέψουνε;

Στην ουσία, μια ερώτηση που κάνω εγώ όταν κάνω τα screening είναι αυτή. Οι πολλοί σου λένε έρχομαι γιατί είμαι εδώ, γιατί είμαι φυλακή, εγώ δεν έχω ξανακάνει φυλακή και τους εξηγείς ότι ο λόγος που είσαι υπό εγκλεισμό είναι ότι εισήλθες παράνομα στη χώρα και η νομοθεσία λέει αυτό ότι, δηλαδή, θα μείνεις ένα διάστημα υπό κράτηση και θα διερευνηθούν τα χαρτιά σου και έχεις το δικαίωμα να κάνεις αίτημα ασύλου.

Ναι.

Και εγώ σε όλους ρωτάω αυτό. Ποιο είναι το σχέδιό σου για μετά; Έχεις κάπου να πας όταν φύγεις από δω;

Ναι, ναι, ναι.

Υπάρχουν άνθρωποι που έχουν γνωστούς, έχουν συγγενείς, ή, ας πούμε, πολλοί οι οποίοι είναι χρόνια στην Ελλάδα αλλά για κάποιο λόγο έχουν χάσει την άδεια παραμονής τους, μπορεί ακόμα και να έχουν δικό τους σπίτι που να νοικιάζουν.

Ναι, ναι.

Αυτοί έχουν πού να πάνε. Υπάρχουν και κάποιοι που σου απαντάνε: όχι, δεν έχω πού να πάω, θα πάω στο δρόμο, θα απευθυνθώ στην εκκλησία ή οτιδήποτε.

Ναι.

Οπότε εκεί τους βάζω στη διαδικασία ότι ωραία, μου λες να σε αφήσω. Πού να σ' αφήσω; Θα πας στο δρόμο, θα πας στο πεδίο του Άρεως; Πρέπει να σκεφτείς ένα σχέδιο, τι μπορείς να κάνεις.

Ναι, ναι. Εντυπωσιακό όμως ε;

Ας πούμε, είχαμε πολλούς τοξικομανείς οι οποίοι μου έλεγαν αυτό το πράγμα: θέλω να βγω, θέλω να βγω. Πού θα πας;

Τοξικομανείς; Γιατί κάτσε περίμενε εσύ τώρα στην Αμυγδαλέζα είσαι στο κέντρο για τους πρόσφυγες.

Δεν είναι πρόσφυγες αυτοί. Είναι άνθρωποι οι οποίοι έχουν εισέλθει παράνομα στη χώρα. Μπορεί να είναι και να δικαιούνται αντιπαράσταση πρόσφυγα, μπορεί και να μην είναι.

Οπότε είναι απλά εγκλεισμένοι εκεί πέρα.

Ακριβώς. Είναι διοικητική κράτηση για λόγους ότι δεν έχουν τα νομιμοποιητικά έγγραφα.

Ωραία. Και μετά για να φύγουν από κει ή παίρνουν κάποιο νομιμοποιητικό έγγραφο και μπορούν και...

Θα σου πω. Όσο βρίσκονται εκεί, ειδικά οι άνθρωποι που έχουν κάποια προβλήματα από πριν, τους ενθαρρύνουμε να κάνουν αίτηση ασύλου και το θέλουνε και οι ίδιοι.

Ναι.

Κάποιοι οι οποίοι δεν έχουν δυνατότητες, δεν ξέρουν καν γιατί βρίσκονται στη χώρα τους αναφέρουμε και τον εθελοντικό επαναπατρισμό. Εμείς τυπικά πρέπει να ρωτήσουμε τα πάντα, να τους ενημερώσουμε για τα πάντα.

Ναι, ναι, ναι.

Αν θες να γυρίσεις στη χώρα σου, αν θέλεις να μείνεις εδώ, αν θες να πας σε άλλη χώρα, αν έχεις οικογένεια σε άλλη χώρα...

Ναι.

Για να ξέρεις και τι διαδικασίες θα ξεκινήσεις.

Και άμα θέλει να πάει σε άλλη χώρα; Μπορεί να πάει έτσι απλά;

Το να πάει σε άλλη χώρα είναι στο χέρι του. Δεν είναι κάτι με το οποίο ασχολούμαστε εμείς εκτός αν υπάρχουν περιπτώσεις οικογενειακής επανένωσης.

Τι εννοείς είναι στο χέρι του; Δηλαδή, πρέπει απλά να πάρει κάποιο νομιμοποιητικό...

Εμείς εξηγούμε ότι, από τη στιγμή που βρέθηκε στη χώρα, αν κάνει αίτημα ασύλου, εκ των πραγμάτων θα μείνει στην Ελλάδα. Αλλά θα έχει χαρτιά για να ταξιδέψει, αν χρειαστεί, κάποια στιγμή έξω. Όχι όμως για να μείνει έξω. Δε μπορούμε να σου βγάλουμε εμείς, να πάμε στη Γερμανία ή στη Σουηδία. Κατ' αρχήν, θα τους γυρίσουνε πίσω.

Ωραία, ωραία, ωραία. Οπότε, δηλαδή, η επιλογή τους ποια είναι;

Η επιλογή τους είναι, αναλόγως με τη..., να κάνουν την αίτηση ασύλου, αν το επιθυμούν, ή να γυρίσουν στην πατρίδα τους. Ή, αν είναι άνθρωποι που μένουνε χρόνια στην Ελλάδα, να προσπαθήσουν να βρουν ένα τρόπο να βγάλουν άδεια παραμονής μέσω της εργασίας ή οτιδήποτε.

Ναι, ναι.

Εγώ, ας πούμε, αυτό που έχω κάνει, γιατί δεν έχω την αρμοδιότητα να κάνω κάτι περισσότερο, είναι, ανθρώπους που ξέρω ότι θα φύγουν και μου έχουν πει ότι θα πάνε να μείνουν σε γνωστούς και φίλους, να τσεκάρω για επικοινωνία με κάποιες οργανώσεις επαγγελματικής συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης.

Α οπότε να μη χάσουν την επαφή τους και να έχουν πάντα κάποιον να απευθυνθούν αν χρειαστεί.

Ακριβώς. Όταν και αν το χρειάζονται γιατί δεν το χρειάζονται όλοι. Ας πούμε, στους πρώην τοξικομανείς τους έχω δώσει στοιχεία από το ΚΕΦΑ, από το 18 και άνω που δραστηριοποιούνται και με προσφυγικό πληθυσμό.

Ναι. Α, είναι τοξικομανείς ναρκομανείς.

Υπάρχουν και τοξικομανείς. Δεν είναι και όλοι. Αλλά υπάρχουν.

Ναι, ναι, ναι.

Είναι μεγάλη εμπειρία.

Ναι ε; Δηλαδή, μετανάστες παράτυποι που μπορεί να είναι και πρόσφυγες...

Μπορεί. Συνήθως κάνουν χρήση απ' τη χώρα τους ή που ξεκίνησαν να κάνουν χρήση εδώ γιατί πιέστηκαν ψυχικά ή για οποιονδήποτε λόγο. Από κει και πέρα... αν υπάρχουν θέματα οικογενειών... Ας πούμε, υπήρχαν... είχε συλληφθεί ένα ζευγάρι που ο άντρας ήταν στη στο

προαναχωρησιακό κέντρο του Ταύρου και η γυναίκα... όχι, συγγνώμη, ανάποδα, η γυναίκα ήταν στο προαναχωρησιακό κέντρο του Ταύρου και ο άντρας ήταν στο δικό μας.

Ναι. Οπότε εκεί εκ των πραγμάτων οι κοινωνικοί λειτουργοί είχαν μια επικοινωνία τουλάχιστον να βρίσκονται μαζί, στο ίδιο μέρος.

Ναι, ναι. Καταλαβαίνω. Πώς γίνεται όμως να πάνε σε χωριστά camp; Δηλαδή, πώς μπορεί να συμβεί αυτό;

Τα πάντα μπορούν να συμβούν γιατί, ειδικά στο χώρο της λαθρομετανάστευσης σε τόσο πληθυσμό, δε θα κάτσεις να σκεφτείς αν αυτός είναι με τη γυναίκα του ή με την οικογένειά του ή με οποιονδήποτε.

Ναι κατάλαβα.

Αν για κάποιο λόγο συλληφθούν χωριστά, μπορούν να παραμείνουν χωριστά.

Συνέντευξη με την εκπρόσωπο της Medin

Τώρα δεν εργάζεσαι σε κάποια ΜΚΟ;

Σταμάτησα στα μέσα Οκτωβρίου αλλά ξεκίνησα να κάνω αιτήσεις σε αντίστοιχες ΜΚΟ που ασχολούνται με το προσφυγικό. Γιατί δεν ανοίγουν θέσεις εύκολα για κάποιον εγκληματολόγο. Τώρα ο ΟΑΕΔ είναι να βγάλει κάποιες θέσεις αλλά δεν ξέρω αν θα είναι για κοινωνιολόγους. Αν ανοίξει θέσεις ο ΟΑΕΔ θα πληρώσει 580 ευρώ ή θα ανέβει στα 630 ευρώ, δεν ξέρω τι θα κάνω, σε ΜΚΟ έχεις μεγαλύτερο μπάτζετ δηλαδή μπορεί να ξεκινήσεις από τα 800 ευρώ.

Δεν είναι στην Αθήνα όμως, είναι εκτός Αθηνών, βλέπω ότι δραστηριοποιούνται στα νησιά.

Όχι – όχι έχει δομές και κέντρο Αθήνας και ξενώνες, εγώ και σε τέτοια ήμουν ουσιαστικά είναι παιδιά που έχουν έρθει από το ΕΚΑ και τοποθετούνται σε κάποιους ξενώνες στην Ελλάδα.

Το ΕΚΑ τι είναι;

Εθνικό Κέντρο Αλληλεγγύης, παίρνουν πληροφορίες: ότι ξέρετε έχουμε 200 ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά στο Καμπ μας. Πρέπει να τοποθετηθούν σε ξενώνες. Το ΕΚΑ παίρνει την πληροφορία, βλέπει ποιοι ξενώνες έχουν κάποια κενά, κάθε ξενώνας έχει υποχρέωση να στέλνει κατάσταση με κενές θέσεις για να τους έρθει τοποθέτηση, και λένε ένα παιδί από την Χίο θα τοποθετηθεί. Τα ασυνόδευτα είναι κάτω από 18 ετών.

Είναι τα παιδιά ουσιαστικά;

Είναι πρόσφυγες από Συρία.....

Εκεί δεν έχει παιδιά που να είναι θύματα τράφικινγκ.

Ναι έχει φυσικά αλλά ακριβώς αν δεν είναι θύματα μπορούν να γίνουν, υπάρχει κίνδυνος μέσα στο Καμπ. Κάποιος να τα αρπάξει και εφόσον δεν έχουν προλάβει να καταγραφούν θα το διακινήσει το παιδί και απλά θα εξαφανιστεί. Τα θέτει σε προτεραιότητα και αυτός είναι ο λόγος που συνήθως μένουν για πολύ λίγο χρονικό διάστημα στα Κάμπ, τοποθετούνται σε ξενώνες ώστε να υπάρχει φροντίδα και προσοχή.

Σε ποια ΜΚΟ ήσουν πριν;

Για το προσφυγικό έχω δουλέψει στην ΜΚΟ «Μέλισσα» που δραστηριοποιείται στην Βικτώρια. Λέγεται ότι κάποια στιγμή στήσανε δίκτυο γυναικών μεταναστών προς την Ελλάδα.

Ουσιαστικά εστιάζει περισσότερο στη γυναίκα και το παιδί

Ναι τους στηρίζει γυναίκες που είναι μόνες τους που είναι θύματα εκμεταλλεύσεις, άντρες δεν δέχονται εκεί πέρα. Είναι ένας χώρος που μαθαίνουν δραστηριότητες μαθαίνουν να πλέκουν, την Ελληνική γλώσσα. Υπάρχει κοινωνική υπηρεσία, ψυχολόγος που τους παρακολουθεί ... ένας ολόκληρος μηχανισμός. Συνεργασία με το χρηματοδότη Χομπ Προτζεκτ ο οποίος Αυτή τη στιγμή στην Αθήνα λειτουργούν αρκετοί ξενώνες. Φτιάξαμε τον ξενώνα και εγώ ήμουν στην κοινωνική υπηρεσία του ξενώνα σαν κοινωνική λειτουργός και είχα υπεύθυνη μου 7 παιδιά, 7 κορίτσια και ήμουν υπεύθυνη για τα πάντα, το νομικό, το ιατρικό, το εκπαιδευτικό... και κανονίζαμε με έναν επίτροπο ο οποίος θα τρέξει τη διαδικασία για οικογενειακή επανένωση και από εκεί και πέρα για ότι προέκυπτε έκτακτα και χρειαζόταν η συνδρομή του τον ενημέρωναν. Έφτιαχνα κοινωνικά δηλαδή γραφειοκρατικά ζητήματα ουσιαστικά τα βοηθούσα να ενταχθούν, να δραστηριοποιηθούν, με τα χαρτιά, με την εκπαίδευση.... Προηγούμενος δούλεψα στη Σάμο στο Καμπ, στην κοινωνική υπηρεσία ως κοινωνικός επιστήμονας εκεί δούλεψα με την Μεντίν που είναι Μέντικαλ Ιντερ, (Ιατρική Παρέμβαση).

και εκεί με ανηλίκους δούλεψες;

Όχι εκεί ήταν πιο γενικό.... Δεν μπορώ να μιλήσω... συγγνώμη... Λοιπόν σε αυτές τις δύο δούλεψα όσον αφορά το προσφυγικό. Προηγούμενος δούλεψα στην «επάνοδο» ένα δίκτυο που αφορά την επανένταξη των φυλακισμένων. Είναι ΜΚΟ κοινωνικής παρέμβασης και κοινωνικού σχεδιασμού.

Αν και τα τελευταία χρόνια είχες ασχοληθεί με παιδιά, έχει διαφορές;

Στο Καμπ είχα ασχοληθεί ένα 5μηνο με τα ασυνόδευτα ανήλικα, με τις οικογένειες που έφταναν εκεί και αργότερα έπαιρνα και γενικό πληθυσμό. Το χωρίσαμε σε αυτές της τρεις κατηγορίες και προσπαθήσαμε να δούμε ποιος έχει μεγαλύτερη ανάγκη γιατί έπρεπε να γίνει η εισήγηση, να παρακολουθείτε από ψυχολόγο. Έπρεπε να τρέχουμε πολλές υποθέσεις ταυτόχρονα οπότε δούλεψα με όλον πληθυσμό. Πριν από αυτό με την «επάνοδο» είχα δουλέψει με ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες και ενηλίκους (όσον αφορά κρατούμενους και γενικά ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες)

Με γυναίκες εκδιδόμενες, θύματα τράφικινγκ έχεις δουλέψει;

Συγκεκριμένα να είναι αυτό το τράφικινγκ όχι, αλλά για παράδειγμα όταν ήμουν στο σχολείο β'ευκαιρίας ως δασκάλα κοινωνικού προγραμματισμού είχα και κοπέλες που υπήρξαν ιερόδουλες και μετά με μια κοπέλα η οποία ήταν μαστροπός αλλά η φύση της δουλείας μου δεν, ουσιαστικά ήταν γραφείου.

Όχι εμένα με καλύπτεις

Στο Καμπ στη Σάμο από τον Αύγουστο του 2016 μέχρι τον Οκτώβριο του 2018 στην κοινωνική υπηρεσία. Ουσιαστικά τι συνέβαινε, έβγαιναν οι άνθρωποι από την βάρκα, τους βάζανε για απογραφή στο κοινωνικό τμήμα του κέντρου και προσπαθούσαμε να κάνουμε ένα πρώτο φιλτράρισμα. Την καταγραφή που δήλωναν οι άνθρωποι, από πού είναι, τι έχουν πάνω τους, για ποιούς λόγους έχουν εγκαταλείψει την χώρα τους. Γινότανε μια εκτίμηση ποιοι θα ήταν οι πρώτοι που θα περάσου από το ιατρικό κλιμάκιο και την κοινωνική υπηρεσία. Εάν ότι είναι έγκυος η ανήλικοι (κάτι που φαίνεται) και είναι μόνοι τους χωρίς κανέναν κατευθείαν τους δίναμε προτεραιότητα. Υπήρξαν και κοπέλες που ήταν θύματα βιασμού. Είναι πολύ μικρά τα ποσοστά. Ψάχναμε να τους βρούμε μέσα, προσπαθούσαμε ανάλογος της ιστορίες που μας έλεγαν, τους λόγους που άφησαν την χώρα τους, ότι υπήρχε πόλεμος, πολλές φορές δεν το λέγανε ότι ήταν θύματα εμπορίας. Κολύμπα να σωθείς είσαι παγωμένος, μετά στο τμήμα για καταγραφή δεν είχανε περιθώριο να μιλήσουν, κάναμε μια κοινωνική διερεύνηση, από εκεί και πέρα όταν μας έλεγαν ότι είναι από συγκεκριμένη χώρα υπήρχε μία καχυποψία, ήταν κάποιες χώρες που ήταν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης ή θύματα σεξουαλικής βίας, κυρίως από την λαϊκή δημοκρατία του Κονγκό. Σ' αυτές τις περιπτώσεις γινόταν εκτίμηση της ψυχολογικής κατάστασης κατευθείαν στον ψυχολόγο της υπηρεσίας γιατί στην ουσία είμαστε κοινωνική υπηρεσία, και έκανε ο ψυχολόγος εκτίμηση του θύματος. Μια περίπτωση, υπήρχε μια κοπέλα 15 χρονών από την Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, ένα πολύ όμορφο κορίτσι, περιστοιχιζόταν από κάτι άντρες οι οποίοι δεν ήταν συγγενείς της αλλά την είχαν θέσει κάπως υπό την προστασία τους. Αμέσως κινητοποιηθήκαμε γιατί βλέπεις μια κατάσταση, βλέπεις ποιοί άνθρωποι είναι γύρω της. Οπότε αν κάποιος μας δήλωνε για κάποια κοπέλα ότι ήταν συγγενείς πάντα προσπαθούσαμε να το ταχτοποιήσουμε. Πέρα από την ερευνά που έκανε η αστυνομία κάναμε και εμείς, και η ψυχολογική υπηρεσία και με ερωτήσεις και στον συγγενή ακόμα και αν ταχτοποιούσαμε την συγγενική σχέση, τους εξηγούσαμε: ξέρετε θα σας δούμε και τους δυο μαζί αλλά θα σας δούμε και ξεχωριστά για να μιλήσουμε ποιο άνετα, γιατί είναι αυτή η διαδικασία και έκανες ερωτήσεις για το ιστορικό του κοριτσιού, γιατί εμφανιζόταν ως θεός ή αν μας έλεγε κάποιος ότι ήταν πατέρας μιας ανήλικης και βλέπαμε ότι δεν υπάρχει ομοιότητα.

Με εξετάσεις αίματος δεν φαίνεται αν υπάρχει συγγένεια, όχι DNA;

Δεν μπορούμε να μπούμε σ' αυτήν την διαδικασία, είναι χρονοβόρα και κοστίζει. Προσπαθούμε με άλλους τρόπους να το διαπιστώσουμε, μέσο της αστυνομίας, Ιντερπόλ.

Κι αν εντοπιζόταν κάποιο θύμα τι γινόταν; Η διαδικασία;

Η 15χρονη λοιπόν, κατευθείαν συνεννοηθήκαμε όλες οι υπηρεσίες και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ που ήταν στο Καμπ ότι τι δηλώνουμε ως ασυνόδευτη ανήλικη, περνάει από ιατρικές εξετάσεις, πάει η εισήγηση μας με ένα ιστορικό στην πρώτη υποδοχή και στην εισαγγελέα, ότι η τάδε η οποία είναι γεννημένη τότε, από αυτή την χώρα, με την τάδε αίτηση (πρέπει να κάνεις αίτηση για άσυλο από την στιγμή που θα πατήσεις στην Ελλάδα γιατί αν δεν το κάνεις θεώρησε παράνομος και σου δίνουν κάποιο χρονικό περιθώριο να επιστρέψεις πίσω), κόβαμε βόλτες στο Καμπ, πηγαίναμε στην σκηνή της, αν χρειάζεται κάτι, η εισήγηση έφυγε αν όχι την πρώτη μέρα την δεύτερη με το που ενημερώθηκε η κοινωνική υπηρεσία και η εισαγγελέας, ενημερώνεται η πρώτη υποδοχή και το ΕΚΑ. Το οποίο ξέρει ότι υπάρχει ένα κορίτσι το οποίο έχει άμεσο κίνδυνο να είναι θύμα τράφικινγκ. Πρέπει εμείς να βιαστούμε χωρίς να μας πάρουν πρέφα γύρω-γύρω και σε μια μέρα που δεν θα το ξέρει (την ενημερώνεις τελευταία στιγμή ότι φεύγει) για την δική της προστασία, με συνοδεία και πάει σε ένα μέρος που δεν της κοινοποιείς. Της εξηγείς ποιος είσαι εσύ, τι δικαιώματα, έχει στην χώρα στην οποία βρίσκεται, τις διαδικασίες τις οποίες πρέπει να περάσει, καταλαβαίνει το παιδί. Της εξηγούμε ότι στην Ελλάδα όλη αυτή η διαδικασία είναι για την προστασία της, είναι κάτω των 18 δεν έχει τους γονείς της, την διαδικασία για οικογενειακή επανένωση, η αν έχει συγγενείς στο εξωτερικό να πάει. Θα πρέπει να μπει σε μια δομή για ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά, η οποία μπορεί να είναι οπουδήποτε στην Ελλάδα και ότι αυτό γίνεται για την δική της προστασία. Εκεί που θα πας θα έχεις στέγη και τροφή, θα φροντίσουν για σένα μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία σου, κάτι που μπορεί να διαρκέσει και να διαρκέσει μέχρι και ενάμιση χρόνο. Δεν πρέπει να το δημοσιοποιήσει αυτό σε κανέναν άλλο, αλλά και η δομή (ο ξενώνας) που θα πάει θα της παραμείνουν μυστικά μέχρι τη στιγμή που θα φτάσει, θα την συνοδέψει ο συνοδός και θα της το πει λίγο πριν φύγει. Αν δεν συμφωνούσε συζητούσαμε τους λόγους. Τα παιδιά όταν μπλόκαρε η διαδικασία έμεναν στο Καμπ 6,8,10,11 μήνες, τρελαινόταν νόμιζα, ότι τους κοροϊδεύαμε. Στο κορίτσι μια μέρα πήγα στη σκηνή. Την ενημέρωσα ότι θέλω να της μιλήσω, ότι πρέπει να πάρει με τρόπο τα πράγματά της, σε περιμένει ένας άνθρωπος να φύγετε. Μόλις ενημερωθεί το ΕΚΑ τα κορίτσια συγκεκριμένα (τα αγόρια ήταν περισσότερα από τα κορίτσια και λόγο πιθανότατα

τράφικινγκ και σμάγκλινγκ κοιτάμε να τα προστατέψουμε πιο γρήγορα). Στο Καμπ οι άνθρωποι καταβάλουν υπεράνθρωπες προσπάθειες σε κάποια φάση δεν έφταναν οι σκηνές και ήτανε χειμώνας, ήταν άνθρωποι νεφροπαθείς και κοιμόταν στο χώμα. Μπορούσαν να κυκλοφορήσουν ελεύθερα στην πόλη δεν ήταν κλειστού τύπου (πρέπει να κοιμηθείς το βράδυ στο Κάμπ). Μόλις ειδοποιηθεί το ΕΚΑ μετά από 2-3 μέρες θα έρθει η τοποθέτηση στη νέα δομή, στην τάδε δομή, στον τάδε ξενώνα, της τάδε ΜΚΟ. Η διαδικασία κλείνει με την εκτίμηση σου, την εισήγησή σου. Ο ψυχολόγος, συνήθως τις βλέπει και ο ψυχολόγος και περιμένει τότε η μετά δράση θα μπορέσει να κανονίσει γιατί η μετάδραση βασικά να στείλει άτομο να πάρει μέσα από το Καμπ το παιδί να το πάει στο αεροδρόμιο ή στο λιμάνι και να το συνοδέψει μέχρι τον ξενώνα. Γινόταν ταχύτατα, γινόταν μυστικά. Επίσης υπήρχαν περιπτώσεις γυναικών που κυοφορούσαν, είχαμε κάποιο θύμα τράφικινγκ το οποίο είχε μείνει έγκυος και είχε καταφέρει να το σκάσει και βρισκόταν στο Καμπ κινήθηκαν ταχύτατα οι μηχανισμοί, τις βρέθηκε σπίτι εκτός κάμπ και θα έφευγε σύντομα για Αθήνα ώστε να είναι προστατευμένη αυτή και το παιδί της.

Σίγουρα είναι δύσκολο, σίγουρα υπάρχει έλλειψη πόρων αλλά βλέπεις να λειτουργεί το συγκεκριμένο σύστημα δηλαδή δουλεύει είναι αποτελεσματικό, σίγουρα παίρνει βελτίωση αλλά ως ένα βαθμό είναι λειτουργικό;

Όσον αφορά το λειτουργικό, με τι κριτήριο;

Μπορούμε να πούμε ότι προστατεύεται η συντριπτική πλειοψηφία, δηλαδή ναι μεν αργή, ναι μεν έχει ελλείψεις αλλά οι ποιο ευάλωτες ομάδες προστατεύονται έστω και με καθυστέρηση;

Κοίταξε να δεις προσπαθούσαμε για ολόκληρο τον πληθυσμό αλλά όταν έρχονται κάθε μέρα 100 άτομα, το προσωπικό δούλευε σε πολύ αντίξοες συνθήκες, στην ουσία το θύμα πρέπει να αποκαλύψει, επειδή αφορά τη προστασία του, εμείς και υποψίες να είχαμε ή να μην είχαμε αν θεωρούσαμε ότι είναι μια κοπέλα μόνη της, είναι δεν είναι ανήλικη κινούσαμε τις διαδικασίες. Αλλά υπήρχαν στιγμές που οι βάρκες έσκαγαν κάθε μέρα με εκατό άτομα. Το προσωπικό δούλευε υπό πολύ αντίξοες συνθήκες, προσπαθούσαν να δουν όσους περισσότερους γινόταν, στην τελική, όμως, ήταν στο θύμα να μπορέσει να αποκαλύψει αν όντως υπήρξε θύμα, να αιτηθεί εκείνο προστασία. Εμείς και υποψίες να είχαμε ή και να μην είχαμε, αν θεωρούσαμε ότι είναι μια κοπέλα μόνη της ακόμα και αν δεν είναι ανήλικη, προσπαθούσαμε να ανιχνεύσουμε το αν όντως υπάρχει θέμα και αν όντως μπορούμε να βοηθήσουμε και τους κοινοποιούσαμε τα δικαιώματά τους...

Ναι.

Όποτε είχαμε μια συνάντηση μαζί τους ώστε να τους υπενθυμίσουμε ότι, ξέρεις τι, έχεις αυτή την επιλογή.

Ναι.

Γιατί στην Ελλάδα θεωρείται παράνομο αυτό, αυτό κι αυτό και να ξέρεις ότι για την προστασία της γυναίκας υπάρχουν δομές που μπορούμε να προσπαθήσουμε να προωθηθείς ώστε να φύγεις από όλο αυτό. Αλλά αν το κύκλωμα είναι δυνατό και έχει καταφέρει να τρομάξει τόσο ή ακόμα και αν συμμετάσχει και με τη θέλησή της καμία φορά, έτσι;

Ναι.

Δεν ξέρω. Γιατί είχαμε υποψία για μία ανήλικη πάλι ότι παίζει τέτοιο θέμα και επειδή ήξεραν τη διαδικασία οι γύρω της, ότι μπορεί και να την πάρουν απλά μια μέρα, είχαν προσπαθήσει να την απομακρύνουν ήξερε, ας πούμε, το κορίτσι τότε θα έρθουν να το πάρουν για συνοδεία και δεν εμφανίστηκε ποτέ.

Ναι.

Και ήταν οκ μ' αυτό. Και εμφανίστηκε μετά από δύο μέρες.

Ναι κατάλαβα.

Και έλειπε η αστυνομία. Θέλω να πω ότι ήταν και στο θύμα. Όταν διαπιστωνόταν ότι υπήρχε τέτοια περίπτωση, ο μηχανισμός κινούνταν άμεσα. Το θέμα είναι ότι τώρα μου λένε ότι έχει φτάσει ο πληθυσμός στη Σάμο..., ότι είχε υπερχειλίσει το camp.

Ναι.

Είναι οι διπλάσιες τιμές απ' ότι ήταν τότε. Τότε ήμασταν, θυμάμαι, 2.600, ενώ το camp ήταν, νομίζω, για 900 τότε.

Ωχ.

Φαντάζεσαι. Και τώρα έχει φτάσει, λέγανε, 4.000.

Ναι, δεν είναι αρκετό.

Ψάχνεις στο camp να βρεις τους ανθρώπους από τη λίστα...

Και δεν τους βρίσκεις...

Και επειδή είναι ανοιχτό και το camp, δεν τους βρίσκεις και εύκολα. Πρέπει να επιμένεις, επιμένεις, επιμένεις... Οπότε το σύστημα δεν είναι τέλειο. Το ιδανικό θα ήταν να είχαν όλοι σπιτάκια, ούτε κοντέινερ, ούτε σκηνές, ούτε... να έχουν αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης και να ξέρεις ότι, θα πάω εκεί και θα τον βρω. Η πρώτη υποδοχή είχε σχεδιάγραμμα με το πού τοποθετείται ο καθένας αλλά ο πληθυσμός μετακινούνταν. Όταν βρέχει, δε μπορείς να μείνεις στο ίδιο σημείο.

Καταλαβαίνω τι λες. Ναι.

Οπότε, μπορώ να σου πω, ότι, ναι, λειτουργούσε αλλά σίγουρα έπαιρνε βελτίωση. Γιατί; Γιατί ήταν οι συνθήκες τέτοιες. Αν βελτιωθούν οι υποδομές, θα λειτουργήσει πολύ καλύτερα και τα ποσοστά θα μειωθούν. Εξαρτάται, όμως, το κύκλωμα πόσο ισχυρό είναι, πόσο τον έχει τον άλλον έτσι.

Ναι. Πόσο έχει πιέσει, πόσο έχει κάνει... Εσύ...

Αλλά εμείς είχαμε το δικαίωμα δύο για λόγους ασφαλείας αλλά πολλές φορές πηγαίναμε και μόνοι μας γιατί από μία φάση και μετά σε μαθαίνει ο κόσμος εκεί οπότε δεν έχεις να φοβάσαι κάτι. Παρ' όλα αυτά, δύο συνήθως να πάμε στη σκηνή, στα κοντέινερ, στα χώματα πάνω κάτω, πάνω κάτω να βρούμε τα άτομα, να βρούμε τις..., να μιλήσουμε, να δούμε τι γίνεται, να δούμε τι κίνδυνοι μπορούν να υπάρχουν.

Ναι, ναι.

Σαν να κάνει ένα monitoring, να ψάξεις, να δεις.

Κατάλαβα.

Έχεις δει ότι υπάρχουν άλλες δράσεις που, δηλαδή, εγώ απ' ότι αντιλήφθηκα είναι ένα ολόκληρο σύστημα όπως το αντιλήφθηκα εγώ το οποίο συνεργάζονται Μ.Κ.Ο., συνεργάζεται η αστυνομία, συνεργάζεται η εισαγγελία, συνεργάζεται κρατικός μηχανισμός, οργανώσεις...

Αν, ας πούμε, μάθαιναν για θύμα διακίνησης, για περίπτωση smuggling ή περίπτωση trafficking...

Ναι.

Η πρώτη υποδοχή ξέχασα να σου αναφέρω ότι ειδοποιούσε άμεσα την αστυνομία γιατί πολλές φορές ειδοποιούσαμε πρώτα την αστυνομία...

Ναι.

Ή αν χρειαζόταν, γινόταν κάτι μέσα στο camp, εννοείται ειδοποιούσαμε πρώτα την αστυνομία.

Ναι.

Βασικά πηγαίναμε μαζί γιατί η πρώτη υποδοχή, φαντάσου, ήταν ισάξια και παραπάνω της αστυνομίας σε κάποια φάση. Θέλω να πω ότι η διευθύντρια του camp ήταν υπεύθυνη για τα πάντα.

Κατάλαβα.

Πάει, λοιπόν, 7 το πρωί και φεύγει 12 το βράδυ.

Οπότε, δηλαδή, υπήρχε συντονισμός και υπήρχε πρόθεση να συντονιστούνε, αυτό, δηλαδή, θες να μου πεις.

Όταν υπήρχε περίπτωση, θέμα trafficking για γυναίκες ενήλικες κατευθείαν ειδοποιούσαμε εμπιστευτικά, εννοείται, με τη συγκατάθεση της γυναίκας πάντα. Δεν κάναμε κάτι για την προστασία της χωρίς να την ενημερώσουμε γιατί μπορεί να μην ήθελε η κοπέλα πάντα με τη θέλησή της. Ενημερώναμε την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ επειδή η Ύπατη μπορούσε να της εξασφαλίσει, σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης, στέγη εκτός camp.

Ναι, κατάλαβα. Καταλαβαίνω. Οπότε αν υπήρχε ξέρω γω, γιατί, ας πούμε, η άλλη κοπέλα μου έλεγε ότι υπήρχαν θύματα βιασμού εντός του camp οπότε ταυτόχρονα καλούσαν την αστυνομία και μετά όντως απομακρυνόντουσαν από το camp οι γυναίκες αυτές οπότε αν υπήρχε κάποιο έκτακτο γεγονός κατευθείαν απομακρυνόντουσαν έτσι ώστε να προστατευτούν αυτές δηλαδή υπήρχε αυτή η...

Είχαμε θύματα, είχα κι εγώ συγκεκριμένα μία κοπέλα που συνέβη αυτό. Τελευταία στιγμή 10 η ώρα το βράδυ μαθαίνουμε ότι μία κοπέλα έχει υπάρξει θέμα βιασμού στο camp, έχει πάει στο νοσοκομείο, έχει έρθει κλαίγοντας γιατί έχει συμβεί το πρωί. Προσπαθήσαμε να τη συνεφέρουμε, μιλούσε γαλλικά, δεν είχαμε διερμηνέα γαλλικών, δεν ξέραμε γαλλικά, εκείνη τη στιγμή δεν είχαμε κάποιο γαλλόφωνο άτομο μαζί μας, υπήρχε και μία γιατρός μαζί μας στο κλιμάκιο που είναι γαλλόφωνη αλλά δυστυχώς δεν είχε υπηρεσία εκείνη την ώρα, ήταν η

ελληνόφωνή μας και άμεσα καλέσαμε ασθενοφόρο, κατέβηκα με τα πόδια, ενημερώσαμε την πρώτη υποδοχή, υπάρχει αυτό το περιστατικό, πρέπει να βγει απ' το camp, πρέπει να πάει για εκτίμηση, φωνάξαμε την ψυχολόγο, πήγα με την ψυχολόγο, τη συνοδεύσαμε, ήρθε το ΕΚΑΒ, την πήρε γιατί, για λόγους ασφαλείας, δε μπορούσαμε να την πάρει εμείς. Ξεκίνησαν οι ιατρικές εξετάσεις, ήρθε η αστυνομία, πήρε μία μικρή πρώτη κατάθεση και την επόμενη μέρα ήμασταν εγώ και η ψυχολόγος της μαζί της όσο περισσότερο μπορούσαμε. Την ώρα που ήταν να έρθει να πάρει... α, πάντα ενημερώνουμε για θύματα την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ το ίδιο βράδυ, την ίδια στιγμή μαζί με την πρώτη υποδοχή ενημερώσαμε κι εκείνους και ήρθε άνθρωπος και όλα αυτά εκτός ωραρίου φαντάσου. Ήρθε άνθρωπος για την υποστήριξη της κοπέλας και να την ενημερώσει για τα δικαιώματά της, να της εξηγήσει ποια είναι η διαδικασία. Ξεκουράστηκε το βράδυ, είχαμε μείνει μαζί της μέχρι κάποια ώρα. Μετά, το επόμενο πρωί πήγαμε και φτάσαμε πριν την αστυνομία. Ήρθε η αστυνομία και ήμασταν μέσα εγώ, η ψυχολόγος της και άτομα από την Ύπατη Αρμοστεία που της είχε κοινοποιηθεί η υπόθεση, το ήθελε και η ίδια η κοπέλα. Ήρθε η αστυνομία και παρουσία μιας διερμηνέως, έδωσε την κατάθεση όπου περιέγραψε αναλυτικά το τι της συνέβη, της έδειξαν φωτογραφίες για πιθανά άτομα που θεωρούν ότι θα μπορούσαν να είναι. Σύμφωνα με την περιγραφή που τους έδωσε σε δεύτερο χρόνο, είτε κάποια χαρακτηριστικά που είχε το άτομο και ξεσήκωσαν την επόμενη μέρα όλο το camp ξαφνικά, έλεγχο όλους. Το κάνουν κατά καιρούς ελέγχους γιατί κατά τους ελέγχους βρίσκουν και όπλα, ουσίες και αυτούς που πληρούσαν το προφίλ, είχαν τις φωτογραφίες από την καταγραφή τους στην αστυνομία όταν πρωτοεισάγονται στο camp μετά τη θάλασσα και της έδειχναν για να δει αν μπορούσε να ταυτοποιήσει, αναγνωρίσει. Σύντομα η κοπέλα, εφόσον δέχτηκε τις πρώτες βοήθειες, έμεινε για κάποιο διάστημα στο νοσοκομείο, βρέθηκε σε κάποιο διαμέρισμα εκτός camp και προωθήθηκε για την υποστήριξή της γιατί δε μπορούσες να είσαι, δεν υπήρχαν θεραπευτικά πλαίσια στη Σάμο.

Ναι.

Έπρεπε να προωθηθεί στην Αθήνα σε κατάλληλα...

Δομή και οργάνωση.

Γινόταν εισήγηση από την πρώτη υπηρεσία, από εμάς, από την ψυχολόγο και τις γιατρούς με εκτίμηση, ότι πιστοποιείται ότι συνέβη αυτό, η συγκεκριμένη από την τάδε χώρα για αυτούς τους λόγους έχει εγκαταλείψει τη χώρα της και κρίνεται πάρα πολύ σημαντικό να προωθηθεί για την υποστήριξή της στα πλαίσια ας πούμε...

Δεν ήταν ανήλικη όμως.

Οπότε αυτό συνέβαινε ουσιαστικά...

Ναι. Ανήλικη δεν ήτανε.

Η συγκεκριμένη κοπέλα, όχι.

Να σε ρωτήσω κάτι άλλο. Στην άλλη που ήσουν με την MEDIC, πως μου την είπες δε θυμάμαι...

Αυτή είναι η MEDIN. Με αυτούς ήμουν, με τη MEDIN ήμουν στο camp.

Α, με αυτούς ήσουν στο camp. Ωραία, κατάλαβα. Ωραία. Να σε ρωτήσω κάτι. Έχεις δει ότι, θεωρείς ότι θ' αλλάξουν κάποιες πολιτικές, θ' αλλάξει, θα έρθει κάποια αλλαγή στον τρόπο που έχει οργανωθεί, θεωρείς ότι... Θέλω να πω, βλέπεις ότι υπάρχουν κάποιες πολιτικές αυτή τη στιγμή, ωραία; Και απ' ότι αντιλαμβάνομαι αν ήταν λίγο καλύτερες οι δομές, δηλαδή, αν υπήρχαν περισσότεροι πόροι για να εργαστούν περισσότερα άτομα και αν οι δομές ήταν λίγο πιο διαχειρίσιμες, δηλαδή, υπήρχε ένα άλλο camp με λιγότερα άτομα...

Δεν άκουσα την πρόταση σου όλη. Έχει κοπεί η πρόταση σου από το σήμα.

Οκ, ξαναλέω. Λοιπόν, απ' ότι αντιλαμβάνομαι υπάρχει πρόβλημα μεγάλο γιατί υπάρχει πάρα πολύς πληθυσμός στα camp. Αν, δηλαδή, ο πληθυσμός ήταν πιο διαχειρίσιμος και αν υπήρχαν παραπάνω πόροι για να υπάρχει λίγο καλύτερη κατάσταση με τα σπιτάκια όπως το λες και λίγο παραπάνω άτομα να εξυπηρετούν το χώρο, δηλαδή, θα ήταν καλύτερα τα πράγματα.

Σίγουρα θα ήταν καλύτερα τα πράγματα.

Δε θεωρείς, όμως, ότι υπάρχει λόγος ν' αλλαχθεί η διαδικασία, θεωρείς ότι η διαδικασία καλώς έχει, δηλαδή, δεν είναι γραφειοκρατική, δεν καθυστερεί...

Καλώς έχει, όχι. Σίγουρα παίρνει βελτίωση.

Ναι.

Αυτό που πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους είναι ότι να μην είναι υποστελεχωμένη η κοινωνική υπηρεσία γιατί ήταν πολλές οι φορές που τρέχαμε και δεν προλαβαίναμε και αυτό συνέβαινε λόγω πληθυσμού οπότε ή περισσότερο προσωπικό να έχουμε ή σίγουρα θα βοηθούσε τα

camp να είναι πολύ μικρότερα. Ας είναι περισσότερα αρκεί να έχουν μικρότερο μέγεθος, να είναι αξιοπρεπείς οι συνθήκες, δηλαδή, όντως να μένει ο καθένας οκ, σε κοντέινερ αλλά να είναι οι συνθήκες καλές.

Έχω άλλη απορία.

Να υπάρχει καλύτερη αστυνόμευση ίσως γιατί και πάλι το προσωπικό είναι υποστελεχωμένο. Στέλνανε δύναμη τακτικά αλλά δεν αρκούσε για να καλύψει τις ανάγκες τις υπάρχουσες.

Να σε ρωτήσω λίγο κάτι. Απ' ότι αντιλαμβάνομαι και μέσα στα camp κάποιες φορές, όπως μου είπες, μπορεί να υπήρχαν όπλα, ναρκωτικά, δηλαδή δρούσαν διάφορα κυκλώματα. Μέσα στο camp θα μπορούσε να έρθει κάποιος εξωτερικός παράγοντας να παρασύρει άτομα στην παρανομία; Υπήρχε αυτός ο κίνδυνος;

Ναι. Ξεκάθαρα ναι γιατί το camp ήταν ανοιχτό. Δεν ήταν κλειστού τύπου. Δεν ξέρω να σου πω για τα κλειστού τύπου camp, δηλαδή υπάρχει έλεγχος, δε μπορείς να μπεις. Εκεί πέρα, έχει γίνει ένα με την πόλη. Ήταν με τα πόδια 5 λεπτά απ' την πόλη και ήταν κάποια σημεία ανοιχτά και επίτηδες ήταν ανοιχτά γιατί υπήρχε μεγάλος κίνδυνος πυρκαγιάς και έπρεπε να υπάρχουν έξοδοι κινδύνου. Δεν χρειαζόταν ν' ανοίξουν με κλειδί και εσκεμμένα και πολύ έξυπνα τόσο η πρώτη υποδοχή όσο και... θέλανε να το κλείσουνε μετά από κάποιο διάστημα, να το κάνουν κλειστού τύπου γιατί υπήρχε, νομίζω, αυτή η οδηγία από τα κεντρικά να γίνουν κλειστού τύπου. Κεντρικά όταν λέω, εννοώ, το Υπουργείο. Ήταν απ' τα μοναδικά camp που και η ίδια η αστυνομία ήταν αντίθετη με το να γίνει το συγκεκριμένο camp κλειστού τύπου γιατί ο κόσμος είναι τόσο σκασμένος τόσο βασανισμένος που κάνει μια βόλτα στην πόλη, ξεχνιέται λίγο, δε σου λέω, ξεχνιούνται τελείως, αλλάζει παραστάσεις...

Ωχ, κόπηκε το σήμα.

Τα φυλακισμένα...

Ναι κόπηκε το σήμα, εντάξει. Τώρα οκ.

Τι με ρώτησες τελευταία;

Μου έλεγες ότι ήταν αντίθετη και η αστυνομία γιατί έβγαιναν έξω, ξεσκάγαν και γενικά νομίζω ότι αυτό βοηθάει και στην ένταξη των μεταναστών στην κοινωνία και στην

ομογενοποίησή τους, δηλαδή, στο να μην είναι μια μειονότητα. Θέλω να πω ότι βοηθάει σίγουρα και στο να ενταχθούν τελικά και να μη γίνεται αποκλεισμός θέλω να πω, να μην οδηγούμαστε σε αποκλεισμό.

Ναι, και γενικότερα όταν κάποιον, ο οποίος έχει φύγει, έχει χάσει τα πάντα, είναι σε πολύ εξαθλιωμένη κατάσταση, τον φυλακίσεις κιόλας, θα τρελαθεί.

Ναι.

Και αυτή η ένταση δε θα ήταν διαχειρίσιμη με αυτόν τον πληθυσμό μέσα οπότε σοφά δεν επέλεξαν να είναι ανοιχτή δομή. Το θέμα είναι ότι ο οποιοσδήποτε θα μπορούσε να μπει και να βγει. Σε κάποια φάση υπήρχε μέτρο ασφαλείας που ήταν όποτε μπαίνεις και βγαίνεις να υπογράφεις, ταυτότητες στην πόρτα κι αυτά αλλά ξέραμε ότι υπήρχαν τρόποι εύκολα κάποιος να μπει και να βγει από το camp χωρίς να γίνει αντιληπτός γιατί οι περιπολίες της αστυνομίας σε όλο το camp, παρ' ότι υπήρχαν κάμερες παντού και παρακολουθούσαν 24 ώρες το 24ωρο είχανε μάτια πάνω τους. Υπήρχε τρόπος να μπει και να βγει κάποιος, οι περιπολίες ήταν ανά δύο ώρες, τρεις(;) ώρες οι οποίες ήταν, ένα άτομο μπορεί να έκανε βόλτα στο camp όταν, αν διαπίστωνε κάτι ύποπτο, παράνομο, κάνανε ελέγχους, κάνανε τακτικά ελέγχους τύπου, ας πούμε, 5 το πρωί να ξεσηκώσουν το camp, όλους έλεγχο, να μπουκνέ μέσα στα κοντέινερ και τις σκηνές και να δούνε τα πάντα, τι είχαν μέσα οι άνθρωποι.

Το οποίο είναι και λίγο εξευτελιστικό βέβαια.

Που πραγματικά είναι ένας απλός, συνηθισμένος άνθρωπος και ξαφνικά του κάνουν κι αυτό αλλά είχανε βρει και όπλα, έτσι; Οπότε, φαντάσου, ότι το να μπει ένας άνθρωπος απ' τη στιγμή που μπαίνει όπλο...

Είχε δύο εισόδους. Είχε πάνω απ' την κεντρική είσοδο και είχε κάτω το camp. Είχε δύο εισόδους και η κάτω μπαινόβγαιναν αβέρτα ο κόσμος. Πήγαιναν στο σούπερ μάρκετ, ψώνιζαν, έκαναν τη βόλτα τους, γυρνούσαν. Πολλοί το σκάγανε, προσπαθούσαν με το καράβι να το σκάσουν, να πάνε σε άλλα νησιά.

Κατάλαβα. Να σε ρωτήσω κάτι άλλο; Από την υγειονομική άποψη, δηλαδή, τι έλεγχοι υπήρχαν; Θέλω να πω δηλαδή...

Με το που φτάνουν εκεί πέρα, ακόμα και αν δεν δήλωναν οι ίδιοι κάτι, υπήρχε ένας έλεγχος, να τους πάρουν τη θερμοκρασία, να τους πάρουν ένα σύντομο ιστορικό, κατευθείαν να ξεχωρίσουν όσους έχουν κάποια αναπηρία που φαίνεται, εγκευμοσύνες, αν φαινονταν

καταβεβλημένοι, αν υπήρχε περίπτωση να έχουν πυρετό, τους γίνονταν ερωτήσεις για το αν έχουνε κάποιες συγκεκριμένες ασθένειες ή έχουν νοσήσει από κάτι, αν έφυγαν για ιατρικό λόγο από τη χώρα τους επίσης, το οποίο κι αυτό ήτανε σύνηθες.

Και για ποιο λόγο, συνήθως, ιατρικό φεύγανε; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη πάθηση ιατρική που τους έκανε να φύγουν ή οποιαδήποτε;

Είχαμε έναν τύπο, ας πούμε, που είχε ο άνθρωπος, είχε πρόβλημα, απ' την Αλγερία, ψωρίαση(;).

Ψωρίαση, ναι. Δερματικό.

Όλο του το σώμα μαδούσε και δεν είχε κάποια θεραπεία στη χώρα του και αναγκάστηκε... ήθελε να πάει σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα για να βρει θεραπεία. Ο άνθρωπος ήταν σε άθλια κατάσταση, έσπαγε το δέρμα του, δε μπορούσε...

Ναι, ναι, ξέρω τι είναι.

Ν' ανοίξει τα χέρια του γιατί πλήγιαζε σε κάποιες φάσεις.

Ναι, ναι, κατάλαβα. Αλλά δεν έχω πολλές ερωτήσεις ακόμα, δε θα σε καθυστερήσω.

Δεν ξέρω αν σε καλύπτουν οι...

Πολύ με καλύπτεις. Εγώ καταλαβαίνω τι...

Απλά θέλω να πω ότι σίγουρα αν οι υποδομές ήταν καλύτερες θα... Τα φίλτρα θα ήταν καλύτερα που θα μπορούσαν να βάλουν... Κι εγώ σου μιλάω για τη Σάμο τώρα συγκεκριμένα. Στις Θερμοπύλες που υπήρχε η ΔΙΟΤΙΜΑ εκεί πέρα και υπήρχε κλιμάκιο ειδικά για γυναίκες που βρισκόταν σ' εκείνο και είχαν κακοποιηθεί, γινότανε πιο συγκεκριμένη δουλειά. Ουσιαστικά, πέρα απ' την εκτίμηση και την παρακολούθηση από κοινωνικό λειτουργό και ψυχολόγο, κάποιες δραστηριότητες ενδεχομένως ή να τους παραπέμπουν σε δομές...

Συγγνώμη που σε διακόπτω. Στο camp είχαν δραστηριότητες, μπορούσαν να απασχοληθούν κάπως ή ήταν αποκλεισμένοι σε ένα χώρο και δεν υπήρχε..., δηλαδή, να μάθουν ελληνικά...

Κατά καιρούς υπήρχαν δραστηριότητες που έκαναν, α, και η ιατρική παρέμβαση έκανε περισσότερο για τα ασυνόδευτα ανήλικα. Υπήρχε η μέρα της γυναίκας που έκαναν κάποια δραστηριότητα αλλά επειδή οι ανάγκες για το προσωπικό ήταν πάρα πολύ μεγάλες στο να

γίνει κοινωνική διερεύνηση και εκτίμηση καταστάσεων σ' εκείνη τη φάση είχαν μειωθεί... Ενώ έκανε, επίσης,... Αυτό, όμως, μόνο η MEDIN υπήρχε, η BOATREFUGEEFOUNDATION, μία άλλη ΜΚΟ εκεί πέρα, οι οποίοι, ολλανδοί γιατροί, ήταν εθελοντικά και κάνανε δραστηριότητες κάθε μέρα, ας πούμε, για τα παιδιά ή βλέπανε μια ταινία αλλά, εκτός αυτού, μπορεί να είχαν κάποιο εργαστήριο. Η Ύπατη ή ο ΔΟΜ, επίσης, μπορεί να κάνανε κάποια δραστηριότητα περιστασιακά. Υπήρχε η SAMOSVOLUNTEERS. Η SAMOSVOLUNTEERS ήτανε από την πρώτη στιγμή στο camp, ήταν αυτοί που βοηθούσαν να γίνει η παράδοση των ρούχων, το μοίρασμα του φαγητού, βοηθούσαν μαζί με το στρατό. Όχι, περισσότερο, όμως, ήταν ο στρατός εκεί πέρα. Περισσότερο στα ρούχα και να βρεθούν είδη πρώτης ανάγκης, κουβέρτες, ρούχα, το να τ' άλλο. Το οποίο γινόταν, όμως, σε συνεργασία με μας. Γιατί εμείς ήμασταν η κοινωνική υπηρεσία. Η SAMOSVOLUNTEERS έκαναν και μαθήματα ελληνικών, υπήρχανε και δραστηριότητες για τις μητέρες, υπήρχανε δραστηριότητες για τα παιδιά. Υπήρχε μία δομή, 5 λεπτά με τα πόδια. Είχαν ένα περιβάλλον που μπορούσαν να κάνουν μαθήματα ή διάφορες άλλες δραστηριότητες. Υπήρχαν, και οι, να μην τους ξεχάσω, οι SAVETHECHILDREN που έκαναν δραστηριότητες, κυρίως για παιδιά. Αλλά οι SAVETHECHILDREN, δουλεύαμε και μ' αυτούς και συνεργαζόμασταν, ήταν ένα έξτρα φίλτρο, στο αν δεν είχαμε παρατηρήσει κάτι, να μας πουν ξέρεις, παρατήρησα κάτι, έχει το νου σου, είναι όλα καλά; Και το διερευνούσαμε από κοινού.

Άρα υπήρχε συνεργασία ανάμεσα σε οποιαδήποτε ΜΚΟ ή οποιοδήποτε φορέα, αν βλέπανε κάτι ύποπτο να το αναφέρει στην άλλη για να υπάρξει μια παρακολούθηση και να δούνε πώς θα εξελιχθεί...

Ναι. Αλλά, γιατί ήμασταν πολύ αυστηροί στο να τηρούμε το απόρρητο. Ακόμη και οι οργανώσεις μεταξύ τους, όταν υπήρχε κάποια περίπτωση και trafficking μεταξύ άλλων, γινόταν ένα referral ότι στο παραπέμπω γιατί έχει μεγάλο πρόβλημα, δε μπορώ να σου κοινοποιήσω τι μου έχει πει, θα ρωτήσεις τον ίδιο επειδή θα έρθει να του πάρεις συνέντευξη, δε μπορούσες να πεις εσύ το story αλλά αν σου έλεγε το άτομο, του έλεγες ότι πρόκειται για θύμα HPV για παράδειγμα, αυτό του έδινες σαν clue και κατευθείαν υπήρχαν άτομα που ήταν συγκεκριμένα γι' αυτήν την κατηγορία ανθρώπων, οπότε ήξεραν...

Τι θα ρωτήσουν στοχευμένα. Καταλαβαίνω τι λες.

Ναι. Και τη διαδικασία έπειτα να παραπεμφθούν για την προστασία τους. Είχαμε πολύ καλή συνεργασία γενικώς τηρούσανε το απόρρητο ώστε να μην ξεφύγει κάτι που δε θα ήθελε το ίδιο το άτομο να μοιραστεί.

Και για προσωπικά δεδομένα και για την ασφάλειά του. Θα ήτανε λύση αν τα camp ήταν χωρισμένα σε υποομάδες, δηλαδή ένα camp μεγάλο, και ήταν εδώ είναι παιδιά, εδώ είναι γυναίκες, εδώ είναι οικογένειες, εδώ είναι ασθένειες...

Από τη στιγμή που εισάγονταν στο camp κατά την καταγραφή τους, μετά ήταν υπεύθυνη η πρώτη υποδοχή να πάρει ένα τα άτομα και τις οικογένειες εκεί που ήτα να διαμείνουν, σε συγκεκριμένη σκηνή, σε συγκεκριμένο κοντέινερ, με συγκεκριμένο αριθμό.

Και αν τα camp, δηλαδή, αν η ίδια η Σάμος αντί για να έχει...

Κοιτούσαν να βάζουν συνήθως μαζί οικογένειες. Σίγουρα τα παιδιά ήταν πάντα σε ξεχωριστό επίπεδο με τους άλλους, ήταν τις περισσότερες φορές σε κοντέινερ, ήταν κυρίως σε κοντέινερ γιατί οι περισσότεροι ήταν έφηβοι, αν δεν τους άρεσε κάποιος μέσα στο κοντέινερ, ή είχαν συγκρούσεις μεταξύ τους επέλεγαν να πάρουν μια σκηνή και να μείνουν έξω από το κοντέινερ. Είχαμε και τέτοια. Τέλος πάντων. Ή σε κάποια φάση δε χωρούσαν στα κοντέινερ μερικοί και κοιτούσαν να τους χωρίζουνε συνήθως με οικογένειες ανά εργένηδες ανά ανήλικα. Πάντα ήταν ξεχωριστά αλλά υπήρχε το πρόβλημα ότι μετακινούνταν. Αν είχαμε σπιτάκια συγκεκριμένα sections ναι, θα υπήρχε καλύτερος έλεγχος και αν θα ήταν αυστηροί... Για παράδειγμα, στο τμήμα των ασυνόδευτων ανηλίκων, είχαμε συνεχώς το πρόβλημα ότι πάνε ανήλικοι, ενήλικες συγγνώμη, ότι τραμπουκίζουν παιδιά, ότι έχει καλύτερο σήμα wifi εκεί και κάθονται και αράζουν. Παράλληλα, παρασύρουν τα παιδιά ενδεχομένως σε δραστηριότητες παράνομες από τις οποίες προσπαθούσαμε να τους αποτρέψουμε.

Και αν, για παράδειγμα, ας πούμε, υπάρχουν ουσιαστικά, κάθε νησί έχει και ένα hotspot, ωραία; Ένα spot. Αν τελικά...

Όχι. Είναι συγκεκριμένα. Η Χίος, η Κως, η Λέσβος...

Είναι αρκετά. Εάν, δηλαδή, το κάθε νησί, το κάθε camp είχε την πρώτη διαλογή και από κει και πέρα τους μετέφεραν δηλαδή αντί να γίνεται σε section μέσα στο ίδιο το camp μα υπήρχε ένα camp μεμονωμένο για μια συγκεκριμένη ομάδα σε κάθε νησί. Θα ήτανε αυτό λύση, ή...

Είναι τεράστιο. Όχι, καθόλου. Σε καμία περίπτωση.

Γιατί;

Δε μπορούν να γίνονται τέτοιου είδους μετακινήσεις γιατί αυτό θα απαιτούσε υπερβολικά πολλούς πόρους χωρίς λόγο.

Το σκέφτηκα γιατί ίσως να ήταν πιο προστατευμένα τα παιδιά και ήταν αυτό αλλά ναι όντως θα είχε μεγάλους πόρους.

Υπήρχαν περιπτώσεις ανθρώπων που είχαν ξεκινήσει μαζί από την Τουρκία και χωρίστηκαν και βρέθηκαν σε διαφορετικό νησί και ένας από τους δύο να είναι ανήλικος και να πρέπει ο ένας να πάει στο νησί, στο camp που ήταν ο άλλος. Αυτό ακόμα είχε διαδικασία γραφειοκρατική μεγάλη γιατί έπρεπε να πιστοποιηθεί καταρχήν όντως η σχέση.

Ναι, ναι, καταλαβαίνω τι λες. Εντάξει, εγώ αυτά ήθελα να ρωτήσω, με κατατόπισες πλήρως δηλαδή. Κατάλαβα και η δομή του ποια είναι και πώς κινείται και πώς λειτουργεί και πήρα και τις πληροφορίες που ήθελα ουσιαστικά πάνω στο θέμα οπότε με κάλυψες πλήρως. Ευχαριστώ πάρα πολύ πραγματικά δηλαδή.

Γενικώς πάντως να πω ότι γίνονται πολλές προσπάθειες βελτίωσης και των πολιτικών. Προσπαθούν διαρκώς να δημιουργούνται πρωτόκολλα ειδικά για την προστασία της γυναίκας δηλαδή αυτό της Κωνσταντινούπολης...

Τον Απρίλιο, ναι.

Και στο δικό μας camp συγκεκριμένα θυμάμαι ότι ειδικά η διοικήτρια που ήταν στο τέλος, όλοι μου φάνηκαν, οι περισσότεροι μου φάνηκαν αξιόλογοι και οι δύο τελευταίες γυναίκες που ήτανε... Η τελευταία που είναι πραγματικά θέλει να βλέπει και έναν μόνιμο της τους ανθρώπους που μπαίνουν μέσα. Υπάρχουν άνθρωποι που δουλεύουν με ζήλο και πραγματικά ενδιαφέρονται εκεί πέρα. Αλλά πραγματικά πρέπει επιτέλους να υπάρξουν οι υποδομές που πρέπει για να μπορέσουν να το αντιμετωπίσουμε όλο αυτό και ο καθένας από την πλευρά του κάνει ότι μπορεί. Τώρα αλλά είναι αυτή η φάση στην Ελλάδα που δυστυχώς μπορεί να χαθεί άτομο να προσπαθήσει να φύγει παράνομα με τράφικινγκ και σμάγλερ που τα έχει κανονίσει με το διακινητή, είναι δύσκολη η κατάσταση και παίρνει βελτίωση. Υπάρχουν λίγα άτομα αλλά θα αυξηθούν γιατί θα ξαναπάει ιατρική παρέμβαση στη Σάμο. Εγκρίθηκε από το Υπουργείο και θα βελτιωθεί η κατάσταση, ελπίζω πραγματικά γιατί αυξήθηκαν τα άτομα. Δεν μπορεί να πάει μια ΜΚΟ να πει γεια σας ήρθα, θέλω να βοηθήσω. Πρέπει να πάρει έγκριση από το Υπουργείο, να γίνει η προβλεπόμενη διαδικασία. Πάντα για

τα πάντα έγκριση από το Υπουργείο μόνο. Για όποιον δουλεύει εκεί μέσα στο Καμπ θα πάρει άδεια και θα κάνει πολύ συγκεκριμένη δουλειά. Ο χώρος είναι χωρισμένος και οργανωμένος πολύ συγκεκριμένα, δεν μπαίνει όποιος θέλει. Ακόμη και για εθελοντική δουλειά πρέπει να παρθούν εγκρίσεις για το ποιος θα πατήσει το πόδι του άσχετα αν υπάρχουν τρόποι να μπει κάποιος αν το θέλει. Μπορεί κάποιος σμάγκλερ, κάποιος εκεί μόνιμος στο Κάμπ που να έχει υποκριθεί ότι θέλει να πάρει άσυλο ή ότι δεν θέλει να πάρει άσυλο, να είναι παράνομος και απλά να κρατείτε μέχρι να τον στείλουν πίσω στην Τουρκία, αλλά επειδή οι επαναπροωθήσεις δεν ήταν τόσο συχνές, να μένει για πάρα πολύ καιρό και να κάνει τις μπίζνες του εντός και να μην τον αγγίζει κανείς. Να μην τον έχουν πάρει πρέφα ποίος είναι πολύ συχνό σενάριο. Τράφικερς και Σμαγκλερς πέρασαν από το νησί. Κάποιους τους πιάσανε, τους εντόπισαν, κάποιους δεν τα κατάφεραν, δυστυχώς λόγω συνθηκών είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Είναι στενόχωρο γιατί είναι λίγα τα άτομα.

Είναι πολύ στενάχωρο, επίσης ξέρεις τι άλλο γινόταν, όταν παίρνανε χαμπάρι, επειδή καθυστερούσαν οι διαδικασίες λόγω ότι είχε πάρα πολύ κόσμο. Έμεναν τόσο καιρό μέσα, ήταν τραγικά τα πράγματα, τι να σου πω όσο και να θέλεις να βοηθήσεις.

Ο κόσμος που ήταν ταλαιπωρημένος μαθαίνει ότι αν ήσουν πιο ευάλωτος θα προωθηθεί η υπόθεσή του πιο γρήγορα και θα φτάσει πιο γρήγορα στην Αθήνα, που υπάρχουν υπηρεσίες να σε βοηθήσουν, αυτοί είχαν στο νου τους ότι ήταν πιο εύκολο να το σκάσουν από την χώρα τους στην Αθήνα, υπήρχαν πολλοί που υποκρινόταν ότι ήταν θύματα για να μπορέσουν να ευνοηθούν, να προχωρήσει πιο γρήγορα η υπόθεσή τους, εκεί ήταν στο χέρι μας πάλι να ειδοποιήσουμε το ψυχολόγο να δει αν όντως είναι θύμα, είναι λεπτές οι ισορροπίες.

Υπήρχε εκμετάλλευση, ήταν συχνό φαινόμενο αυτό.

Η Αθήνα ήταν πολύ καχύποπτη, σ' αυτό, μπορούσε να πάει μια δική μας εισήγηση και η ίδια να πει όχι, δεν το αφήνω αυτό το άτομο γιατί εμένα μου δείχνει δείγματα ότι δεν είναι η αλήθεια και είχε δικαίωμα να το κάνει αυτό, παρά την επιστημονική άποψη της ψυχολόγου της και της γιατρού. Πάντα όλοι πρέπει να περάσουν από το γιατρό για εξετάσεις, και πολλές φορές στο γιατρό υπάρχει περίπτωση να εμπιστευτούν κάποιου είδους κακοποίηση, οπότε κατευθείαν μας ενημερώνει το ιατρικό κλιμάκιο να πάρουμε το άτομο και να κάνουμε την διερεύνηση, να μας μιλήσει.

Το ιατρικό κλιμάκιο ήταν από κρατικό θεσμό, ήταν ΜΚΟ ή ήταν μιξ έντ μάτς

Ήταν ναι είχε τους γιατρούς, την κοινωνική υπηρεσία και την ψυχολογική υπηρεσία.

Δεν υπάρχουν κρατικοί θεσμοί στο Κάμπ που να συνεργάζονται.

Άκου πως είναι η φάση, επειδή το κράτος όταν έσκασε το προσφυγικό μεταναστευτικό δεν είχε τις Δομές για να μπορέσει να ανταποκριθεί σ' αυτό το κοινό που ερχόταν, πράγμα όμως που είχανε οι ΜΚΟ, είχαν ποιο γρήγορους μηχανισμούς αντί των κρατικών δράσεων. Έπαιρναν τα Υπουργεία τα χρήματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και λένε ποιες ΜΚΟ δραστηριοποιούνται στο χώρο, ποιες έχουν εμπειρία, τεχνογνωσία και έχουν και τις δομές για να υποστηρίξουν όλο αυτό, και οι ΜΚΟ κάνουν αίτηση και λένε: Είμαι η τάδε ΜΚΟ, έχω το τάδε προσωπικό αυτός είναι ο προγραμματισμός-σχεδιασμός μου για κοινωνική υπηρεσία, για ιατρικό κλιμάκιο κτλ. Το Υπουργείο διαλέγει ποια ΜΚΟ θα παρέχει ποιο έργο σε ποιο Καμπ στην Ελλάδα.

Κατάλαβα

Όταν θα πάρει την έγκριση η ΜΚΟ θα πάει θα εγκατασταθεί, θα οργανωθεί και ξεκινάει τις υπηρεσίες της. Τα λεφτά έρχονται από Ευρωπαϊκή Ένωση στα Ταμεία των Υπουργείων. Τα υπουργεία παίρνουν αυτό το χρηματικό ποσό και μοιράζουν και μάλιστα υπάρχει και πρόβλημα. Μια φορά άργησαν να μας πληρώσουν, ήταν όταν είχαμε πρωτοκατέβει,. Είχαμε πάει Αύγουστο και νομίζω μέχρι Οκτώβριο δεν είχαμε πληρωθεί. Τα οικονομικά μας, όλων των παιδιών, εκεί πέρα δεν ήταν καλά. Δεν είχαμε καθόλου εισόδημα, έπρεπε να πληρωθούν και τα ενοίκια μας, είχαν αρχίσει να μας ενοχλούν και οι ιδιοκτήτες των σπιτιών. Οπότε αποφασίζει η ιατρική παρέμβαση πιέστε το υπουργείο να μας βάλει τα χρήματα, μας έλεγαν ότι αυτός που πρέπει να βάλει την υπογραφή για να έρθουν τα χρήματα από το Υπουργείο σ'εμάς είναι σε άδεια, άρρωστος με Έρπη Ζωστήρα και ήταν στο Νοσοκομείο. Με απόφαση της Χέντ της επικεφαλής της ΜΚΟ μας (διευθύντρια – πρόεδρος) αποφασίζουμε να κάνουμε στάση εργασίας. Υπήρχαν άτομα που ήξεραν ότι ήταν πάρα πολύ δύσκολη η κατάσταση, γιατί υπήρχαν τεράστιες ανάγκες, δεν μπορούσαμε να μην πάμε για δουλειά. Υπήρχαν άτομα που ήθελαν να πάνε εθελοντικά αλλά είπαμε όχι για να πιεστεί το Υπουργείο. Ήταν πρωί τότε εγώ δούλευα βάρδια 2 με 10 το βράδυ, μου λένε γύρω στις 12 η ώρα: δεν πας για δουλειά, κάνουμε στάση εργασίας. Τα λεφτά έχουνε μπει, γιατί είχε μαθευτεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έμαθε η Κομισιόν ότι η κοινωνική υπηρεσία στο ΚΑΜΠ της Σάμου έχει σταματήσει να εργάζεται, μιλάμε για κρίση, ήταν πάρα πολύ σοβαρό, για αυτούς τραγικό. Τι

κάνετε με τα εκατομμύρια μας, γιατί δεν έχουν πληρωθεί τόσο καιρό, που πάνε τα λεφτά μας. Την ίδια μέρα το ζήτημα λύθηκε.

Σας πλήρωσαν;

Είχαν τα λεφτά μέσα και δεν τα έδιναν, ο Θεός ξέρει γιατί, έπαιρναν τόκους; Για να φανεί ότι τι κράτος έχει πλεόνασμα, έπαιζαν διάφορα σενάρια, τέτοια καραγκιοζιλίκια και λέμε όχι τα δικαιώματά μας, τι πράγματα είναι αυτά, τους ξεφτιλίσαμε, το υπουργείο έτσι.

-Τι πω έχω περάσει κι εγώ έτσι, πήρα λεφτά από το κράτος μετά από ενάμιση χρόνο, είναι τραγικό.